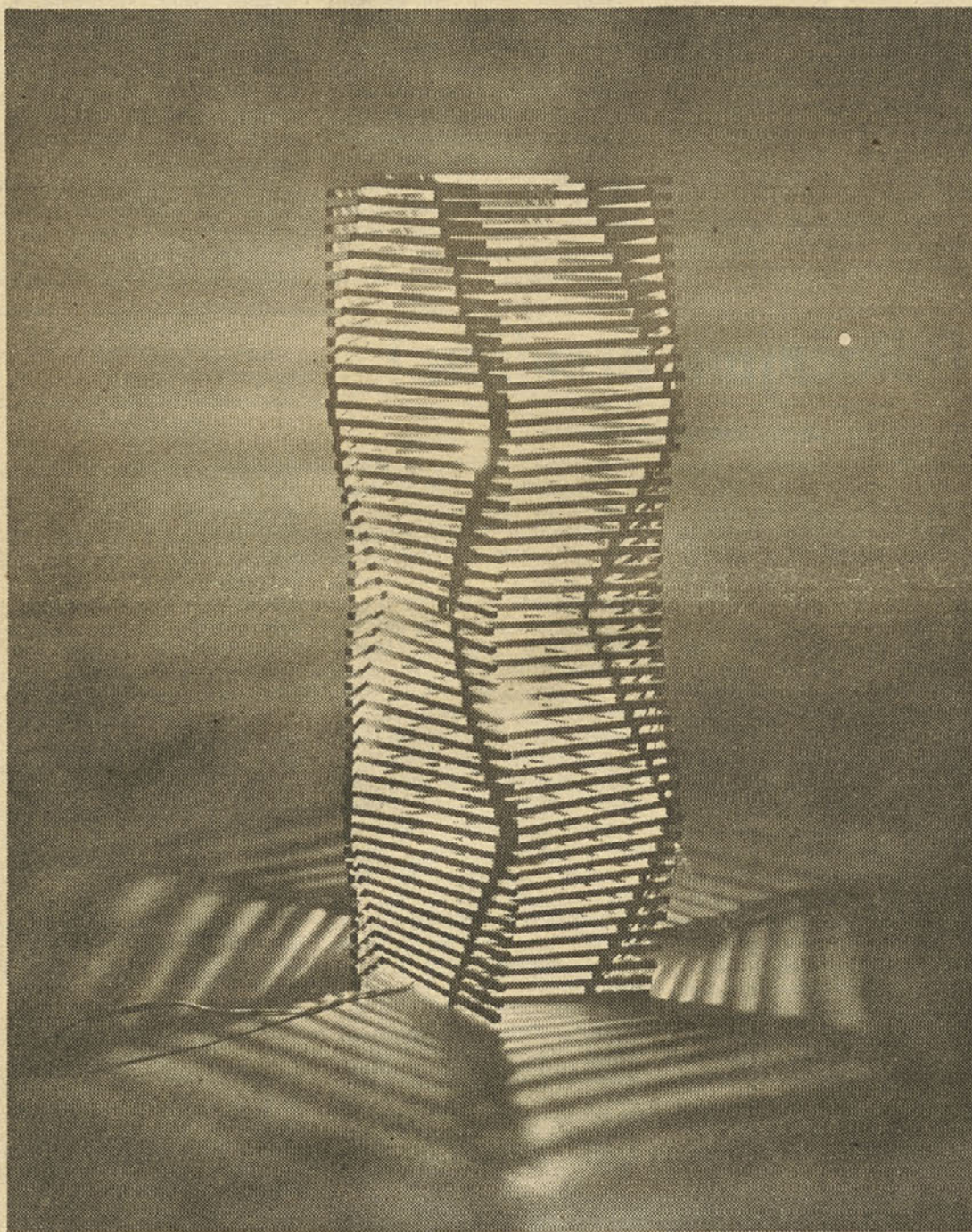

prosvetni delavec

Tokrat objavljamo fotografije svetil, ki so jih po svojih zamislih izdelali učence in učenci Srednje šole za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani. Vsa dela so nastajala pod mentorstvom prof. Brede Dobovišek, izdelke pa je fotografiral prof. Oskar Dolenc. Na fotografiji je svetilka, ki jo je izdelala Dejana Damjanac, učenka 4. letnika Srednje šole za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani

PRED SPREMENBAMI V VISOKEM ŠOLSTVU

Novi programi — prvi korak v reformo

Odločitev za reformo je v šolstvu izjemno odgovorna, zato so priprave zahtevne in morajo na koncu jamčiti, da bodo temeljni cilji reforme doseženi. Kot smo pred leti premišljeno odločali o začetku reforme srednjega izobraževanja, tako danes odgovorni družbeni organi skrbno tehtajo, ali so dozorele razmere za reformo univerze in uvedbo novih visokošolskih programov.

Poročilo o pripravah na uvajanje novih vzgojno-izobraževalnih programov v visokem šolstvu, ki ga je pripravil Odbor za usmerjeno izobraževanje Izobraževalne skupnosti Slovenije, poudarja izjemen trud visoko-

šolskih delavcev, strokovnih svetov posebnih izobraževalnih skupnosti in Strokovnega sveta SRS za vzgojo in izobraževanje pri pripravi novih visokošolskih programov, hkrati pa ne skriva njihovih pomanjkljivosti in težav, ki bodo spremljale reformo visokega šolstva.

Uvedbo novih programov v šolskem letu 1985-86 moramo pojmovati v resnici samo kot začetek korak, saj bo reforma dolgotrajen proces usklajevanja visokega šolstva s potrebami splošnega in družbenega razvoja. Po oceni univerzitetnega sveta Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani ni razlogov za odlaga-

nje uvajanja novih programov, vendar pa moramo računati s tem, da je preobrazba visokega šolstva dolgoročen proces, v katerem bo treba rešiti še marsikatera vprašanja in sproti izpopolnjevati programe. Zato je treba pravočasno pripraviti vse potrebno za vpis v prvi letnik študijskega leta 1985-86 po novih programih.

V primerjavi z reformo srednjega izobraževanja predvideni prehod na reformo visokega šolstva ne bo povezan s tako velikimi programskimi in sistem-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Med drugim preberite

- BOMO IMELI BOLJŠE UČITELJE? str. 2
- RESNICE IN NERESNICE, str. 2
- ODLOČAJMO PREVIDNO! str. 2
- NAPREDEK, NAZADOVANJE ALI ODMIRANJE? str. 3
- NEZAUPNICA TELESNOVZGOJNIM PEDAGOGOM, str. 4
- PREHODNI VIP ZA VIŠJEŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE UČITELJEV, str. 5
- PRILOŽNOST ZA IDEALISTE, str. 21

Slovenski narod in kultura

Misel, da bo univerzalna komunikacija, jezik znakov, šifer in števil, zrahljala občutek tesnejše povezanosti z narodno skupnostjo, se v slovenskem primeru ne uresničuje, vsaj za zdaj je mogoče trditi nasprotno: narodna zavest je tako rekoč vsepovsod navzoča, tako ali drugače jo tudi izražajo vse plasti prebivalstva, pogosto se razkriva v boleči obliki, v njej nista tako redka zaskrbljenost in občutek ogroženosti. Zaskrbljenost zaradi česa? Zaradi česa občutek ogroženosti? Lahko je ugotoviti, da ta v nas obstaja, da nas po svoje hromi, ker ni daleč od malodušja, nas pa hkrati tudi združuje, premaguje določeno socialno in duhovno razslojenost, ki se nam je zdela nujen davek sodobni družbi. Je to paradoks, ki ga sociologija, psihologija in politična teorija niso predvidevale? Ali je čisto preprosto naravna in prastara potreba, ki jo je sodobni čas, v katerem morda po najbolj trhovi poti stopamo tudi mi, postavil pred nas kot eksistenčno nujno, kot *conditio sine qua non* dostojanstvenosti našega današnjega in jutrišnjega življenja, posameznikovega in skupnega? Pod to potrebo, ki je pogoj dostojnega življenja, pojmem iracionalno in ozaveščeno potrebo po identiteti, zgodovinsko nacionalni in intimno človeški. Zaradi tega se mi tudi zdi, da ni prazno razmetavanje besed, če se tudi takrat, ko ne najdemo odgovora, sprašujemo, kaj smo Slovenci kot narod, kaj vsak od nas kot njegovi člani, kakšna sta naš položaj in usoda v jugoslovanski skupnosti in Jugoslavije v nas in v svetu.

Največkrat se seveda o svoji usodi ne sprejmemo celostno; nagnjeni ali prisiljeni k hitremu odzivanju, se izražamo pristransko, tam, kjer nas trenutno najbolj žuli: v gospodarstvu, v mednarodnih odnosih; v slabi povezanosti s svetom, v gordijskih vozlih kulture, šolstva, zdravstva, znanosti, zaskrbljujoče ravni natalitete, vse manjše skrbi za stare, v težavah z zaposlovanjem, v nemočnem opazovanju siromašenja družbe in lastnega, osebnega življenja, skratka: nevrtačičnih točk je veliko in vsaka od njih nas zmora zaposliti v celoti, da nismo zmožni celostnega pregleda nad lastno usodo.

Razveseljivo pa je, da smo v teh letih gospodarske in družbene stiske že skoraj uveljavili in da zdaj utrjujemo prepričanje, da je razmišljanje in razprava o vseh pomembnih zadevah naroda in družbe naša pravica in dolžnost, ne le opravilo ali celo rutinsko delo specializiranih ustanov, organizacij in izvršnih vrhov.

Ne glede na težave, ki jih imamo in jih bomo še imeli sami s sabo in drug z drugim, gre na primer šteti za uspeh, ki odstira meglo z naše narodne identitete, odločno zavrnitev trojanskega konja tako imenovanih skupnih programskih jeder, ki skušajo — in to celo na nizki ravni — poddržati vzgojo, izobraževanje, kulturo in celo našo zavest; prav tako je treba prišteti v pozitivno bilanco prizadevanja pisateljev, da bi po knjigi lastne zgodovine, materialne in duhovne, listali brez cenzure in avtocenzure. Zdjaj ko postajata tudi naša novejša zgodovina in bližnja preteklost vse bolj odprta knjiga, ni več dopusten, vsaj etično ne, fanatizem, predrugačenje za vsako ceno, uveljavljanje *pars pro toto*, ker je to pač za nekoga boljše.

Če je kaj resnično tragičnega v naši nacionalni psihi, je prav obremenjenost s preteklostjo, ki nam onemogoča, da bi se bolj zavzeto in odgovorno ukvarjali vsaj s tisto svojo prihodnostjo, ki bo že jutri naša sedanost in morda še za našega življenja že tudi naša preteklost. Kje iskati vzrok, da nas »Slovenija 2000« tako malo zanima? Tudi pisatelji nimamo, kot vse kaže, posebno razvite futurološke žilice. O dilemah in razpojih izpred štiridesetih let razpravljamo kot ob odprtih ranah sedanjega trenutka, pota, ki bodo uravnavala naše življenje čez deset, petnajst let, se nam zdijo meglena in daljna kot Rimska cesta. Ali smo res tako obteženi z bolečino, ki praviloma meži iz že doživljenega, in nam je tako malo do načrtovanja naše prihodnosti, ki je že tako blizu, da bi jo morali znati obvladati. Narod, ki je bolj zagledan v preteklost kot v prihodnost, je narod v stiski. In stiska, ki jo Slovenci doživljamo ta trenutek, prav gotovo ni majhna.

In če se zavedamo, da je prav malo idile v položaju in življenju slovenskega naroda, prav gotovo ni razumno, če si takšno idilo skušamo slikati v državnem okviru: tudi v mednarodnih odnosih in v odnosih med republikami so številna razhajanja in nasprotja naravna. Navidez nepomembna afera okrog programskih jeder nas je poučila, da je pametneje ostati vsak pri svojem, kadar je poenotenje sinonim za nazadovanje, za načrtovano siromašenje. Ponovno definiranje slovenstva v sedanjem trenutku v Jugoslaviji, tudi z mislijo na prihodnost seveda, je potreba našega življenja, naša dolžnost do samih sebe in do vseh, s katerimi živimo v isti skupnosti.

CIRIL ZLOBEC

Iz prispevka na javni tribuni Društva slovenskih pisateljev o slovenskem narodu in kulturi

dogodki
novosti

OB KRITIKAH USMERJENEGA IZOBRAŽEVANJA

Resnice in neresnice

V zadnjem času se kritike usmerjenega izobraževanja stopnjujejo in postajajo čedalje bolj ostre. Posplošena kritika usmerjenega izobraževanja postaja moda. Za vse, kar je narobe v srednji šoli, je kriva reforma. Kritizirajo učenci, učitelji, starši, kulturni delavci, predstavniki proizvodnih organizacij in drugi. Nekateri navajajo vsaj nekaj konkretnih razlogov, drugi ponavljajo enake trditve, brez utemeljevanja.

V tem plazu kritik marsikdaj že ni več mogoče ugotoviti, kdaj so dobronamerne in kdaj ne, kdaj upravičene in kdaj zlobno preračunljive. Vse pa kaže, da imajo od teh kritik tako šole kot učitelji in učenci več škode kot koristi.

Dokler so kritike usmerjene npr. v konkretno pomanjkljivost posameznih programov (natrpanost, podvajanje snovi, neustrezno razmerje med področji in predmeti, med teorijo in prakso ipd.), v njih lahko razberemo dobronamernost, skrb za boljše šolo in boljše pripravo mladih za življenje, za delo in nadaljnje izobraževanje.

Kadar pa nekdo vztrajno dopoveduje srednješolcem, da se ne bodo obnesli niti pri delu niti pri nadaljnjem izobraževanju, da so »zavožena generacija usmerjenec«, je takemu človeku težko pripisati kaj drugega kot zle namene. Preden se je prvi rod mladih s končanim triletnim usmerjenim izobraževanjem zaposlil, so mu napovedovali popolno neusposobljenost za delo. Ze mnogo pred tem, ko se bodo prvi absolventi reformirane srednje šole vpisali na univerzo, jim nekateri napovedujejo popoln polom pri študiju.

Mladi so tako vnaprej zaznamovani, njihovi trud in izobrazba razvrednotena. Razvrednoteno je večletno delo učencev, učiteljev in

drugih, ki so prispevali k njihovi poklicni in splošni izobrazbi.

Čas je, da pogledamo resnici v oči in odkrito spregovorimo o uspehih in neuspehih, o dobrih straneh in slabostih srednjega izobraževanja. Izkušnje učiteljev in uporabnikov izobraževanja, ugotovitve evalvacijskih raziskav in drugi podatki naj pridejo v javnost vsepovsod, da bodo učenci, starši ter drugi ljudje na območju posameznih šol imeli zaupanje v delo učiteljev in učencev, da bo to zaupanje znova prevladalo tudi v celotni družbi. Čas je, da v strokovnih razpravah odkrito spregovorimo o slabostih in napakah, o vsem, kar bi bilo treba spremeniti in izboljšati. Ni se nam treba slepiti, da je vse, kar je reforma prinesla, idealno in zato nedotakljivo. Samo ko bomo znali ločiti resnico od neresnice — tako mi kot drugi delovni ljudje in občani — bo tudi v javnem mnenju spet prevladalo objektivno gledanje na srednjo šolo in reformo.

Prvemu rodu srednješolcev, ki so končali triletno programe, se izteka pripravniška doba. So panoge in dejavnosti, kjer so z njimi povsem zadovoljni; so pa tudi panoge in področja, kjer imajo utemeljene pripombe k programom in začetni usposobljenosti mladih strokovnih delavcev. Prvi rod tistih, ki so vpisani v štiriletne programe reformiranega srednjega izobraževanja, se bliža koncu študija. Čez leto ali dve bodo tudi višje in visoke šole lahko objektivno sodile reformirani srednji šoli, vsaj s svojega zornega kota.

O reformi in njenih izkušnjah bo treba torej več javno spregovoriti. Z molkom podpiramo polresnice in neresnice, hkrati pa pomagamo tistim, ki širijo nezaupanje v šolo in splošno malodušje, ki ga je danes že tako preveč. J. V.

Novi programi — prvi korak v reformo

(Nadaljevanje s 1. strani)

skimi spremembami. Visokošolsko izobraževanje je bilo že doslej v celoti usmerjeno v pripravo za delo, programi pa bolj ali manj sproti usklajeni z razvojem znanosti in potrebami združenega dela. Kritične pripombe, da novi visokošolski programi niso dosti boljši od dosedanjih in da so bolj ogledalo zdajšnjih kadrovskih možnosti posameznih visokih šol kot pa razvojna vizija posameznih strok, so marsikdaj utemeljene in kažejo razpetost visokega šolstva med potrebami in možnostmi. Take razpetosti pa v visokem šolstvu ni mogoče premagati čez noč. Treba je razlikovati kritike, naslovljene na preobrazbo visokega šolstva: upravičene so tiste, ki opozarjajo na probleme, ki jih je mogoče rešiti, neupravičene pa tiste, ki ne upoštevajo resničnih razmer in dejstva, da so nekateri problemi rešljivi le dolgoročno, pravi prorektor ljubljanske univerze dr. France Vreg.

V novih visokošolskih programih je precej šibkih, včasih celo kritičnih točk, ugotavlja poročilo Izobraževalne skupnosti Slovenije. Večina programov se oklepa ustaljenega predavateljskega vzorca; komaj petina programov je takih, da zavzemajo predavanja v njih manj kot polovico študijskega časa. Bržkone tako prakso spodbuja sam način financiranja visokih šol in nagrajevanje visokošolskih delavcev, saj se je v novih programih čez-

zmerno razraslo število predmetov in predavateljskih ur. Na to je vplivalo tudi porušeno razmerje med visokošolskimi učitelji in asistenti: prevladovanje učiteljev širi obseg predavanja in zmanjšuje delež tistih oblik, pri katerih stopa v ospredje dejavnost študentov.

Mnogi novi programi so povečali študijske obveznosti študentov, zlasti število izpitov tako, da se kritični ocenjevalci sprašujejo, če so zahteve sploh še usklajene z delovno zmogljivostjo študentov. Bati se je, da se bo osip povečal, trajanje izobraževanja pa podaljšalo. Sestavljavci nekaterih programov tudi niso računali z denarjem, ki bo na voljo za njihovo izvajanje.

Te in druge napake bo treba odpraviti, nekatere kmalu, druge postopno. Reforma mora biti usmerjena predvsem k temeljnemu cilju, ki so: višja kakovost izobrazbe, njena prilagojenost potrebam hitrejšega družbenega razvoja, permanentnost izobraževanja, večji delež univerze pri izobraževanju in spopolnjevanju visoko strokovnih delavcev, ki bodo odločilno vplivali na nadaljnji gospodarski, znanstveni in kulturni razvoj slovenske družbe.

Tako velike in dolgoročne spremembe se morajo opirati na raziskave. Raziskava o dolgoročnem razvoju visokega šolstva v SR Sloveniji, ki jo načrtujeta ljubljanska in mariborska univerza, bo prišla ob pravem času. JOŽE VALENTINČIČ

JAVNA RAZPRAVA O REFORMI PEDAGOŠKEGA ŠOLSTVA

Bomo imeli boljše učitelje?

O reformi pedagoškega šolstva in novih vzgojno-izobraževalnih programih za visokošolsko izobraževanje učiteljev v zadnjem času ni bilo malo razprav. Sodeč po posameznih poročilih in odmevih so nekatere organizacijske enote Zavoda SRS za šolstvo v sodelovanju z visokimi šolami skrbno organizirale to razpravo, ponekod pa organiziranih razprav skorajda ni bilo. Podobna ugotovitev velja tudi za strokovna društva ter posamezne visoke šole in njihove enote: nekatere so pokazale veliko zavzetost, druge pa so ostale bolj ob strani, čeprav gre za vprašanja, ki so prelomnega pomena za razvoj pedagoškega šolstva.

Na splošno, kot kaže, ni pomislekov glede prehoda na visokošolsko izobraževanje učiteljev za osnovno šolo. Zamisel o visokošolski izobrazbi za osnovnošolskega učitelja je že stara in jo v drugih republikah večinoma tudi že uresničujemo. Novi programi so pripravljani in bodo v kratkem bržkone tudi sprejeti. Res je, da se v njih zrcali predvsem trenutno stanje posameznih visokih šol in enot, vendar bo že samo podaljšanje izobraževanja za dve leti vodilo k višji strokovni izobrazbi prihodnjega učitelja in — upajmo — tudi k bolj kakovostni poklicni usposobljenosti.

Pričakovanje, da bo podaljšano izobraževanje samo po sebi dalo boljše učitelje, pa nima še dovolj trdnih temeljev. V razpravah pogosto slišimo poudarek, da bo izobraževanje učiteljev boljše in uspešnejše samo tedaj, če bo celotno oblikovanje učiteljskih kandidatov uspešnejše kot danes in če bo njihova vsestranska priprava na poklic boljša. Sami programi so samo prva stopnja v procesu preobrazbe pedagoškega šolstva.

Če hočemo dobre osnovnošolske učitelje, ki bodo znali uresničevati zamisel sodobne šole, začrtano v programu življenja in dela osnovne šole, moramo predvsem zagotoviti, da se bo v pedagoške šole usmerjala nadarjena mladina, z veseljem do pedagoškega poklica, ne pa tisti, ki bi jim bili ti programi zasilen ali naključen izhod. Ali današnji gmetni in družbeni položaj učitelja in šole lahko privablja najboljše mlade in v učiteljski poklic? Seveda pa moramo tudi s sistemskimi ukrepi odpirati vrata sposobnejšim v pedagoške poklice: na visoke šole pedagoške smeri naj imajo odprto pot ne le tisti, ki končujejo srednjo pedagoško šolo, pač pa tudi absolventi družboslovne, naravoslovno-matematične in morda še

kake druge usmeritve. Ti si lahko pridobijo dodatno izobrazbo z izbirnimi predmeti v srednji šoli ali kasneje, na začetku visokošolskega izobraževanja. Pomembno je tudi, da krepimo ugled in položaj srednjih pedagoških šol, da bodo s kakovostnim delom privabljale mladino. Zdajšnji gmetni položaj srednjih pedagoških šol kaže, da na to premalo mislimo.

Če želimo, a bodo učitelji, ki bodo končali nove programe, boljše usposobljeni za vzgojno-izobraževalno delo, moramo na visokih šolah teh smeri zagotoviti ne le kakovosten program klasičnih predavanj, seminarjev in vaj. Za oblikovanje dobrih učiteljev bo odločilno ne samo to, kako bodo obvladali določeno stroko, marveč tudi, kako bodo usposobljeni za uvajanje mladih v učenje in obvladovanje posameznih področij in predmetov, kako se jim bodo znali približati, jih razumeti, spodbujati in voditi. Šole, ki tega ne bodo zagotovile svojim absolventom, kljub novim programom, ne bodo uresničile temeljnih ciljev reforme pedagoškega šolstva.

Razprave o deležu pedagoških predmetov in pedagoške prakse, o usmerjenosti celotnega vzgojno-izobraževalnega dela pedagoških šol in njihovi povezanosti

z osnovnimi in srednjimi šolami o pedagoško-didaktični kakovosti učnega procesa ter niti reformi so torej aktualne, pomembne za prihodnost pedagoškega šolstva. O teh vprašanjih moramo razpravljati sama dika trenutnih interesov, ne one visoke šole ali njene oddelka.

Na reformo pedagoškega šolstva moramo gledati razvedro, dialektično, so posebej pozorni v razpravi na Marksističnem centru CK ZKS. Videti moramo končne cilje in natančno zapoti do njih. Preobrazba ne bo jala leta, zato je treba izobrazbeno zasnovan program za prihodnjega razvoja pedagoškega šolstva, ki bo celostno strokovno utemeljeno in odgovorno razčlenil in opredelil mezne razvojne stopnje in potrebne ukrepe. Razprave o reformi bodo morale spodbuditi načrtno, k reformnim ukrepi usmerjeno delovanje, ki bo misli spremenilo v resničnost.

Javna strokovna razprava o reformi pedagoškega šolstva kmalu končana. Brez kasnejših načrtnih prizadevanj se ne bo zgoditi, da marsikatera od naših pobude ne bodo nikoli uresničene.

JOŽE VALENTINČIČ

Odločajmo previdno!

Pogovor o razvoju predšolske vzgoje

Posebna izobraževalna skupnost za pedagoško usmeritev je 22. januarja pripravila pogovor o razmestitvi oddelkov in o izobraževanju vzgojiteljic in varuhinj v naši republiki. K temu srečanju so spodbudili udeleženci navedenega pogovora v dislociranem oddelku za srednješolsko izobraževanje vzgojiteljic v Idriji. V pogovoru, ki ga je pripravil Pis, udeležili pa so se ga vabljeni predstavniki Skupnosti otroškega varstva Slovenije in občin Idrija, Tolmin, Logatec, Ajdovščina in Postojna, predstavniki vseh srednjih šol za vzgojiteljice, Zavoda SRS za šolstvo in zbora uporabnikov PIS za pedagoško usmeritev, naj bi ugotovili, ali mreža srednjih vzgojiteljskih šol ustreza ter odgovorili na vprašanje, ali naj bi oddelki za srednješolsko izobraževanje vzgojiteljic v Idriji ukinili ali ohranili. Pogovorili naj bi se tudi o izobraževanju vzgojiteljic na srednji in višji stopnji ter o izobraževanju varuhinj — še posebno tistih, ki si morajo po zakonu pridobiti ustrezno izobrazbo do letošnjega 8. marca.

Kot vemo, je zdajšnja mreža srednješolskega izobraževanja vzgojiteljic razmeščena po območjih. Letos je 8 rednih oddelkov (30 učenk na oddelku) za srednješolsko izobraževanje vzgojiteljic in en oddelku za izobraževanje varuhinj ob delu po prilagojenih programih. Mreža srednjega pedagoškega šolstva za vzgojiteljice se je v zadnjih štirih letih zmanjšala kar za polovico, varuhinje pa se zelo malo vpisujejo v njim prilagojene programe. V Sloveniji je 2700 varuhinj, od teh jih 1400 nima ustrezne izobrazbe. Ko so na nedavni seji razpravljali o dolgoročnem razvoju predšolske vzgoje do leta 2000 — takrat naj bi dosegli boljšo kakovost dela, zajeli v vrte 60 odstotkov otrok in vsi otroci naj bi imeli celoletno malo šolo — smo večkrat slišali tudi opozorilo, da je treba izobraževanje previdno načrtovati. Upoštevati moramo 30- do 40-odstoten osip v prvih letih šolanja vzgojiteljic na višji stopnji, zato naj bi jih vpisali več; hkrati moramo računati tudi na razlike med vpisanimi v srednje vzgoji-

teljske šole in tistimi, ki ne bodo diplomirali. V razpravi pa se je izkazalo, da predstavljeni podatki o potrebah po vzgojiteljicah za posamezna območja sploh niso pravi, ker ne temeljijo na izhodiščih, ki jih nakazujejo usmeritve razvoja naše republike do leta 2000. Do takrat bi potrebovali namreč dvakrat več vzgojiteljic, če naj bi bili vsi predšolski otroci zajeti v celoletno malo šolo. Pri načrtovanju potreb pa so posamezne občinske skupnosti otroškega varstva niso mogle uskladiti podatkov z osnutki občinskih načrtov, ki gredo komaj zdaj v razpravo. Lahko se zgodi, da bo v prihodnosti spet primanjkovalo vzgojiteljic, in da bomo zaradi tega imeli težave, kakršne so se pojavile v letu 1975, ko smo ustanovljali šole kar čez noč.

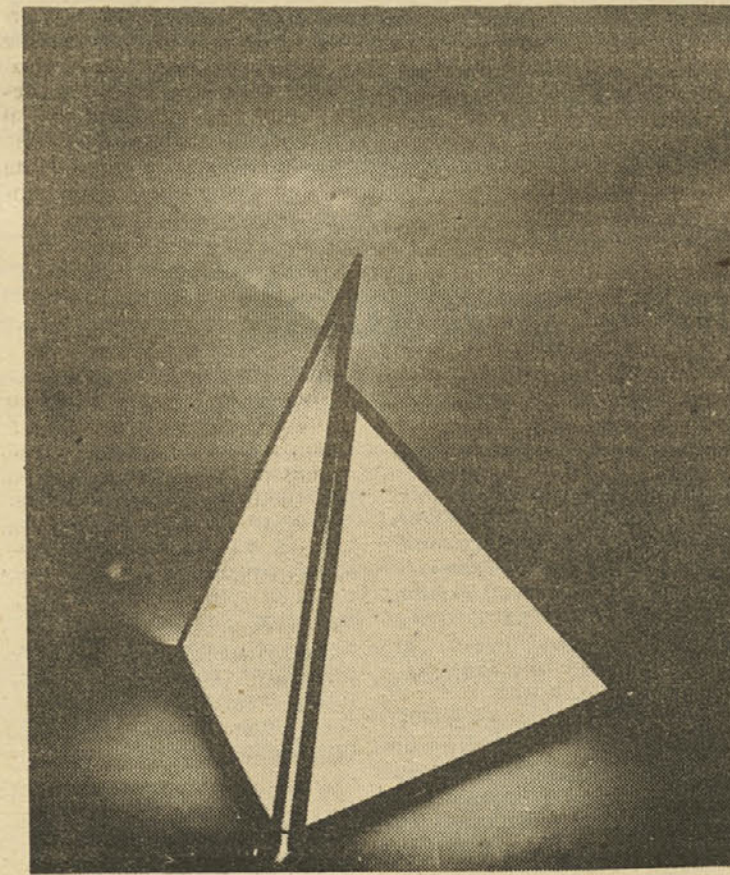
Glede varuhinj je bilo v razpravi povedano tole: Tistim, ki so se izkazale pri delu, omogočiti, da končajo šolanje. Zavod SRS za šolstvo je pripravil dve različici za njihovo izobraževanje ob delu. Pridobiti si bodo morale manjkajočo izobrazbo oziroma razliko med zahtevano izobrazbo in izobrazbo iz prejšnjih poklicev. Razpravljavci so se strinjali, naj se razpiše pet oddelkov za izobraževanje varuhinj ob delu, le-ti pa bodo razmeščeni po vseh območjih.

Višješolsko izobraževanje vzgojiteljic ob delu se bo letos začelo prvič: na Pedagoški akademiji v Ljubljani se bo izobraževalo 240 vzgojiteljic, v Mariboru pa 124 vzgojiteljic. Letos bodo razpisali tudi en oddelku rednega višješolskega izobraževanja vzgojiteljic (30). Razpravljavci so menili, da v prihodnje ne bi smeli omejevati vpisa na višješolsko izobraževanje vzgojiteljic ob delu, še posebno zato ne, ker bodo denar za tovrstno izobraževanje prispevale vzgojno-varstvene organizacije. Le tako bomo namreč omogočili, da si bodo vse vzgojiteljice še v prihodnjem srednjeročnem obdobju pridobile višjo izobrazbo. Da bi bile vse težave ustrezno rešene, so na tej seji predlagali, naj odbor pisa, ki se ukvarja s temi vprašanji, in Skupnost vzgojno-varstvenih organizacij Slovenije pripravita načrt izobraževanja vzgojiteljic. Le-ta bo natančno predstavil, koliko vzgojiteljic se izobražuje redno, koliko izredno ob delu, in koliko jih potrebujejo

vrtni. Ugotoviti je treba, kako in kje dobiti ustrezne učitelje za višješolsko izobraževanje vzgojiteljic. Kot vemo, hkrati ranih visokošolskih učiteljev to področje skorajda nimajo, zato ker se v preteklosti do tega za to ni zanimala. Slišali smo predlog, da bi lahko pri tem izobraževanju veliko pomagali vilni praktiki, ki so se že izobrazili na področju predšolske vzgoje (njim bi bilo treba omogočiti izobraževanje na tretji stopnji in — v prehodnem obdobju leta 1990 — tudi asistenti in predavatelji. Izpite pa na vzgojiteljice opravljale prikovnjakih, ki so ustrezno izobrazili.

V razpravi so namenili posebno pozornost vprašanju dislociranega oddelka za srednješolsko izobraževanje vzgojiteljic v Idriji, niso pa odgovorili na vprašanje, ali je treba oddelku ukiniti ali ga obdržati. Povedati je treba, da je Pis za pedagoško usmeritev lani sprejel sklep, da letošnji oddelki ukinili zaradi majhnega vpisa in zato, da se vpisujejo kandidati iz 18 občin. V razpravi smo slišali razmišljanja. Največ je bilo takih, ki so podpirala stališče, da je treba oddelku obdržati. Slišali smo tudi, da ima oddelku že večletno tradicijo in da je bilo potrebno veliko truda, preden postal samostojen in uspešen. Srednja šola naravoslovne usmeritve v Idriji ima vso podporo občine in združenega dela, dala za opremljanje šole milijarde starih dinarjev, učenci pa so zelo dejavni pri interesnih dejavnostih in pri fakultativni pouku čipkarstva, itn. V razpravi smo slišali tudi osamljena mnenja, da je treba združevati vzgojno-izobraževalno delo v pedagoško šolstvo v enem kraju, ima že pedagoško tradicijo, tudi to, da se pri vpisu v oddelku uveljavlja tako imenovana negativna selekcija. V razpravljavcev pa je menilo, da bi bilo prav, če bi oddelku ostal. Res pa je, da se je več učencev preusmerilo drugje, ker so bili obveščeni, da oddelku ka letos ne bo več (po lastni sklepu). Usoda idrijskega oddelka je torej za zdaj še v »v zraku«. Nehote pa se vprašamo: Zakaj gremo iz ene skrajnosti v drugo? In končno: Zakaj dogovarjamo o že dogovorenem?

TEA DOMINKO

Svetilka, delo Barbare Verbič, učenke Srednje šole za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani

Prosvetni delavec v letih 1985—1990

Napredek, nazadovanje ali odmiranje?

razpravljamo

Priloga srednjeročnega načrta za obdobje 1986-1990 zahteva natančnejšo razčlenitev razvojnih možnosti Prosvetnega delavca. To naj omogoči ustanoviteljema — Republiškiemu odboru Sindikata vzgoje in izobraževanja in znanosti ter Izobraževalni skupnosti Slovenije in drugim družbenim in strokovnim organom čim bolj smotrne odločitve. Ker zadeva prihodnost glasila vse prosvetne delavce, je prav, da so tudi bralci seznanjeni z razvojnimi alternativami in načrti in da o njih povedo svoje mnenje in predloge.

Srednjeročni načrt obsega obdobje od leta 1986-1990. Če pa bomo zagotovili Prosvetnemu delavcu potrebne gnotne teme za uspešno delo, moramo že v letu 1985 bolj uravnovesiti prihodek in izdatke kot v zadnjih letih. Nameniti glasilu nekaj več denarja. Zato smo analizo razvojnih možnosti razširili na obdobje 1985-1990.

O splošnih izhodiščih za prihodnje srednjeročne načrte od leta 1986-1990 sta izdajateljski svet in uredniški odbor Prosvetnega delavca lani razpravljala na dveh sejah. O teh in drugih aktualnih vprašanih glasila sta razpravljala tudi sekretariat Sveta za vzgojo in izobraževanje pri predsedstvu RK SZDL, ter Republiški odbor Sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti. O družbeni vlogi in prihodnjem razvoju prosvetnih glasil je bilo pred nedavnim v Somboru jugoslovansko posvetovanje, ki ga pripravila Zvezni odbor sindikata delavcev v izobraževanju, znanosti in kulturi ter Sekcija prosvetnih listov republik in pokrajin.

Stališča, ki so se izoblikovala v sestankih in sejah navedenih organov ter na njih prevladovala, so zanesljiva opora za načrtovanje prihodnjega razvoja Prosvetnega delavca, saj so bila ob priložnostih ponovno preverjena in opredeljena družbena stališča glede potrebnosti, vloge, programske usmerjenosti in prihodnjih nalog Prosvetnega delavca in drugih prosvetnih glasil.

Družbena vloga in programska usmerjenost glasila

Prosvetni delavec izhaja kot štirinajstletnik 35. leto. Pred letom je izhajal nekaj let kot priloga Popotnika. Njegov prethodnik Učiteljski tovariš je izhajal vsak mesec, na štirinajst dni in nekaj časa celo vsak teden od leta 1861 do 1941. Prvo glasiloslovenskih prosvetnih delavcev Slovenski prijatelj, pa je začelo izhajati že leta 1852.

Več kot stoletna tradicija dokazuje, kako potrebno je skupno delovanje glasilcev v vzgoji in izobraževanju, ki so zaradi značilne organiziranosti šolstva razpršeni po vsej Sloveniji, v nekaj več kot stoletno vzgojno-izobraževalnih in strokovno-varstvenih organizacijah. Glasilo omogoča prosvetnim delavcem, da spremljajo napredek vzgoje in izobraževanja ter družbeno prizadevanja za razvoj dejavnosti, obenem pa tudi sodelujejo pri nastajanju zakonov, zamisli in uresničenju skupnih odločitev. Glasilo povezuje prosvetne delavce, organizirane v strokovnem sindikatu, in njihovi družbenopolitični dejavnosti in v prizadevanjih za boljše gnotni položaj te dejavnosti in prosvetnih delavcev.

Prosvetni delavec je v preteklih desetletjih prerastel iz ozko strokovnega glasila v aktualen štirinajstletnik za vzgojo in izobraževanje, čeprav ohranja značilnost glasila delavcev te dejavnosti. Taka usmeritev je pripomogla, da se je zasedal med drugim prosvetnimi delavci: kljub neveljavnemu podražitvam in razmeroma visoki naročnini ostaja letna naklada med 8.000 in 10.000 izvodov, individualnih naročnikov pa imamo v primerjavi

z drugimi prosvetnimi časopisi razmeroma veliko. Širša programska zasnovanost ter aktualnost vsebine in gradiva, ki ga objavlja, je odprla glasilu pot tudi v organizacije združenega dela, v občinske samoupravne in družbenopolitične organe ter druge organizacije, ki so povezane z vzgojo in izobraževanjem. Na Prosvetnega delavca so naročene tudi slovenske šole v zamejstvu in učitelji, ki poučujejo otroke zdomcev — ob posredovanju ustreznih republiških organov.

V programski usmerjenosti, ki se je postopno izoblikovala in se nenehno prilagaja novim potrebam, ob sodelovanju uredniškega odbora, izdajateljskega sveta in tudi samih bralcev, se zrcalijo družbena prizadevanja za razvoj vzgoje in izobraževanja, aktualno dogajanje na vseh ravneh vzgojno-izobraževalnega sistema, življenje in delo vzgojno-izobraževalnih organizacij in prosvetnih delavcev.

Glasilo omogoča prosvetnim delavcem, da uresničujejo svoje ustavne pravice do obveščeniosti o pomembnih vprašanih svojega življenja in dela, jim pomaga pri stalnem strokovnem izpopolnjevanju, sooblikuje njihovo pedagoško in družbeno zavest. Ustvarjalno sodelovanje prosvetnih delavcev se izraža v tem, da 80 do 90 odstotkov prispevkov v glasilu napišejo sami.

Nedavno jugoslovansko posvetovanje o družbeni vlogi prosvetnih glasil je poudarilo, da so ta glasila zaradi svoje družbene in strokovno-informativne vloge nepogrešljiv del vzgojno-izobraževalnega sistema. Hitreje naj se razvijajo kot osrednja strokovno-informativna glasila za delavce v vzgoji in izobraževanju, v katerih bodo našli vsa pomembna obvestila in novosti s tega področja. V vseh republikah in pokrajinah je treba v ta namen zagotoviti glasilom v prihodnjem srednjeročnem obdobju potreben denar za uspešno opravljanje teh nalog; programska zasnova prosvetnih glasil pa naj bo odprta potrebam prihodnjega razvoja in pobudam vseh, ki se zavzemajo za napredek vzgoje in izobraževanja.

Izkušnje zadnjega petletnega obdobja

V srednjeročnem načrtu za obdobje 1981-1985 smo zapisali, da bo Prosvetni delavec tudi v težavnejših gospodarskih razmerah ohranil doseženo raven, izhajal štirinajstletno v obsegu 12 ali več strani, razširil krog sodelavcev in skušal zagotoviti višjo kakovost in strokovnost prispevkov. Če bo dovolj denarja, je v srednjeročnem načrtu zapisano, naj bi zaposlili še enega urednika — časnikarja, kar bi pripomoglo k večji kakovosti in vsebinski pestrosti glasila. V razpravi o srednjeročnem načrtu za preteklo srednjeročno obdobje je bil zavrnjen kot nestvarjen predlog, naj bi Prosvetni delavec prerastel v tednik, češ da za tak kakovosten napredek žal ni možnosti, čeprav bi bil družbeno utemeljen.

Srednjeročni načrt 1981-1985 se je uresničeval prva leta v skladu s pričakovanji: Prosvetni delavec je redno izhajal praviloma na štirinajst dni v obsegu 12 ali več strani, obogatena z različ-

nimi prilogami. Po ocenah različnih družbenih teles in bralcev se je vsebinsko izboljšal, pridobil je več zunanjih sodelavcev, obveščanje o aktualnem dogajanju v vzgoji in izobraževanju je postalo bolj celostno, vsebina glasila pestrejša, prispevki bolj kritični. Gnotne razmere niso dopustile, da bi zaposlili še enega urednika. Glasilo je imelo zadostne prihodke za redno štirinajstletno izhajanje v predvidenem obsegu vse do zadnjih dveh let, ko so se zaradi inflacije in nagle rasti cen gnotne težave povečale. Ker dotacije in drugi prihodki niso sledili nagli rasti cen, je moralo uredništvo krčiti obseg časopisa.

Razliko med ekonomsko in zaračunano naročnino smo poravnali z drugimi lastnimi prihodki (od razpisov, objav in prilog) in s prispevki — dotacijami ustanoviteljev. Žal pa te dotacije v zadnjih letih niso sledile rasti cen; prispevek Zveze sindikatov Slovenije je znašal v letu 1984 prav toliko kot leta 1982 (600.000 din); prispevek posebnih izobraževalnih skupnosti za pedagoško usmeritev in za kulturo pa se je revaloriziral komaj za 10% na leto. Stvarna vrednost dotacij, ki bistveno pripomorejo k zniževanju naročnine, se je tako v zadnjih dveh letih znižala na polovico, namesto da bi se, tako kot pri mnogih drugih časopisih in pri vseh prosvetnih glasilih v drugih republikah in pokrajinah, prilagajala rastočim tiskarskim stroškom.

Medtem ko so se izdatki ČZO Prosvetni delavec od leta 1980 do 1984 povečali za 135 odstotkov, so se dotacije zvišale komaj za 89 odstotkov. V nekaterih letih so sestavljale dotacije skoraj četrtino prihodkov Prosvetnega delavca, v letu 1984 pa so dosegle komaj 17 odstotkov. (Pri prosvetnih glasilih drugih republik in pokrajin znašajo dotacije 50 do 80 odstotkov celotnega prihodka!)

Osebnih dohodkov zaposlenih (5 redno zaposlenih, 2 v dopolnilnem delovnem razmerju) so vsa leta v mejah, določenih z družbenim dogovorom. Avtorski honorarji so jim sledili s približno enako stopnjo rasti. Notranje rezerve so povsem izrabljene.

Zaostrene razmere, ki jih občuti v zadnjem obdobju Prosvetni delavec, nam vsiljujejo predvsem tale spoznanja:

1. Težavne gnotne razmere, ki so nastale v zadnjih letih in posebno v letu 1984, niso posebnost Prosvetnega delavca, marveč značilnost domala vseh družbenopolitičnih in strokovnih glasil, ki kljub varčevanju ni morejo več brez dodatne pomoči ustanoviteljev. Prosvetni delavec v tem ni izjema: naročnine ni mogoče dvigniti prek dopustnih meja, razpisov in objav ni več, kot jih šole potrebujejo. Prosvetni delavec deli usodo drugih časnikov in mu je — zaradi njegovih družbenih in strokovnih nalog — zato tudi potrebna dodatna družbena pomoč.

2. Priprava srednjeročnega načrta za obdobje 1986-1990 zahteva jasno opredelitev, kakšna bo prihodnost Prosvetnega delavca. Načelno so v družbi enotni pogledi na vlogo in pomen vsestranskega obveščanja delavcev in občanov, prav tako načelno ni različnih mnenj o tem, ali je Prosvetni delavec tudi v prihodnje tako glasilu potrebno ali ne. Vzgojno-izobraževalna dejavnost je posebnega družbenega pomena; več kot 30.000 prosvetnih delavcev potrebuje časopis, ki jih obvešča in ki ga tudi sami vsebinsko oblikujejo.

Od ustanoviteljev lahko utemeljeno pričakujemo pomoč, da se bodo družbena stališča o pomenu in vlogi glasila lahko tudi v praksi uresničevala.

Prihodnja programska usmeritev

V dozdajšnjih razpravah v izdajateljskem svetu in uredniškem odboru ter v okviru drugih družbenih organov so se izoblikovala tale stališča do nadaljnega programskega razvoja Prosvetnega delavca:

● Prosvetni delavec naj nadaljuje dozdajšnjo programsko usmerjenost in jo prožno prilagaja novim potrebam. Kot časnik za aktualna vprašanja vzgoje in izobraževanja naj obravnava vsa področja vzgoje in izobraževanja, od predšolske vzgoje do izobraževanja odraslih. Kot glasilu delavcev te dejavnosti naj še naprej spodbuja njihovo družbeno in strokovno dejavnost in ustvarjalno sodelovanje. Glasilo naj kritično in zavzeto obravnava osrednja vprašanja vzgoje in izobraževanja, omogoča javno razpravo o njih ter pomaga iskati najboljše rešitve.

● Prosvetni delavec naj postane osrednje komunikacijsko sredstvo za področje vzgoje in izobraževanja. Po njem naj se stekajo v najširši krog pedagoških delavcev vsa obvestila, pomembna za te delavce, ki potekajo zdaj še po mnogih drugih poteh. Prosvetni delavci naj pri sporočanju, obveščanju in zbiranju vrnitvenih informacij od pedagoških delavcev rabi kot sredstvo vsem strokovnim in družbenim organom v vzgoji in izobraževanju.

● Poleg opisane informativne in komunikacijske vloge naj Prosvetni delavec v okviru razširjene dejavnosti objavlja stalne in občasne priloge, pomembne za vse prosvetne delavce: programe in druga gradiva za javno razpravo, nove predpise, programe šolske televizije, informacije o novih učbenikih in učnih pripomočkih, pomembna gradiva strokovnih in družbenih organov itd. V razširjeni sestavi časnika lahko hitro in razmeroma poceni objavljamo tako gradivo in ga razpošljemo vsem vzgojno-izobraževalnim organizacijam in bralcem v devet, deset in več tisoč izvodih, pa tudi drugim središčem in organizacijam, ki so povezane z vzgojo in izobraževanjem. Dozdajšnje izkušnje Prosvetnega delavca in drugih prosvetnih glasil poudarjajo prednosti in smotnost te poti, ki je bolj gospodarna kot marsikatera druga uporabljena pot.

Dobre in slabe razvojne možnosti

Prosvetni delavec lahko opravlja navedene naloge bolj ali manj kakovostno, v večjem ali manjšem obsegu. To je odvisno od gnotnih sredstev in od kadrovske sestave uredništva in uprave. Pri načrtovanju nadaljnega razvoja Prosvetnega delavca v naslednjem srednjeročnem obdobju se bo treba zato odločiti za eno izmed naslednjih možnosti:

A — Ohranitev dozdajšnje kakovosti in obsega glasila (8 do 12 strani z dodatnimi prilogami) in štirinajstletnega ritma izhajanja v 8 do 10 tisoč izvodih

Odločitev za to možnost predpostavlja večjo denarno pomoč ustanoviteljev in vsakoletno re-

valorizacijo dotacij v skladu z rastjo stroškov tiska in papirja.

Denarno pomoč bi morala povečati oba ustanovitelja — sindikati in Izobraževalna skupnost Slovenije. Poleg ustreznih revaloriziranih dotacij Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev in Posebne izobraževalne skupnosti za kulturo bi morali zagotoviti enako višino dotacije iz skupnih sredstev Izobraževalne skupnosti Slovenije, tj. iz sredstev za skupne naloge vseh izobraževalnih skupnosti, saj je Prosvetni delavec namenjen vsem delavcem v osnovnem in usmerjenem izobraževanju.

Nekaj denarne pomoči pričakujemo tudi od Republiške skupnosti otroškega varstva.

B — Povečanje kakovosti in razširitev dejavnosti (vsebinska obogatitev in več prilog), ob štirinajstletnem izhajanju v 8 do 10 tisoč izvodih

Ta zahtevnejša razvojna različica bi terjala kadrovske okrepitve uredništva z enim do dvema urednikoma ter temu primerne višje dotacije, seveda z zagotovljeno ustrežno vsakoletno revalorizacijo v skladu z rastjo stroškov in cen. Po zdajšnji kadrovski sestavi (dva v uredništvu, dva v upravi in direktor, ki je hkrati glavni urednik) sodi Prosvetni delavec med sorodnimi štirinajstletniki med tiste, ki imajo najmanj zaposlenih.

C — Prehod na tedensko izhajanje. Med sklepi nedavnega jugoslovanskega posveta o vlogi prosvetnih glasil je tudi sklep, naj bi vsa glasila v naslednjem srednjeročnem obdobju prerasla v tednike. Tak premik bi zahteval močno povečano kadrovske sestavo, dodatne prostore in družbeno pomoč, kot jo dobivajo prosvetna glasila nekaterih drugih republik. Šolske novine so dobile v letu 1984 skoraj pol drugo milijardo starih dinarjev dotacij; v uredništvu imajo 8 strokovnih delavcev (6 urednikov, lektorja in tehničnega urednika), v upravi pa je poleg direktorja še 10 zaposlenih.

Za prehod na tedensko izhajanje pri nas ni pravih možnosti.

Lastni dohodki bi se bistveno ne povečali (zaradi povečane naročnine bi se število naročnikov ne povečalo, letnih in drugih razpisov bi ne bilo več kot zdaj itd.). Ni pričakovati take rasti dotacij.

Č — Odmiranje glasila. Brez ustreznih pomoči ustanoviteljev in drugih organov utegne iti Prosvetni delavec v prihodnjem srednjeročnem obdobju rakovo pot. Obseg časopisa se bo skrčil, glasilu bo izhajalo bolj poredko; zaradi tega in povečane naročnine bo manj naročnikov. Prosvetni delavec ne bo mogel več uspešno opravljati svoje družbene vloge.

Tak razvoj bi utegnil privedi glasilu v položaj, ko bi bilo treba iskati najmanj primerne, zasile rešitve (npr. da bi postal priloga drugega časnika ali revije, tako kot je bil pred osamosvojitvijo leta 1949). To bi v resnici pomenilo odmiranje glasila s 130-letno tradicijo. Zaradi razmeroma majhnih denarnih vsot (dotacije Prosvetnemu delavcu znašajo malo več kot stane en oddelek srednje šole!) bi bilo 30 tisoč prosvetnih delavcev ob svoje glasilu, področje vzgoje in izobraževanja pa siromašnejše za svoj edini časnik. V nobeni republici in pokrajini ne razmišljajo o taki razvojni možnosti prosvetnega glasila.

Kako uskladiti izdatke in prihodke

Orisane razvojne alternative, zlasti alternativni A in B, ki sta zaradi gospodarskih razmer najverjetnejši, zahtevajo ustrežno finančno projekcijo, z razčlenjenimi prihodki in izdatki ter predvidenimi prispevki, ki naj pomagajo poravnati razliko med ekonomsko in prosvetnim delavcem dostopno naročnino.

V finančni projekciji prihodnjega obdobja Prosvetnega delavca je odločilnega pomena usklajenost izdatkov in prihodkov tako v prehodnem letu 1985 kot v letu 1986, prvem letu novega srednjeročnega obdobja. V analizi opisano zmanjšanje prihodka zaradi nezadostne revalorizacije dotacij ob nagli rasti cen in stroškov zahteva nove rešitve že v letu 1985: ustrežno povišane dotacije republiškega sveta Zveze sindikatov, posebnih izobraževalnih skupnosti za pedagoško usmeritev in za kulturo ter Skupnosti otroškega varstva Slovenije pa tudi dodatno finančno pomoč Odbora za osnovno izobraževanje in Odbora za usmerjeno izobraževanje Izobraževalne skupnosti Slovenije. Brez zvišane in dodatne dotacije Izobraževalne skupnosti Slovenije, soustanoviteljice Prosvetnega delavca, ni mogoče pričakovati uravnotežene bilance prihodkov in izdatkov v naslednjem srednjeročnem obdobju; neusklajenost prihodkov in izdatkov bi zaostila sedanjo krizo.

Za redno izhajanje glasila v približno enakem obsegu kot v letu 1984 smo za leto 1985 pri prihodkih predvideli:

— zmernejšo rast prihodkov od naročnine (v zadnjem času je veliko odpuvedi, ki jih naročniki popajsnjujejo z denarno stisko);

— 50-odstotno rast prihodkov od lastnih storitev;

— vsaj 50-odstotno povečanje dosedanjih dotacij in dodatno dotacijo Izobraževalne skupnosti Slovenije — Odbora za osnovno in Odbora za usmerjeno izobraževanje.

Predvideni znesek dotacij oziroma finančne pomoči za poravnavo razlik med ekonomsko in možno naročnino, naj bi prispevali predvsem:

— 1.000.000 din Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije (obljubljeno),

— 1.410.000 din posebni izobraževalni skupnosti za pedagoško usmeritev in za kulturo (delno obljubljeno),

— 1.428.000 din Odbor za osnovno izobraževanje in Odbor za usmerjeno izobraževanje Izobraževalne skupnosti Slovenije (ustrezne vloge smo poslali obema).

Finančna projekcija za leto 1986, ki smo jo poslali ustanoviteljema, ponuja dve že opisani razvojni možnosti: skromnejšo različico A (dozdajšnji obseg in kakovost) ter boljše, k večji kakovosti in pestrosti glasila usmerjeno različico B (s predpostavko, da bi dodatno zaposlili dva urednika).

Večji prispevek ustanoviteljev in drugih dejavnikov pri sofinanciranju Prosvetnega delavca jim daje tudi več možnosti za vsebinsko sooblikovanje glasila v mejah odprte programske zasnove: Prosvetni delavec naj bo vsebinsko bogat in aktualen ter družbeno zavzet štirinajstletnik za vzgojo in izobraževanje ter skupno glasilu delavcev te dejavnosti, ki jih bo obveščalo, spodbujalo in povezovalo ter jim pomagalo pri samoupravnem delovanju in razvijanju vzgoje in izobraževanja.

pobude
odmevi

Telesna vzgoja ne prenese polovičarstva

Če je bilo včasih o eno-ali dvopredmetnem študiju še smotno razpravljati, je to danes vse manj primerno in skorajda lahko rečemo — odveč.

Včasih smo imeli za telesno vzgojo dokument z naslovom Učni načrt za telesno vzgojo, zdaj pa se ta dokument imenuje Program življenja in dela šole. Že sama sprememba imena tega dokumenta pove, da se je v naših šolah marsikaj spremenilo.

Vsebinska pouka telesne vzgoje se je obogatila z novimi oblikami dela. Pri telesni vzgoji ne gre več le za poučevanje posameznih športov, za preverjanje zmogljivosti, za metodični perfekcionizem ipd. Učitelj mora uveljavljati sodobno načelo, po katerem naj bodo učenci subjekti telesnovzgojnega procesa, učitelj v telovadnici in na telovadišču pa vedno manj osrednja oseba.

Ena od vodil sodobnega učiteljevanja je tudi individualizacija, ki pomeni, da mora učitelj videti v otroku tudi tisto, kar je v njem enkratno in neponovljivo, kar zahteva pri vzgoji osebni prijem. Le tako bo dosegel, da bodo tudi učenci priznali njegove osebne značilnosti, da mu bodo sledili, ga priznavali in posnemali.

Včasih je bilo učitelju skoraj vse predpisano. Zdalj pa so v temeljnem odklonu predlagani le smotri, sredstva pa izbira učitelj sam. Tak prijem pa zahteva precej več ustvarjalnega dela. Delovne razmere za telesno vzgojo so namreč zelo različne in precej drugačne kot pri drugih predmetih. Nenehno se spreminjajo: telesna vzgoja poteka zdaj v telovadnici, drugič na igrišču, v telovadnici, ali vodi idr. To pa pomeni, da se mora učitelj nenehno prilagajati in iskati nove prijeme.

Pri izbiri sredstev za telesno vzgojo je treba upoštevati vremenske razmere, šolo, razred, del dneva, letni čas itn. Pri vsem tem mora učitelj poznati ne samo želje otrok, temveč tudi krajanov, ki bi se radi športno uveljavljali, hkrati pa upoštevati vremenske razmere, šolo, razred, del dneva, letni čas itn. Pri vsem tem mora učitelj poznati ne samo želje otrok, temveč tudi krajanov, ki bi se radi športno uveljavljali, hkrati pa upoštevati tradicijo in druge posebnosti kraja. Tudi to ni preprosto. In ne nazadnje: učinkovita sredstva za vsakega učenca posebej lahko izbere le strokovnjak s pretanjnim občutkom za ljudi. Izbrati ustrezen način in sredstva, s katerimi bo učitelj zagotovil enakovredno športno igro vsem, tudi tistim, ki neradi hodijo v telovadnico, ker se zaradi manjših sposobnosti boje vključiti v razgibano igro sošolcev ali zato, ker jih sošolci ne priznavajo, in seveda tistim, ki so izjemno nadarjeni.

V strokovni literaturi je pogosto poudarjeno, da gre pri telesni vzgoji vedno bolj za »duhovno dejavnost«. B. Polič je zapisal: »Temeljna vsebina in smisel igre, športa, gimnastike ipd. nista v materialnem motornem dejanju, niti v fizioloških procesih. Iskati ju je treba v človekovi duhovni dejavnosti in v ustvarjalnih humanistično doživljajskih učinkih in vrednotah.«

Takšen vstop v »duhovni prostor«, ki ga predvideva sodobna telesna vzgoja, pa zahteva strokovnjaka, ki bo telesno vzgojo obravnaval tudi glede na sistem vrednot. O tem lahko razmišlja le učitelj, ki ima poleg strokovne usposobljenosti za obvladanje ožje tehnologije tudi primerno

moralno in socialno zrelost. V skladu s to vsebino mora učitelj vplivati na učence in njihove starše in končno na sistem vrednot celotnega okolja, v katerem živi in dela. Prav zato, ker je telesna vzgoja postala tako zahtevno področje, je predlog o vzporednem ali polivalentnem študiju še toliko bolj tvegan. Ob prvih težavah, ki jim ne bo kos, bo tak »dvopredmetni« učitelj »pobegnil« v drugi predmet. In če upoštevamo, da je učitelj telesne vzgoje učinkovitejši v drugi polovici svojega dela ali še kasneje, ko si pridobi že precej izkušenj, lahko rečemo, da bi bil vsak tak beg iz stroke še toliko bolj škodljiv. Povedano drugače: Učitelj bo zapustil bitko, še preden se bo usposobil za zmagovalca.

Če bi danes vprašali učitelje, ali so za eno ali dvopredmetni študij, bi se jih veliko odločilo za dvopredmetnega. To je pokazala tudi javna razprava, ki jo je organizirala Pedagoška akademija v Mariboru. Toda tako bi se odločili najbrž ne zaradi vsebine dela, temveč zaradi negotovosti, ki izvira iz neustreznega vrednotenja vseh oblik dela, zaradi slabih delovnih razmer, zaradi težavnosti dela z včasih kar preveč sproščeno mladino. Kaj pa jutri?

Posebno nesprijemljiva je misel, da bi drugi predmet omogočil učitelju širšo razgledanost in s tem lažje vključevanje v življenje in delo šole in kraja, v katerem je šola. Učitelj, ki si ni sposoben pridobiti širše razgledanosti ob telesni vzgoji, si razgledanosti prav gotovo ne bo pridobil niti ob drugem predmetu. Telesna vzgoja znotraj telesne kulture je tako interdisciplinarno področje, da lahko v njej vsakdo poišče svoje posebno poglavje za poglobljeno delo, hkrati pa se razgleda še po drugih panogah, ki jih je tudi v telesni kulturi zelo veliko.

Misel, da bi se »dvopredmetnik« lažje zaposlil, zlasti če bi si pridobil diplomu iz takšnega predmeta, za katerega manjka učiteljev, je vredna razprave. Res pa je, da je to vprašanje povezano le z manjšimi šolami, ki ne morejo učitelja polno zaposliti. Vprašanje je, koliko je takšnih šol. Če prevzame učitelj celotne razrede, torej učenke in učence, pa tudi telesno vzgojo v tretjih in četrtih razredih, in vse oblike dela, ki jih predvideva Program življenja in dela, če vodi telesno kulturo na šoli in zunaj nje, potem lahko rečemo, da je takih šol, ki ne bi lahko zaposlile enega učitelja telesne vzgoje, pri nas zelo malo, v prihodnosti pa naj bi jih bilo vedno manj.

V pobudi Pedagoške akademije iz Maribora in v članku Šole so za dvopredmetnost, ki je izšel v Večeru, je opaziti težnjo, naj bi usposabljali dvopredmetnega učitelja za vsak primer. Taka težnja je dokaj neugledna za telesno vzgojo: Če bo učitelj zbolel, če se mu bo zdelo delo prenaporno, če mu bo otroška igra presedala in ne bo dosegel ugleda, bo pač boljše zapustil in odšel drugam. Toda tudi telesna vzgoja je področje, ki ima lahko ugled, če ga pridobi učitelj s kakovostnim delom, področje, v katerem je mogoče primerno preživeti delovno dobo, seveda ob ustreznih higienskih razmerah, v katerih je mogoče ustvarjati višjo kulturo ljudi in okolja: zato ne potrebuje drugega predmeta kot oporne palice. Gotovo pa je, da telesna vzgoja — taka, kakršna naj bi bila danes in še posebno v prihodnje — ne prenese polovičarstva!

JANEZ TOME

Nezaupnica telesnovzgojnim pedagogom?

Šola v naravi je pomembna vzgojno-izobraževalna oblika, ki s posebnimi sredstvi in v posebnem okolju poskuša smotno prispevati k oblikovanju celostne učenčeve osebnosti. To velja tako za letno kot za zimsko šolo v naravi. Zelo pogosta zabloda manj poučenih je v tem, da šola v naravi enačijo s plavalnim ali smučarskim tečajem. V strokovnih krogih je takšno pojmovanje šole v naravi že preživeto. Zato tem bolj preseneča neko dvomljivo prizadevanje šolske svetovalne službe. Ta je namreč ponekod zavzela stališče, da telesnovzgojni pedagog ali absolvent fakultete za telesno kulturo, ki nimata posebnega specialističnega naslova vaditelja oziroma učitelja smučanja, nista usposobljena za delo v šoli v naravi. Na srečo nekateri razumni ravnatelji kadrovske zadeve šole v naravi rešujejo po zdravi pameti. Događa pa se, da ravnatelj dosledno izpolnjuje navodila z »višjega mesta«. Posledica takšnega ravnanja je lahko ta, da učitelj telesne vzgoje, ki je med svojim študijem opravil tudi izpit iz smučanja (čeprav ni vrhunski izvedenec v tej zvrsti), na svoji matični šoli, kjer združuje delo, ne dobi zaupnice za vzgojno-izobraževalno delo v šoli v naravi. Namesto njega najamejo študenta ali dijaka (ki pač imata to poveljevano značko vaditelja ali učitelja smučanja), ki ju je mogoče dobiti s posredovanjem občinske zveze za telesno kulturo, največkrat pa kar po privatni poti. To pa pomeni, da pri zahtevnem in odgovornem delu dajemo prednost pedagoško neizobraženemu ali manj izobraženemu in pedagoško neizkušenemu mladeniču pred poklicnim pedagogom. Prav to pa je tisto, kar ni in ne more biti sprejemljivo. Če ima ta pedagog že diplomu v žepu ali pa je tik pred njo, za obravnavo tega vprašanja sploh ni pomembno. In tudi sicer ne gre za nikakršno cehovsko vprašanje ali cehovske ugodnosti, saj vemo, da se telesnovzgojni pedagogi zaradi neustreznega nagrajevanja tega odgovornega dela zanj ne pulijo prav posebno. Gre za povsem načelno vprašanje, ki ima svoje strokovne, ideološke in politične razsežnosti.

Naj navedem samo nekatera dejstva, ki nasprotujejo opisanim prizadevanjem strokovne pedagoške svetovalne službe.

1. Pri šoli v naravi ne gre zgolj za učenje smučanja. Učnovzgojni smotri so veliko obsežnejši in bolj celostni, čeprav je, žal, res, da mnogi slabi in slabo nagrajevani telesnovzgojni pedagogi hote ali nehoti še vedno vidijo edini smoter te vzgojno-izobraževalne oblike v izpopolnjevanju tehnike krmarjenja na smučeh. Takšno gledanje in ravnanje pa je v nasprotju z zamišljeno šolo v naravi, ki naj bi z bogato vsebino večstransko oblikovala otroka in se smotno vključevala v splošne vzgojno-izobraževalne smotre obvezne šole. Odveč je dokazovanje, da takšni vlogi šole v naravi neprimerno bolj ustreza ozaveščen pedagoški delavec kot katerikoli narcisoidni virtuozi na smučeh, ki so mu širša vzgojna prizadevanja španska vas.

Kolikor vem, večstranske vzgojno-izobraževalne učinke šole v naravi deklarativno zagovarja tudi strokovna pedagoška služba za telesno vzgojo, zato je tembolj nerazumljivo, da z nerazumnimi posegi v praksi prihaja v protislovje s svojo sicer pravilno usmerjenostjo o tem vprašanju. Dajati prednost vaditelju ali učitelju smučanja, ki zgolj vrhunsko obvlada tehniko krmarjenja na smučeh, pred celostnim pedagoškim delavcem pomeni zgolj tehnicistično pojmovanje šole v naravi, kar ima za obstoj te pomembne vzgojno-izobraže-

valne oblike lahko nevarne in usodne posledice.

2. Telesnovzgojni pedagog, ki je končal visokošolski študij, ima v svojem študijskem programu (če upoštevamo smučanje kot slovensko narodno posebnost) smučanju namenjenih več pedagoških ur kot denimo košarki, plavanju, športni gimnastiki in drugim. Merilo za uspešno opravljen izpit iz smučanja je prav to, ali bo študent sposoben nekoč stopiti na smuč pred vrsto učencev. Prav ta pedagog pa po mnenju nekaterih svetovalcev za telesno vzgojo ni sposoben učiti smučanja v šoli v naravi, ker nima posebnega naslova, ki ga podeljuje amaterske smučarske organizacije. Po tej logiki telesnovzgojni pedagog s končno fakulteto ne bi mogel učiti niti košarke, niti plavanja, niti atletike, ker nima ustreznega specialnega amaterskega naslova!

Postavlja se vprašanje, od kod in zakaj strokovni svetovalni službi takšna dvojna merila. Sama po sebi se vsiljuje misel, da svetovalna služba s takšnim stališčem daje nezaupnico Fakulteti za telesno kulturo in njenim študijskim programom iz smučanja, nezaupnico izpitnim merilom na tej fakulteti, nezaupnico izpitnim ocenam in habilitiranemu učitelju za ta predmet.

Seveda ni mogoče trditi, da je vsak telesnovzgojni pedagog res najbolje usposobljen za učenje smučanja vseh kakovostnih vrst. Gotovo pa je, da je malodane vsak absolvent fakultete za telesno kulturo po treh tečajih alpskega smučanja in teka na smučeh ter po posebnem tečaju turnega smučanja in opravljenem izpitu zanesljivo usposobljen za poučevanje začetnikov, slabših in povprečnih smučarjev vseh starostnih kategorij.

3. Telesnovzgojni pedagog, čeprav brez posebnega naslova vaditelja ali učitelja smučanja, ima obsežnejše znanje od najete vadalca prav s področja, ki mu je zimska šola v naravi namenjena.

V svojem študijskem programu mora prihodnji telesnovzgojni pedagog obvladati in opraviti ustrezen izpit iz teka na smučeh, alpskega smučanja, zimske turistik in turnega smučanja. Vse navedene smučarske zvrsti morajo biti v pravi šoli v naravi ustrezno zastopane. Najeti vaditelj ali učitelj smučanja, ki ni telesnovzgojni pedagog, je specialist samo za tehniko alpskega smučanja.

Prihodnji telesnovzgojni pedagogi se med svojim študijem teoretično in praktično spoznajo s preventivnim ravnanjem pred snežnimi plazovi, z ravnanjem ob plazu, z reševalno akcijo, s prvo pomočjo in transportom ponesrečenca z improviziranimi sredstvi, z bivakiranjem, ravnanjem v megli, na soncu, z ukrepi za preživetje v nevarnih okoliščinah in podobno. Dobijo še veliko drugih informacij, ki so v študiju podane prav zato, da bi se z njimi seznanili učenci v šoli v naravi. Vseh teh vprašanj šolanje amaterskih učiteljev in vaditeljev smučanja ne obravnava ali pa se jih dotika le bežno.

Prihodnji telesnovzgojni pedagog dobi v svojem študijskem programu tudi ustrezne informacije in spodbude za kulturno in družabno vsebino, ki morata zavzemati pomembno mesto v šoli v naravi. Teh informacij amaterski vaditelji in učitelji smučanja nimajo ali pa niso sestavni del njihovega specialnega izobraževanja.

Naj bo dovolj dokazovanja, saj je že po tem več kot očitno, da je nezaupnica telesnovzgojnim pedagogom brez posebnih smučarskih naslovov zgrešena. Preprosto ni mogoče razumeti, da strokovna pedagoška služba za

nika pedagoško poanto šole v naravi! Slišati je, da avtorji te zamišljene prakso zagovarjajo zaradi skrbi za varnost učencev. Prav taka utemeljitev pa je več kot demagoška. Zakaj?

1. Prihodnji telesnovzgojni pedagogi so med svojim študijem obširno seznanjeni z vprašanjem moralne in pravne odgovornosti svojega dela, še posebno pa pri vseh posebnih vzgojnoizobraževalnih oblikah kot so šole v naravi, izleti, tečaji, taborjenja in drugo. Natančno obravnavajo ustrezne člene kazenskega zakonika ter kazenske in odškodninske posledice morebitnega malomarnega ravnanja pri pedagoškem delu. O tem vaditelji in učitelji smučanja, ki niso končali fakultete za telesno kulturo, ne vedo ničesar, ker njihovo izobraževanje te teme ne vsebuje.

2. Od koga lahko pričakujemo večjo odgovornost in večjo skrb za varnost učencev: od najete mladega demonstratorja, ki bo na šoli gostoval nekaj dni in nima nikakršnega čuta pripadnosti tej skupini, ali od telesnovzgojnega pedagoga in učitelja črškega strokovnjaka prebivalni prostor za šolo v naravi s tem tudi vse, kar je pomembno za pedagoški proces, niso jemljivi. Strokovnjak mora dar povedati, koliko so vzgojnoizobraževalni smotri uresničeni v kakem okolju. Praksa, da v naravi kot vodniki vrst pogosto drugi učitelji šole osnovnega smučarskega znanja, ker jim pač manjka pedagoškega delovnega sila.

3. Vprašanje odgovornosti in skrbi za varnost je poleg izkušenj predvsem vprašanje vesti posameznika, njegove etične usmerjenosti in sploh njegove osebnosti. Emblem smučarskega učitelja še ne zagotavlja varnosti (pa tudi fakultetna diploma ne). Vsakoletna praksa to zanesljivo potrjuje, saj poškodbe in vrstah, ki jih vodijo najeti amaterski vaditelji in učitelji, niti niso tako redke. Veliko večje odtehta čut odgovornosti, ki ga ima človek v sebi.

4. Menim, da je formalno-pravna odgovornost vseh tistih, ki so po službeni dolžnosti pristojni poskrbeti za uspešen in varen potek šole v naravi, večja, če ne poskrbijo za ustrezno izobražene in usposobljene osebe. Najeti vaditelj ali učitelj smučanja brez ustrezne pedagoške izobrazbe gotovo ni ustrezno usposobljen za delo v šoli v naravi, kar je mogoče razbrati iz doslej napisanega. Ob nesreči gotovo nosi del pravne odgovornosti oseba, ki je neustrezno usposobljena osebo najela.

Diskvalifikacija telesnovzgojnih pedagogov, ki nimajo posebnega naslova vaditelja ali učitelja smučanja torej tudi po varnostni strani ni utemeljena. Odveč je še naprej dokazovati, kako nesmiselna je takšna ideja, ki se je porodila za pisalo mizo na temelju posameznih primerov in brez temeljite poglobljene strokovne analize. Seveda bi bila stvar povsem drugačna, če bi zagovorniki te ideje postregli z natančno analizo poškodb, ki so jih zakrivali na eni strani tisti z emblemom smučarskega vaditelja oziroma učitelja, in na drugi strani tisti, ki so učili smučanje brez tega znaka. Samo takšna analiza bi lahko bila iztočnica za smotno in razumno spreminjanje obstoječega stanja.

Da ne bo nesporazuma! Sem zagrozen pristaš varnosti pri pedagoškem procesu in osebne odgovornosti učitelja telesne vzgoje za varnost. Menim, da mora biti v šoli v naravi, na izletih, tečajih, pa tudi v telovadnici, varnost pred konkretnimi učinki vzgojno-izobraževalnega dela. Zato so prizadevanja svetovalne službe za varnost povsem pravilna, žal pa tokrat ne vodijo v pravo smer.

Ker že več let posredno posredno sodelujem pri šoli v naravi, dobro poznam razmere in bi bil v ustreznih strokovnih in valni službi, potem bi si prišel val za naslednje:

1. Enkrat za vselej je treba najprej na vrhu, nato pa v nižjih — odpraviti miselnost, da je glavni smoter šole v naravi nje smučarske tehnike.

2. Po četrstoletja »jage« se kaže potreba po sistemski ureditvi te vzgojno-izobraževalne oblike. Kar zadeva stemsčnost« smo po četrstoletnem še vedno tam, kjer smo bili na četku. Če že ne zmoremo vedno korakov, se odločimo za neredke malih korakov«. Ustvariti samoupravni sporazum med izobraževalno, telesnokulturno in socialno službo bi lahko ustrezne sistemske rešitve.

3. Vsebinska in organizacijska uspešnost šole v naravi mora biti delovna in moralna lastnost telesnovzgojnega pedagoga, ki pa mora biti za to še vedno ustrezno nagraden. Primeren ravnatelj šole brez vednosti telesnovzgojnega pedagoga in učitelja črškega strokovnjaka prebivalni prostor za šolo v naravi s tem tudi vse, kar je pomembno za pedagoški proces, niso jemljivi. Strokovnjak mora dar povedati, koliko so vzgojnoizobraževalni smotri uresničeni v kakem okolju. Praksa, da v naravi kot vodniki vrst pogosto drugi učitelji šole osnovnega smučarskega znanja, ker jim pač manjka pedagoškega delovnega sila, je nevdržna.

4. In kdaj naj vodi vzgojnoizobraževalni proces v šoli v naravi? Prvi, ki je za to poklicno telesnovzgojni pedagog. Če ta še opravljen poseben izpit vadalca oziroma učitelja smučanja, toliko bolje. V šoli v naravi naj sodelujejo tudi drugi učitelji šole (slavist, glasbeni, govorni pedagog in dr.), če imajo ustrezno znanje o tehnični krmarjenju in metodiki poučevanja (vaditelj oziroma učitelj smučanja). Pri strokovni zasedbi mora biti tudi strokovnjak, ki je treba upoštevati tudi to, da se novega naučijo tudi tisti učenci, ki že kar dobro smučajo. Tudi, da imamo na tečaju tudi učitelje, ki lahko tudi najeti učitelji smučanja naučijo nekaj in takšne učitelje, ki so bolj primerni za manj izurjene vrste v lastnem kolektivu niso ustrezni učitelja za manj izurjene učence, poskušamo biti pomoč iz vrst telesnovzgojnih pedagogov na bližnji občini ali pa med študenti kulture za telesno kulturo, za tako delo usposablja svojimi študijem. Le izjemno naj bo gost amaterski vaditelj učitelj smučanja, ki se usmerja v pedagoški poklic in ima ustreznih pedagoških izkušenj. Slednji mora tudi posebno izjavo o pravni odgovornosti, ki zadeva varnost panih jim učencev.

5. Na vsaki šoli bi morali uradni razvid vsake poškodbe, ki je nastala pri redni uri telesne vzgoje, pri športni interesnosti, na športnem dnevu šole v naravi. Takšne podatke morala zbirati tudi strokovna služba tudi ustrezno odzivno razpravljati vsaj v okviru nega razsodišča, če ne celo ziti sodni postopek. Gre tudi za ugled in zaščito šole. Zapiranje za stanovske predpise ni korist niti varnosti niti zdravju. Skrajni čas je že, da bimo častni kodeks telesnovzgojnih pedagogov. Ta moramo obravnavati tudi varnost učencev.

SILVO KRISTAN

POSEBNA ZOBRAŽEVALNA SKUPNOST ZA PEDAGOŠKO USMERITEV

Za javno delegatsko razpravo

Prehodni vzgojno-izobraževalni programi za višješolsko izobraževanje učiteljev

Predlogi

Vzgojno-izobraževalni programi za višješolsko izobraževanje učiteljev, ki jih objavljamo, so namenjeni izobraževanju razrednih in predmetnih učiteljev za osnovno šolo in bodo veljali do takrat, ko bodo v posameznih usmeritvah in smereh uvedli visokošolsko izobraževanje osnovnošolskih učiteljev. Programi so torej prehodni, začasni. Programi za visokošolsko izobraževanje učiteljev, objavljeni lani, so novi, programi za višješolsko izobraževanje osnovnošolskih učiteljev pa so le delno spopolnjeni dosedanji programi, usklajeni z Zakonom o usmerjenem izobraževanju ter Smernicami za oblikovanje vzgojno-izobraževalnih programov v usmerjenem izobraževanju. Predloge programov objavljamo zato, da se z njimi seznanijo vzgojno-izobraževalne organizacije in pedagoški delavci, posebno pa člani

delegacij in delegati, ki jih bodo obravnavali in sprejemali na prihodnji seji skupščine Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev. Predloge programov za višješolsko izobraževanje učiteljev sta pripravili Pedagoška akademija v Ljubljani in Pedagoška akademija v Mariboru, ki sta jih med seboj uskladili v mejah dopustnih razlik. Osnutke programov je pregledala tudi posebna komisija strokovnega sveta Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev in dala potrebne pobude. Spopolnjene predloge programov daje strokovni svet Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev skupščini te skupnosti v potrditev. Zaradi omejenega prostora in sredstev smo pri objavi program-

skega gradiva opustili objavo vsebine posameznih učnih načrtov pa tudi nekaterih splošnih določil, ki so delno objavljena že pri programih za visokošolsko izobraževanje učiteljev (lik diplomanta, pogoji za izvajanje programov itd.). Celotno besedilo programov je na vpogled na enotah Zavoda SRS za šolstvo, na obeh pedagoških akademijah in na sedežu Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev. Člane delegacij prosimo, da za prihodnjo sejo skupščine Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev pripravijo spremeni-valne predloge v obliki dopolnil. Splošne pripombe in pobude sprejemata obe pedagoški akademiji in strokovni svet Posebne izobraževalne skupnosti za pedagoško usmeritev.

STROKOVNI SVET

PEDAGOŠKA AKADEMIJA V LJUBLJANI

Vzgojno-izobraževalni program Razredni pouk (vš)

POŠI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Razredni pouk
Vrsta: VŠ
Ime prehodnega programa: Pedagoško družboslovni program, smer učitelj
Strokovni naslov: učitelj razrednega pouka
Stopnja: VI/1
Značilna dela in naloge: učitelj na stopnji razrednega pouka v osnovni šoli na stopnji priprave na šolo)
Trajanje izobraževanja: 2 leti

uspešno končali izobraževanje po programu pedagoško-družboslovne usmeritve, smer razredni pouk.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj

- 480 ur slovenskega jezika,
280 ur tujega jezika,
380 ur matematike,
210 ur biologije,
210 ur zgodovine,
70 ur pedagogike,
70 ur psihologije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v pedagoško-družboslovni usmeritvi. Kandidati opravijo tudi preskus poslušanja in govora.

Navodila za izvajanje predmetnika

Študent mora opraviti po en samostojen nastop iz metodik: slovenskega jezika, matematike, spoznavanja družbe, spoznavanja narave, likovne vzgoje, glasbene vzgoje in telesne vzgoje.

Študent mora opraviti 4 hospitacije pri učiteljih v osnovni šoli in vsaj 6 hospitacij z analizami iz predmetov: slovenski jezik, matematika, spoznavanje narave, spoznavanje družbe ali spoznavanje narave in družbe, likovne vzgoje, telesne vzgoje in glasbene vzgoje.

Vaje pri vseh predmetih so eksperimentalne, po 15 študentov v skupini. Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 80 ur (2 tedna) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Študentje, ki niso imeli motivacijske prakse v srednji šoli, imajo takšno dotedensko (80 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju v razredu (ne v podaljšanem bivanju).

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoji za opravljanje strnjene delovne prakse v 2. letniku so:
- izpit iz metodik, ki se končajo v prvem letniku;
- nastop in kolokvij iz metodike pouka slovenskega jezika;
- uspešno sodelovanje pri metodikah, ki potekajo v drugem letniku.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Študenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks. Študenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če niso izpolnili obveznosti iz razlogov, ki jih predvideva Zakon o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa imeti opravljenih vsaj polovico obveznosti. To so izpiti iz: SLO in DS SFRJ, didaktike, razvojne psihologije, iz slovenskega jezika in kolokvij iz metodike pouka slovenskega jezika.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. To so izpiti iz: SLO in DS SFRJ, didaktike, razvojne psihologije, slovenskega jezika in kolokvij iz metodike pouka slovenskega jezika. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.

Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunkega športnika, lahko napredujejo v drugi letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosegla nadpovprečne rezultate pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, ne morejo pa tudi uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo smer študija.

Pogoji za sklep študija

Študenti končajo študij z diplomom. Za diplomom izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarja jo tedaj, ko so opravili vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE

Table with 7 columns: Predmet, 1. letnik (P, S, V), 2. letnik (P, S, V), Skupno število ur. Rows include SLO in DS, Sociologija z družbeno ureditvijo SFRJ, Filozofska filozofija, Razvojna psihologija, Pedagoška psihologija, Osnove pedagoške metodologije s statistiko, Teorija vzgoje, Didaktika, Izobraževalna tehnologija.

PREDMETNIK ZA PODROČJE RAZREDNI POUK

Table with 7 columns: Predmet, 1. letnik (P, S, V), 2. letnik (P, S, V), Skupno število ur. Rows include Slovenski jezik, Klasična književnost, Metodika pouka slovenskega jezika, Metodika pouka matematike, Metodika pouka spoznavanje narave in družbe, spoznavanja narave in spoznavanja družbe z izbranimi poglavji iz naravoslovja in družboslovja, Metodika pouka tehnične vzgoje, Metodika pouka likovne vzgoje, Metodika pouka glasbene vzgoje, Metodika pouka telesne vzgoje, Prometna vzgoja, Vokalno-instrumentalni pouk, Specialna pedagogika razvojno motenih otrok, Praktikum interesnih dejavnosti.

Italijanski jezik (fakultativno) 30

Metodika pouka italijanskega jezika (fakultativno) 30

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je 80 ur (2 tedna) delovne prakse.

Vzgojno-izobraževalni program Specialna pedagogika (dvopredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
 Usmeritev: pedagoška
 Ime: VIP: Specialna pedagogika
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna in enopredmetna

Smeri:

1. Specialna pedagogika duševno motenih
 2. Specialna pedagogika motenj vedenja in osebnosti
 3. Specialna pedagogika fizično invalidnih in dolgotrajno bolnih
 4. Surdopedagogika
 5. Logopedija
 6. Tiflopedagogika
 7. Vzgojitelj v domovih
1. Opomba: Udeleženci izobraževanja lahko izberejo

- a) dvopredmetne smeri
1. Specialna pedagogika motenj vedenja in osebnosti, vzgojitelj v domovih
 2. Surdopedagogika — logopedija

- b) enopredmetne smeri
1. Specialna pedagogika duševno motenih
 2. Specialna pedagogika fizično invalidnih in dolgotrajno bolnih
 3. Tiflopedagogika
2. Opomba: Izjemoma so mogoče tudi druge od navedenih smeri iz tega vzgojno-izobraževalnega programa ali iz katerega od drugih vzgojno-izobraževalnih programov pedagoške usmeritve.

Ime predhodnega programa: Pedagoško družboslovni program smer učitelj, vzgojitelj predšolskih otrok
 Naziv, ki ga dobi udeleženec po končanem izobraževanju: predmetni učitelj — specialni pedagog z navedbo smeri (dvopredmetne ali enopredmetne).
 Značilna dela in naloge: poučevanje, vzgajanje, usposabljanje, svetovanje,

diagnosticiranje oseb z motnjami v razvoju, vodenje interesnih dejavnosti, mentorstvo študentom specialne pedagogike.

Trajanje izobraževanja: 2 leti

Vpisni smeri pod točko 1a) sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Predhodni program oziroma smeri, ki so ustrezne za vključitev in dosežke v srednje šole, ki so ustrezne za vključitev. V program višje strokovne izobrazbe se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po pedagoško-družboslovnem programu smeri učitelj in vzgojitelj predšolskih otrok. Kandidati, ki so uspešno končali drugi štiri letni program srednjega usmerjenega izobraževanja, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov in v obsegu, ki predstavlja razliko med absolviranim programom in pedagoško-družboslovnim programom smeri učitelj ali vzgojitelj.

Kandidati, ki niso končali štiri letnega programa srednjega usmerjenega izobraževanja, morajo opraviti preskus znanja iz vseh predmetov pedagoško-družboslovnega programa.

Posebne nadarjenosti oziroma psihofizične sposobnosti. Vsi kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi. Za kandidate smeri logopedija-surdopedagogika je obvezen preskus sluha in govora.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
TSLO in DS SFRJ	30	30	—	30	15	—	105
Sociologija z družbeno ureditvijo SFRJ	—	—	—	30	30	—	60
Sodobna filozofija	—	—	—	30	30	—	60
Razvojna psihologija	30	30	—	—	—	—	60
Pedagoška psihologija	30	30	—	—	—	—	60
Osnove pedagoške metodologije s statistiko	—	—	—	15	15	15	45
Teorija vzgoje	45	30	—	—	—	—	75
Izobraževalna tehnologija	15	—	15	—	—	—	30
SKUPAJ		285			210		495

Pripomba: Učni načrti skupnih predmetov so v prilogi VIP za slovenski jezik s književnostjo.

SKUPNI SPECIALNI PREDMETI

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupaj ur
	P	S	V	P	S	V	
Specialna pedagogika razvojno motenih otrok	45	—	15	—	—	—	60
Pravno varstvo razvojno motenih oseb	—	—	—	30	—	—	30
Specialna psihologija z osnovami psihodiagnostike	60	—	—	30	—	—	90
Osnove psihiatrije z mentalno higieno	—	—	—	60	—	—	60
Anatomija, fiziologija in patologija centralnega živčnega sistema	—	—	—	30	—	—	30
Kultura ustnega in pisnega izražanja	30	—	30	—	—	—	60
Psihomotorika	15	—	15	—	—	—	30
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	—	—	15
SKUPAJ		225			150		375

* Študenti opravijo med študijem samo en 15-urni praktikum interesnih dejavnosti.

PREDMETNIK ZA PODROČJE SPECIALNA PEDAGOGIKA

STROKOVNI PREDMETI IZBRANE SMERI DPO

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupaj ur
	P	S	V	P	S	V	
Specialna didaktika in metodika	120	15	60	135	45	120	495
Specialna pedagogika DP	—	—	—	90	15	—	105
Korektivna gimnastika z metodiko telesne vzgoje	15	—	30	30	—	30	105
Praktikum iz logopedije	—	—	—	15	—	45	60
Praktikum iz glasbene vzgoje	15	—	15	—	—	15	45
Praktikum iz oblikovanja	—	—	90	—	—	—	90
Praktikum iz razvedrilnih iger	—	—	30	—	—	—	30
SKUPAJ		390			540		930

STROKOVNI PREDMETI IZBRANE SMERI FIBO

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupaj ur
	P	S	V	P	S	V	
Specialna didaktika in metodika FIBO	120	—	60	115	45	120	460
Specialna pedagogika FIBO	—	—	—	90	15	—	105
Osnove anatomije lokomotornega aparata	15	—	15	—	—	—	30
Osnove ortopedije in rehabilitacije	15	—	15	—	—	—	30
Korektivna gimnastika z metodiko telesne vzgoje	—	—	—	45	—	45	90
Praktikum iz glasbene vzgoje	—	—	30	—	—	—	30
Praktikum iz logopedije	—	—	—	15	—	30	45
Praktikum iz ritmike in telesne vzgoje	—	—	45	—	—	—	45
Delovna terapija	15	—	30	—	—	—	45
Praktikum iz oblikovanja	—	—	30	—	—	—	30
SKUPAJ		390			520		910

STROKOVNI PREDMETI IZBRANE SMERI MVO — VZGOJITELJI V DOMOVH

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Specialna didaktika in metodika prevzganja	90	30	30	30	45	45	270
Specialna pedagogika motenj vedenja in osebnosti	—	—	—	60	—	—	60
Osnove psihoterapevtskega obravnavanja MOV	—	—	—	30	—	—	30
Osnove teorije domske vzgoje z metodiko	60	30	30	—	30	60	210
Psihološke osnove obravnavanja MVO	—	—	—	30	15	—	45
Pedagoška sociologija	—	—	—	60	—	—	60
Osnove mladinske kriminologije	—	—	—	30	—	—	30
Praktikum iz logopedije	15	—	15	—	—	—	30
Praktikum iz likovne vzgoje	—	—	—	—	—	15	15
Praktikum iz glasbene vzgoje	—	—	—	15	—	15	30
Praktikum iz oblikovanja	—	—	30	—	—	—	30
Praktikum iz filmske vzgoje	15	—	15	—	—	—	30
Praktikum iz literarne vzgoje	15	—	15	—	—	—	30
Praktikum iz športnih iger	—	—	—	15	—	15	30
SKUPAJ		390			510		900

STROKOVNI PREDMETI IZBRANE SMERI SURDO-LOGO

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Surdo in audiopedagogika	30	—	30	30	30	—	120
Surdodidaktika in surdometodika	60	—	60	60	—	60	240
Avdiologija s praktikumom	—	—	—	30	—	30	60
Fonetika	15	—	15	—	—	—	30
Logopedija	90	—	60	60	—	60	270
Anatomija, fiziologija in patologija govora	—	—	—	30	—	30	60
Korektivna gimnastika z metodiko telesne vzgoje	15	—	15	—	—	30	60
Praktikum iz glasbene vzgoje	—	—	30	—	—	—	30
Praktikum iz oblikovanja	—	—	—	—	—	30	30
Praktikum iz govorne ritmike	—	—	—	—	—	30	30
SKUPAJ		420			510		930

STROKOVNI PREDMETI IZBRANE SMERI TIFLO

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Tiflopedagogika	90	30	—	120	30	30	300
Tiflodidaktika in metodika	60	—	75	60	—	90	285
Korektivna gimnastika z metodiko telesne vzgoje	15	—	30	15	—	30	90
Praktikum iz logopedije	—	—	—	15	—	30	45
Praktikum iz glasbene vzgoje	—	—	30	—	—	—	30
Praktikum iz oblikovanja	—	—	60	—	—	—	60
SKUPAJ		390			420		810

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje).
 V drugem letniku je 80 ur (2 tedna) delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika
 Skupni predmeti (A) usposabljaajo prihodnje diplomante PA za psihološko delo. Ta del predmetnika zajema tudi izobraževalno tehnologijo, pedagoško metodologijo in statistiko.
 Skupni specialni predmeti (B) podajajo specialno pedagogiko kot sistem naučenih metod in sistematično motenj. Študenti spoznajo psihološke značilnosti osebnosti, uvajajo se v razumevanje psihodiagnostike, pri psihiatriji pa v spoznavanju psihopatoloških procesov in mentalne higijene. Za razumevanje pravnega statusa je namenjen predmet pravno varstvo razvojno motenih. Anatomija, fiziologija in patologija osrednjega živčnega sistema daje študentom podlago za razumevanje organskih motenj. Psihomotorika uvaja študente v vrednotenje, prepoznavanje gibalnih motenj in v ravnanje, ki blaži in popravlja motnje. Kultura ustnega in pisnega izražanja dviga splošno jezikovno raven specialnih pedagogov.
 Pri specialnih predmetih usmeritve (C) je namenjeno največ pozornosti didaktično-metodičnemu uvajanju študentov v delo s posamezno kategorijo pribeh. V prikazanih urah metodik so, poleg predavanj vaje, hospitacije v 1. letniku in samostojni praktični nastopi v drugem letniku.
 Hospitacije in praktične nastope opravljajo tudi študenti ob delu, in sicer: polovico obveznosti študenti, ki nimajo najmanj dveletne prakse pri usposabljanju izbrane kategorije prizadetih, in četrtino obveznosti študenti z navedeno prakso.
 V svoji usmeritvi spozna študent tudi organsko osnovo prizadetosti in specialno pedagogiko izbrane smeri. Praktikum pripomorejo k celostnosti učnega procesa in usposabljaajo študenta za vodenje interesnih dejavnosti in delovno vzgojo.
 Delovna praksa je organizirana ob koncu drugega letnika. Študenti jo opravljajo v organizacijah za usposabljanje pod vodstvom mentorjev. Traja 14 dni. Na dvodnevni ekskurziji študenti spoznajo rehabilitacijsko delo v organizacijah za usposabljanje zunaj študijskega središča. Ekskurzija je obvezna tudi za študente ob delu.
 Vzgojno-izobraževalni program se izvaja v obliki: predavanj, seminarjev, hospitacij in nastopov. Razporeditev ur po posameznih oblikah je takšna,

da omogoča nepretrgano delo pri posameznem predmetu. Tudi predmeti so razporejeni tako, da jih je mogoče čim bolj vsebinsko povezovati.
 Student ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje. Kot ustrezne delovne izkušnje vrednotimo tisto delo pri usposabljanju razvojno prizadetih oseb, ki ga je kandidat opravljal najmanj dve leti s kategorijo prizadetih izbrane študijske smeri. Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 Študenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.
 Vpis v 2. letnik
 Za vse smeri:
 opravljene izpiti iz skupnih predmetov po predmetniku, specialne pedagogike razvojno motenih otrok, specialne psihologije z osnovami psihodiagnostike, kulture ustnega in pisnega izražanja.
 — Za smer DP:
 specialna didaktika in metodika DP, korektivna gimnastika ter praktikum iz glasbene vzgoje, oblikovanja in razvedrilnih iger.
 — Za smer FIBO:
 specialna didaktika in metodika FIBO, osnove anatomije lokomotornega aparata, osnove ortopedije in rehabilitacije in delovna terapija.
 — Za smer MVO vzgojitelj v domovih:
 specialna didaktika in metodika prevzganja, osnove teorije domske vzgoje z metodiko in praktikumi iz logopedije, filmske in literarne vzgoje.
 — Za smer surdopedagogika — logopedija:
 surdopedagogika, surdodidaktika in surdometodika, fonetika, logopedija, korektivna gimnastika, metodika telesne vzgoje in praktikum iz glasbene vzgoje.

— Za smer tiflopedagogika:
 tiflopedagogika, tiflodidaktika in tiflometodika, korektivna gimnastika z metodiko telesne vzgoje ter praktikum iz glasbene vzgoje in oblikovanja.
 Študent lahko napreduje v višji letnik tudi, če ni izpolnil vseh z vzgojno-izobraževalnim programom predpisanih obveznosti za napredovanje iz utemeljenih razlogov: bolezen, materinstvo, vojaške obveznosti, izjemne socialne in družinske okoliščine.
 Utemeljenost razlogov presoja ustrezen organ akademije.
 Ti študenti pa morajo opraviti vsaj polovico študijskih obveznosti, in sicer izpite iz SLO in DS SFRJ, teorije vzgoje, specialne pedagogike RPO, didaktike ustrezne smeri in en praktikum.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik v izbrani študijski skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti, in sicer izpite iz SLO in DS SFRJ, teorije vzgoje, specialne pedagogike RPO, didaktike ustrezne smeri in en praktikum. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.
 Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosegla nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.
 Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom in ne morejo uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo program študija.
 Pogoji za sklep študija
 Študent konča študij z diplomom v izbrani študijski skupini. Za diplomom izdelava diplomskega naloga, ki jo zagovarja pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarja tedaj, ko opravi vse zahtevne izpite in druge obveznosti in ima testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Slovenski jezik in književnost (dvpredmetni, VŠ)

POŠI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
 Usmeritev: pedagoška
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
 Povezanos z drugimi programi v usmeritvi: s knjižničarstvom, srbskohrvatskim jezikom in književnostjo, z angleškim jezikom
 Predhodnega programa: družbeno-jezikovna, kulturološka in pedagoška smer
 Vrsta: SR
 Stopnja: V
 Zahtevnejši program: slovenski jezik in književnost — VIS (enopredmetna) in 4. letnik
 Strokovni naslov: predmetni učitelj slovenskega jezika (in...)
 Stopnja: VI/1
 Trajanje izobraževanja: dve leti.
 Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpiše, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Pogoj za vpis v program je uspešno končano ustrezno poprejšnje izobraževanje.
 Dokaz ustreznega poprejšnjega znanja je:
 — dokazilo o uspešno končanem poprejšnjem izobraževanju (spričevalo)
 — preskus znanja, če kandidat ni dokončal ustreznega izobraževanja.
 V programu se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so imeli v srednji šoli najmanj:
 500 ur slovenskega jezika,
 280 ur tujega jezika,
 140 ur zgodovine,
 140 ur geografije,
 70 ur psihologije,
 70 ur pedagogike.
 Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal in programom teh predmetov v pedagoško-družboslovni usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Pri metodiki pouka slovenskega jezika in književnosti opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami. Vaje pri vseh predmetih predmetnega področja so eksperimentalne (v skupinah po 15 študentov).
 Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
 Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.
 Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.
 Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
 Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku:
 — uspešen nastop iz predmetnega področja,
 — uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 Študenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.
 Študenti lahko izjemoma napredujejo v 2. letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa izpolniti vsaj polovico obveznosti. Te so izpiti iz: SLO in DS, didaktike, uvoda v teorijo književnosti, uvoda v študij slovenskega jezika in fonetike.

Pogoji za ponavljanje posameznega letnika in podaljševanje statusa

Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so izpiti iz: SLO in DS, didaktike, uvoda v teorijo književnosti, uvoda v študij slovenskega jezika in fonetike. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.
 Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Navodila za svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosegla nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.
 Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo smer študija.

Pogoji za sklep študija

Opravljene vsi izpiti po predmetniku (uvod v študij slovenskega jezika, fonetika slovenskega jezika, slovenski jezik, zgodovina slovenskega jezika, uvod v teorijo književnosti, zgodovina slovenske književnosti, metodika pouka slovenskega jezika in književnosti, praktikum interesnih dejavnosti), testiran indeks in diplomska naloga z zagovorom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
SLO in DS	30	30	—	30	15	—	105
Psihologija z družbeno ureditvijo SFRJ	—	—	—	30	30	—	60
Metodna filozofija	—	—	—	30	30	—	60
Razvojna psihologija	30	30	—	—	—	—	60
Pedagoška psihologija	—	—	—	30	30	—	60
Osnove pedagoške metodologije in statistike	—	—	—	15	15	15	45
Teorija vzgoje	45	30	—	—	—	—	75
Didaktika	30	30	—	—	—	—	60
Izobraževalna tehnologija	15	—	15	—	—	—	30
KUPAJ		285			270		555

PREDMETNIK ZA PODROČJE SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Uvod v študij slovenskega jezika	15	—	—	—	—	—	15
Fonetika slovenskega jezika	30	—	30	—	—	—	60
Slovenski jezik	45	—	15	45	60	—	165
Zgodovina slovenskega jezika	—	—	—	15	15	—	30
Uvod v teorijo književnosti	15	—	—	—	—	—	15
Zgodovina slovenske književnosti	45	60	—	45	60	—	210
Metodna književnost	—	—	—	15	—	—	15
Metodika pouka slovenskega jezika in književnosti	15	—	30	15	—	37	97
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	—	15*	15
KUPAJ		300	(315)		322	(307)	622

Praktikum interesnih dejavnosti je v 1. ali 2. letniku.
 Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje).
 V drugem letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Vzgojno-izobraževalni program Srbskohrvatski jezik s književnostjo (dvpredmetni, VŠ)

POŠI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
 Usmeritev: pedagoška
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
 Povezanos z drugimi programi v usmeritvi:
 (a) predhodni program: VIS št. 1, SR
 Pedagoško-družboslovni, stopnja V
 (b) zahtevnejši program: 63 VIP IZP
 Strokovni naslov, dela, naloge in stopnja zahtevnosti dela
 Strokovni naslov: predmetni učitelj srbskohrvatskega jezika in književnosti
 Dela in naloge: poučevanje srbskohrvatskega jezika na osnovni šoli in mentorstvo pri interesnih dejavnostih s področja jezika
 Stopnja zahtevnosti dela: VI/1
 Trajanje študija: 2 leti
 Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpiše, sta enakovredni.

književnostmi, smeri pedagoške dvopredmetne, se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu pedagoško-družboslovne usmeritve.
 Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:
 500 ur slovenskega jezika,
 280 ur angleškega jezika,
 140 ur zgodovine,
 140 ur geografije,
 70 ur psihologije,
 70 ur pedagogike.
 Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo prej navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v pedagoško-družboslovni usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Pri metodiki pouka srbskohrvatskega jezika mora študent opraviti dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.
 Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost. Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.
 Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.
 Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
 Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku sta:
 — uspešen nastop iz predmetnega področja
 — uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE, SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 Študent lahko napreduje iz prvega v drugi letnik, ko opravi vse študijske obveznosti prvega letnika in ima testiran indeks. Študent lahko izjemoma napreduje v drugi letnik tudi, če ne izpolni obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Mora pa izpolniti vsaj polovico obveznosti. Te so izpiti iz SLO in DS, didaktike in srbskohrvatskega knjižnega jezika.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študent lahko ponavlja letnik v tej predmetni skupini, če opravi vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so izpiti iz: SLO in DS, didaktike in srbskohrvatskega knjižnega jezika. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz srbskohrvatskega jezika s književnostjo

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP za slovenski jezik in književnost

PREDMETNIK ZA PODROČJE SRBSKOHRYVATSKI JEZIK S KNJIŽEVNOSTMI

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Srbskohrvatski knjižni jezik	75	—	105	75	75	—	330
Književnost srbskohrvatskega jezikovnega področja	45	30	—	60	30	—	165
Metodna književnost	—	—	—	15	—	—	15
Metodika pouka srbskohrvatskega jezika	15	—	30	15	—	37	97
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	—	15*	15
KUPAJ		300	(315*)		322	(307)	622

Praktikum interesnih dejavnosti bo v 1. ali 2. letniku.
 Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje).
 V prvem letniku je po 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Navodila za svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijske obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo smer študija.

Pogoji za sklep študija

Opravljeni vsi izpiti po predmetniku (srbskohrvatski knjižni jezik, književnost srbskohrvatskega jezika, mladinska književnost, metodika pouka srbskohrvatskega jezika, praktikum interesnih dejavnosti), testiran indeks in diplomsko naloga z zagovorom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin.

Vzgojno-izobraževalni program Angleški jezik in književnost (dvopredmetni, VS)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev

Usmeritev: pedagoška

Ime VIP: Angleški jezik s književnostjo

Vrsta: VS

Smer: pedagoška VS, dvopredmetna

Povezanost z drugimi programi v usmeritvi

Ime predhodnega programa: pedagoško-družboslovni

Vrsta: SR

Stopnja: V

Zahtevnejši program: Angleški jezik s književnostjo (enopredmetni) 3. in 4. letnik

Strokovni naslov: predmetni učitelj angleškega jezika (in...)

Stopnja: VI/1

Značilna dela in naloge:

poučevanje angleškega jezika v osnovni šoli in mentorstvo pri interesnih dejavnostih s področja jezika

Trajanje izobraževanja: 2 leti.

Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz angleškega jezika s književnostjo, smeri pedagoške dvopredmetne, se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu pedagoško-družboslovne usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj

500 ur slovenskega jezika,

315 ur tujega jezika kot prvega tujega jezika,

280 ur tujega jezika kot drugega tujega jezika,

140 ur zgodovine,

70 ur pedagogike,

70 ur psihologije.

Pogoj za vpis je angleški jezik kot prvi ali drugi tuji jezik.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo prej navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v pedagoško-družboslovni usmeritvi.

Kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi. Pokazati morajo zanimanje za pedagoški poklic in sposobnost za učenje tujega jezika.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP za slovenski jezik in književnost.

PREDMETNIK ZA PODROČJE ANGLEŠKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Moderni angleški jezik	90	30	60	60	45	15	300
Fonetika modernega angleškega jezika z intonacijo	30	—	30	15	15	—	90
Angleška književnost	30	30	—	30	30	—	120
Metodika pouka angleškega jezika	—	—	—	30	—	67	97
Praktikum interesnih dejavnosti	—	15	15*	—	—	15*	15
SKUPAJ			300 (315*)			307(322*)	622

* Praktikum interesnih dejavnosti v 1. ali v 2. letniku. Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika

Vzgojno-izobraževalni program se izvaja v obliki predavanj, seminarjev, vaj, hospitacij in nastopov.

Razporeditev ur po posameznih oblikah je takšna, da omogoča nepretrgano delo pri posameznem predmetu. Izvajanje predmetnika je usmerjeno tako, da si študenti pridobivajo znanje in usposobljenost bolj z aktivnimi oblikami vzgojno-izobraževalnega dela (seminarji, vaje, hospitacije).

Pri metodiki pouka angleškega jezika opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

Vaje pri vseh predmetih tega predmetnega področja so eksperimentalne (v skupinah po 15 študentov).

Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost. Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji

šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v 1. letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost. Praktikum interesnih dejavnosti izvaja na predmetni skupini.

Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne nastope, to je vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoja za opravljanje delovne prakse v drugem letniku sta:

- uspešen nastop iz predmetnega področja
- uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Obvezni izpiti/kolokviji za vpis v 2. letnik:

- moderni angleški jezik — kolokvij in izpit
- angleška književnost — kolokvij in izpit
- fonetika modernega angleškega jezika — 2 kolokvija.

Za nastop absolventskega staža so potrebne inškrpcije in frekvence predmetov drugega letnika.

Študent lahko izjemoma napreduje v drugi letnik tudi, če ne izpolni obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Mora pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, fonetike modernega angleškega jezika, fonetike modernega angleškega jezika z intonacijo in kolokvij iz angleške književnosti.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, kolokvij iz modernega angleškega jezika in 2 kolokvija iz fonetike modernega angleškega jezika z intonacijo. Ta omejitev ne velja za študente ob delu.

Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo smer študija.

Pogoji za sklep študija

Opravljeni vsi izpiti po predmetniku (moderni angleški jezik, angleška književnost, fonetika modernega angleškega jezika z intonacijo in metodika pouka angleškega jezika), testiran indeks in diplomsko delo z zagovorom iz enega prej navedenih predmetov (v obsegu 25 do 30 strani).

Študent opravi diplomsko delo na eni od obeh vpisanih predmetnih skupin.

Vzgojno-izobraževalni program Nemški jezik s književnostjo (dvopredmetni, VS)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev

Usmeritev: pedagoška

Ime VIP: Nemški jezik s književnostjo

Vrsta: VS

Smer: pedagoška, VS, dvopredmetna

Povezanost z drugimi programi v usmeritvi

Ime predhodnega programa: Pedagoško-družboslovni

Vrsta: SR

Stopnja: V

Zahtevnejši program: Nemški jezik s književnostjo, VIS (enopredmetna) 3. in 4. letnik

Strokovni naslov: predmetni učitelj nemškega jezika s književnostjo (in...)

Stopnja: VI/1

Značilna dela in naloge:

poučevanje nemškega jezika v osnovni šoli in mentorstvo pri interesnih dejavnostih s področja jezika

Trajanje izobraževanja: 2 leti.

Opomba: obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz nemškega jezika s književnostjo (dvopredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj nemškega jezika (in...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu pedagoško-družboslovne usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj

500 ur slovenskega jezika,

315 ur tujega jezika kot prvega tujega jezika,

280 ur tujega jezika kot drugega tujega jezika,

140 ur zgodovine,

70 ur pedagogike,

70 ur psihologije.

Pogoj za vpis je nemški jezik kot prvi ali drugi tuji jezik.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo prej navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v pedagoško-družboslovni usmeritvi.

Posebne nadarjenosti oziroma psihofizične sposobnosti. Kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi. Pokazati morajo zanimanje za pedagoški poklic in sposobnost za učenje tujega jezika.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP. Slovenski jezik in književnost.

PREDMETNIK ZA PODROČJE NEMŠKI JEZIK S KNJIŽEVNOSTJO

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Moderni nemški jezik	90	30	60	60	45	15	300
Fonetika modernega nemškega jezika z intonacijo	30	—	30	15	15	—	90
Nemška književnost	30	30	—	30	30	—	120
Metodika pouka nemškega jezika	—	—	—	30	—	67	97
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	—	15*	15
SKUPAJ			300 (315*)			322 (307*)	622

* Praktikum interesnih dejavnosti je v 1. in 2. letniku.

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika

Vzgojno-izobraževalni program se izvaja v obliki predavanj, seminarjev, vaj, hospitacij in nastopov.

Razporeditev ur po posameznih oblikah je takšna, da omogoča nepretrgano delo pri posameznih predmetih. Izvajanje predmetnika je usmerjeno tako, da si študenti pridobivajo znanje in usposobljenost bolj z aktivnimi oblikami vzgojno-izobraževalnega dela (seminarji, vaje, hospitacije, nastopi).

Pri metodiki pouka nemškega jezika opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

Vaje pri vseh predmetih tega predmetnega področja so eksperimentalne (v skupinah po 15 študentov).

Praktikum interesnih dejavnosti se izvaja na predmetnem področju.

Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost. Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v 1. letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne nastope, to je vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku:

- uspešen nastop iz predmetnega področja
- uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Obvezni izpiti (kolokviji) za vpis v 2. letnik:

- moderni nemški jezik — kolokvij in izpit
- nemška književnost — kolokvij in izpit
- fonetika modernega nemškega jezika — 2 kolokvija

Za nastop absolventskega staža so potrebne inškrpcije in frekvence predmetov 2. letnika.

Študent lahko izjemoma napreduje v drugi letnik tudi, če ne izpolni obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Mora pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, fonetike modernega nemškega jezika, fonetike modernega nemškega jezika z intonacijo in kolokvij iz nemške književnosti.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS ter didaktike, kolokvij iz modernega nemškega jezika in 2 kolokvija iz fonetike modernega nemškega jezika z intonacijo. Ta omejitev ne velja za študente ob delu.

Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo smer študija.

Pogoji za sklep študija

Opravljeni vsi izpiti po predmetniku (moderni nemški jezik, nemška književnost, fonetika modernega nemškega jezika z intonacijo, nemška književnost, metodika pouka nemškega jezika):

- testiran indeks in
- diplomsko naloga z zagovorom iz enega od prej navedenih predmetov (v obsegu 25 do 30 strani).

Študent opravi diplomsko nalogo na eni od obeh vpisanih predmetnih skupin.

Vzgojno-izobraževalni program Knjižničarstvo (dvopredmetni, VŠ)

OPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za kulturo
Usmeritev: kultura
Ime VIP: Knjižničarstvo
Vrsta: VŠ, družboslovno-jezikovna, dvopredmetna
Povezanost: kultura, 50, VIP splošni kulturni, SR, V, smer A, 51 VIP USP.
Predvidena VIS s skupino izbirnih predmetov znotraj analitične smeri VIP sociologija oziroma kot del dvopredmetnega študija v kombinaciji s smermi na družboslovno-jezikovnem področju.
Strokovni naslov: višji knjižničar (in...), stopnja zahtevnosti dela: VVI
Trajanje študija po programu: dve leti.
Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpiše, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Pogoj za vpis v program je uspešno končano predhodno izobraževanje. Kandidat dokaže predhodno znanje: 1. z dokazilom o uspešno končanem predhodnem izobraževanju (spričevalo), 2. s preskusom znanja, če ni dokončal ustreznega predhodnega izobraževanja.

PREDMETNIK ZA PODROČJE KNJIŽNIČARSTVA

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	V	S	P	V	S	
Bibliotekarstvo	60	—	—	60	—	15	135
Bibliotekonomija	90	15	—	45	15	—	165
Klasifikacija	—	—	—	60	15	—	75
Biografija	60	15	—	—	—	—	75
Knjižnica	60	—	—	15	—	30	105
Metode informatike	—	—	—	60	—	—	60
SKUPAJ	300			315			615

Navodila za izvajanje predmetnika

Pri vajah je v skupinah po 15 študentov.

V program se lahko brez preskusa znanja vključijo: — kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po srednješolskem splošnem kulturnem programu v smeri knjižničar, knjigar, in — kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po srednješolskem družboslovno-jezikovnem programu, vendar morajo kandidati jezikovne smeri do vpisa v drugi letnik opraviti preskus znanja iz bibliotekarstva v obsegu znanja na družboslovni smeri.

Drugi kandidati, ki v opravljenem programu niso dosegli 500 ur slovenskega jezika, 315 ur tujega jezika kot prvega tujega jezika, 280 ur tujega jezika kot drugega tujega jezika, 105 ur informatike, dokumentalistike, arhivistike, 70 ur bibliotekarstva, 70 ur psihologije, opravljajo preskus znanja, ki obsega razliko med opravljenim programom in navedenimi predmeti.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

Student ob delu je lahko oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje. Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka 2 uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost. Studentje opravljajo praktikum interesnih dejavnosti samo pri drugem vpisanem predmetu. Za študente ob delu se organizirajo predavanja v zgoščenih časovnih obdobjih.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV

Pogoj za vpis v 2. letnik so opravljeni izpiti po programu za 1. letnik: kolokvij iz predmetov bibliotekarstvo, bibliotekonomija, bibliografija, šolska knjižnica. Študenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa opraviti vsaj polovico obveznosti.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Za študente ob delu ta omejitev ne velja. Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo program študija.

Pogoji za sklep študija

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu. Če študent ne more opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo program študija.

Studentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Vzgojno-izobraževalni program Zgodovina (dvopredmetni, VŠ)

OPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Zgodovina
Vrsta: VŠ
Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: z geografijo
Ime predhodnega programa: Pedagoško-družboslovni
Vrsta: ST
Stopnja: V
Zahtevnejši program: Zgodovina — VIS (enopredmetna) 3. in 4. letnik
Strokovni naslov: predmetni učitelj zgodovine (in...)
Stopnja: VVI
Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolcev pri zgodovini in (sorodnih) interesnih dejavnostih
Trajanje izobraževanja: 2 leti.
Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpiše, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz zgodovine (dvopredmetna pedagoška smer) se lahko vpiše kandidat, ki so končal izobraževanje po programu pedagoško-družboslovne usmeritve, SR, (stopnja zahtevnosti V). Kandidat

PREDMETNIK ZA PODROČJE ZGODOVINA

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Struktura in tehnika zgod. vede z zgod. praktikumom	30	—	15	—	—	—	45
Svetovna zgodovina	45	45	—	60	60	—	210
Zgodovina narodov in narodnosti Jugoslavije in terensko delo	75	45	—	60	60	15*	255
Geografija in praksa zgod. pouka	15	30	15	—	37	97	97
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15**	—	—	15**	15
SKUPAJ	300			322			622

* Terensko delo — 15 ur vaj pri narodni zgodovini
** Praktikum interesnih dejavnosti je v 1. in 2. letniku.

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je po 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika

Pri metodiki pouka zgodovine opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri učitelju mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

didat družboslovne smeri opravlja preskus iz pedagogike in psihologije po programu SR, pedagoška usmeritev.

Kandidati, ki so končali katerikoli program srednjega usmerjenega izobraževanja in niso končali programa srednjega usmerjenega izobraževanja, opravijo poleg preskusa znanja, navedenega v prejšnjem odstavku, tudi preskus znanja iz zgodovine. Obseg preskusa znanja iz zgodovine je določen s programom navedenih predmetov pedagoške oziroma družboslovne usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 500 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 245 ur zgodovine, 210 geografije, 70 ur pedagogike, 70 ur psihologije.

Pri vpisu kandidatov, ki prihajajo neposredno iz srednjega usmerjenega izobraževanja, delovne izkušnje niso potrebne. Pri kandidatih, ki prihajajo iz dela, je treba ustrezno upoštevati delovne izkušnje in uspešnost dotedanjega dela. Kandidati naj bi to dokazali z mnenjem delovne organizacije, iz katere prihajajo.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost

Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v 1. letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Student ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoj za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku: — uspešna nastopa iz predmetnega področja — uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Študent lahko napreduje iz prvega v drugi letnik, ko opravi vse študijske obveznosti prvega letnika in ima testiran indeks.

Študent lahko izjemoma napreduje v drugi letnik tudi, če ne izpolni obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Mora pa opraviti polovico obveznosti. Te so: izpit iz SLO in DS, didaktike, strukture in tehnike zgodovinske vede z zgodovinskim praktikumom ter svetovne zgodovine I ali zgodovine narodov in narodnosti Jugoslavije I.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študent lahko ponavlja letnik v tej predmetni skupini, če opravi vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, strukture in tehnike zgodovinske vede z zgodovinskim praktikumom ter svetovne zgodovine I ali zgodovine narodov in narodnosti Jugoslavije I. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.

Študent, ki ima v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napreduje v višji letnik, če opravi vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolni, lahko ponavlja letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študent ne more opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo program študija.

Pogoji za sklep študija

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu. Če študent ne more opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo program študija.

Vzgojno-izobraževalni program Geografija (dvopredmetni, VŠ)

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI PROGRAM ZA PEDAGOŠKO USMERITEV

PREDMETNIK ZA PODROČJE GEOGRAFIJA (dvopredmetni VŠ)

OPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Geografija
Vrsta: VŠ
Smer: pedagoška, dvopredmetna
Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: z zgodovino
Ime predhodnega programa: Pedagoško-družboslovni
Vrsta: SR
Stopnja: V
Zahtevnejši program: Geografija — VIS (dvopredmetni, 3. in 4. letnik)
Strokovni naslov: predmetni učitelj geografije (in...)
Stopnja zahtevnosti: VVI
Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolskih učencev pri zemljepis (sorodnih) interesnih dejavnostih.
Trajanje študija po programu: 2 leti.
Opomba: Oba predmeta sta izenačena po zahtevnosti, številu ur in času trajanja.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz geografije (dvopredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj geografije (in...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu pedagoško-družboslovne usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 500 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika.

245 ur zgodovine, 210 ur geografije, 70 ur pedagogike, 70 ur psihologije. Kandidati s končanim srednjim izobraževanjem po programu, ki je po šte-

PREDMETNIK ZA PODROČJE GEOGRAFIJA

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Uvod v geografijo	30	—	15	—	—	—	45
Matematična geografija	10	—	5	—	—	—	15
Fizična geografija	60	—	30	—	—	—	90
Družbena geografija	60	—	30	—	—	—	90
Metodika pouka geografije	—	—	—	30	—	67	97
Regionalna geografija sveta	45	15	—	60	30	—	150
Geografija Slovenije	—	—	—	30	—	15	45
Geografija Jugoslavije	—	—	—	45	15	15	75
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	—	15*	15
SKUPAJ	300 (315)			322 (307)			622

* v 1. in 2. letniku

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Navodila za izvajanje programa

Pri področju geografije opravljajo študentje še vaje, terenske vaje (v skupini po 15 študentov) in seminarske vaje. Študent opravi v posameznih letnikih naslednje število dni na terenu.

1. letnik: 6 dni (1 dan pri uvodu v geografijo, 3 dni pri fizični geografiji, 2 dni pri družbeni geografiji).

vilu ur in obsegu znanja precej manj zahteven od pedagoškega in družboslovnega programa, morajo opraviti dodatne izpite.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

2. letnik: 3 dni pri geografiji Slovenije, 7 dni pri geografiji Jugoslavije (skupaj s predmetoma južnoslovska zgodovina in metodika pouka geografije).

Pri metodiki pouka geografije mora študent opraviti dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Studentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v 1. letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Student ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v 2. letniku:

- uspešen nastop iz predmetnega področja
- uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Študent lahko napreduje iz prvega v drugi letnik, ko opravi vse študijske ob-

veznosti prvega letnika in ima testiran indeks.

Študent lahko izjemoma napreduje v drugi letnik tudi, če ne izpolni obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Mora pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpit iz SLO in DS, didaktike, uvoda v geografijo, družbene geografije in fizične geografije.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študent lahko ponavlja letnik v tej predmetni skupini, če opravi vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, uvoda v geografijo in družbene ali fizične geografije. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.

Študent, ki ima v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napreduje v višji letnik, če opravi vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolni, lahko ponavlja letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosegla nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vsaki študijski obveznosti.

Če študent ne more opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spreminja program študija.

Pogoji za sklep študija

Študent konča študij z diplomom na eni od vpisanih študijskih skupin. Za pismo izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarja pred diplomsko komisijo. Plomsko nalogo lahko zagovarja tedaj, ko opravi vse zahtevane izpite in druge obveznosti in ima testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Matematika (dvpredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Matematika
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
 Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: s fiziko, s tehnično vzgojo
 Ime predhodnega programa: Naravoslovno-matematična tehnologija v naravoslovno-matematični usmeritvi
 Vrsta: SR
 Stopnja: V
 Zahtevnejši program: Matematika — VIS (enopredmetna) 3. in 4. letnik
Strokovni naslov: predmetni učitelj matematike (in...)
 Stopnja: VI/1
 Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolskih učencev pri matematiki in (sorodnih) interesnih dejavnostih
Trajanje izobraževanja: 2 leti.
 Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz matematike (dvpredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj matematike (in...) se

lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 280 ur fizike, 210 ur biologije, 210 ur kemije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki so ga končali, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega izobraževanja niso imeli predmetov psihologija (70 ur) in pedagogika (70 ur), morajo opraviti v 1. semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost

PREDMETNIK ZA PODROČJE MATEMATIKA

Predmet	P	1. letnik		2. letnik		Skupno število ur
		S	V	P	S	
Algebra (I, II, III, IV)	90	30	—	90	30	240
Analiza (I, II)	90	60	—	—	—	150
Geometrija (I, II)	—	—	—	90	30	120
Metodika pouka matematike	—	—	—	30	—	67
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15	—	—	15
SKUPAJ		285			337	622

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika

Pri metodiki pouka matematike opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

VIP se izvaja v obliki: predavanj, seminarjev, vaj, hospitacij in nastopov.

Hospitacije in nastopi se izvajajo na osnovnih šolah. Medsebojne obveznosti PA in osnovnih šol se urejajo s samoupravnim sporazumom.

Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Ure za delovno prakso se ne štejejo v študentovo 1800-urno obveznost.

Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v 2. letniku:

- uspešen nastop iz vsakega predmetnega področja
- uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

Študentje, ki niso imeli pedagoške v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v 1. letniku v osnovni šoli.

Student ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Študentje lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika.

Študenti lahko napredujejo tudi, če ne izpolnijo vseh študijskih obveznosti zaradi bolezni, izjemnih socialnih ali družinskih okoliščin, materinstva, vojni obveznosti ipd., morajo pa opraviti vsaj polovico študijskih obveznosti, to je: izpiti iz SLO in DS, didaktike, analize I in algebre I + II.

O temeljenosti razlogov in obsegu opravljenih obveznosti presoja in odloča študentska komisija za študentska vprašanja, vpis in usmerjanje.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavlajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, analize I in algebre I.

Za študente ob delu ta omejitev ne velja. Študentom, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo po družbenem delu status vrhunškega športnika, mora študentska komisija za študentska vprašanja, vpis in usmerjanje, ki spremlja, presoja in preverja, da:

- lahko večkrat obiskujejo isti letnik;
- napredujejo v višji letnik, če izpolnijo vsaj polovico študijskih obveznosti; jim podaljša status študenta.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosegla nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vsaki študijski obveznosti.

Če študent ne more opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spreminja program študija. Pri tem mora študentom pomagati Komisija študentska vprašanja, vpis in usmerjanje, ki spremlja, presoja in preverja, da:

Pogoji za sklep študija

Študenti končajo študij z diplomom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin. Za diplomom izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarja tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Biologija Vzgojno-izobraževalni program Biologija... (dvpredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Biologija
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
 Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: s kemijo in gospodinjstvom
 Ime predhodnega programa: Naravoslovno-matematična tehnologija v naravoslovno-matematični usmeritvi
 Vrsta: SR
 Stopnja: V
 Zahtevnejši program: Biologija — VIS (dvpredmetna) 3. in 4. letnik
Strokovni naslov: predmetni učitelj biologije (in...)
 Stopnja: VI/1
 Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolskih učencev pri biologiji in (sorodnih) interesnih dejavnostih.
Trajanje izobraževanja: 2 leti.
 Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz biologije (dvpredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj biologije (in...) se lahko brez

preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 280 ur fizike, 280 ur biologije, 210 ur kemije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v 1. semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost

PREDMETNIK ZA PODROČJE BIOLOGIJE

Predmet	P	1. letnik		2. letnik		Skupno število ur
		S	V	P	S	
Splošna biologija z biokemijo	30	—	37,5	—	—	67,5
Botanika	45	—	15	60	—	150
Zoologija	45	—	15	60	—	150
Anatomija in fiziologija človeka	45	—	30	—	—	75
Evolucija	—	—	—	30	7,5	37,5
Metodika pouka biologije	—	—	—	22	—	60
Terenske vaje iz botanike, zoologije in metodike biologije	—	—	22,5	—	—	45
Interesne dejavnosti	—	—	15*	—	—	15
SKUPAJ		300*	(285**)		322*	(337**)

* za vezavo s kemijo

** za vezavo z gospodinjstvom

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku 60 ur (vaje). V drugem letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika

Pri metodiki pouka biologije opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 ho-

sпитacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

Vaje pri vseh predmetih tega predmetnega področja so eksperimentalne (v skupinah po 15 študentov).

Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem

letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v študentovo 1800-urno obveznost. Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v osnovni šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Student ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v 2. letniku:

- uspešen nastop iz predmetnega področja
- uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Študenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.

Študenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, splošne biologije z biokemijo ter anatomije in fiziologije človeka.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavlajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, splošne biologije z biokemijo. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.

Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti (enako kot v prvem odstavku te točke). Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavlajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosegla nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vsaki študijski obveznosti.

Če študent ne more opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spreminja program študija.

Pogoji za sklep študija

Študenti končajo študij z diplomom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin. Za diplomom izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarja tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Fizika (dvopredmetni, VŠ)

POŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
 Usmeritev: pedagoška
 Ime VIP: Fizika
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
 Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: z matematiko, s tehnično vzgojo in kemijo
 Ime predhodnega programa: Naravoslovno-matematična tehnologija v naravoslovno-matematični usmeritvi
 Vrsta: SR
 Stopnja: V
 Zahtevnejši program: Fizika — VIS (enopredmetna) 3. in 4. letnik
 Strokovni naslov: predmetni učitelj fizike (in...)
 Stopnja: VI/1
 Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolcev pri fiziki in (sorodnih) interesnih dejavnostih
 Trajanje izobraževanja: 2 leti.
 Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

OGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz fizike (dvopredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj fizike (in...), se lahko brez pre-

PREDMETNIK ZA PODROČJE FIZIKA

Predmet	1. letnik		2. letnik		Skupno število ur
	P	V	P	V	
Fizika (I in II)	150	60	60	30	300
Lab. eksperimenti (I in II)	—	75	—	60	135
Moderni fizika	—	—	60	30	90
Metodika pouka fizike	—	—	30	—	67
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	—	15	15
SKUPAJ		285		352	637

Opomba: Predmetnik za področje fizike je razširjen za 15 ur, ker je pri tem področju zmanjšano število ur za izobraževalno tehnologijo (od 30 ur na 15 ur). Opomba je v zvezi s predmetnikom za skupne predmete tega programa. Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je po 40 ur (1 teden) delovne prakse.
 Metodika za izvajanje predmetnika
 Pri metodiki pouka fizike opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

skusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 280 ur fizike, 210 ur biologije, 210 ur kemije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v 1. semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

Predmet	1. letnik		2. letnik		Skupno število ur
	P	V	P	V	
Fizika (I in II)	150	60	60	30	300
Lab. eksperimenti (I in II)	—	75	—	60	135
Moderni fizika	—	—	60	30	90
Metodika pouka fizike	—	—	30	—	67
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	—	15	15
SKUPAJ		285		352	637

Opomba: Predmetnik za področje fizike je razširjen za 15 ur, ker je pri tem področju zmanjšano število ur za izobraževalno tehnologijo (od 30 ur na 15 ur). Opomba je v zvezi s predmetnikom za skupne predmete tega programa. Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je po 40 ur (1 teden) delovne prakse.
 Metodika za izvajanje predmetnika
 Pri metodiki pouka fizike opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

denko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku:
 — uspešen nastop iz predmetnega področja
 — uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Študenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.

Študenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike in fizike (1. letnik).

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike in fizikalnih meritev (1. letnik). Za študente ob delu ta omejitev ne velja.

Študenti, ki imajo v skladu s veljavno kategorizacijo status vrhunkega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo program študija.

Pogoji za sklep študija

Študenti končajo študij z diplomom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin. Za diplomu izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarjajo tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Kemija (dvopredmetni, VŠ)

POŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
 Usmeritev: pedagoška
 Ime VIP: Kemija
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
 Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: z biologijo, gospodinjstvom, s fiziko in tehnično vzgojo.
 Ime predhodnega programa: Naravoslovno-matematična tehnologija v naravoslovno-matematični usmeritvi
 Vrsta: SR
 Stopnja: V
 Zahtevnejši program: Kemija-biologija (3. in 4. letnik)
 Strokovni naslov: predmetni učitelj kemije s povezavami
 Stopnja: VI/1
 Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolcev pri predmetu kemija in (sorodnih) interesnih dejavnostih.
 Trajanje izobraževanja: 2 leti.
 Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

OGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz kemije (dvopredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj kemije s povezavami se lahko brez

PREDMETNIK ZA PODROČJE KEMIJE

Predmet	1. letnik		2. letnik		Skupno število ur	
	P	V	P	V		
Splošna in anorganska kemija	120	45	—	—	165	
Organska kemija	—	—	90	45	135	
Kemijski eksperimenti	—	90	—	105	195	
Priznani aspekti kemije	—	5	10	—	15	
Metodika pouka kemije	—	—	30	—	67	
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	15	
SKUPAJ		270**	(285*)	352**	(337*)	622

Opomba: Kemija je povezava z biologijo, s tehnično vzgojo, s fiziko in s povezavo z gospodinjstvom.
 Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je po 40 ur (1 teden) delovne prakse.
 Metodika za izvajanje predmetnika
 Pri metodiki pouka kemije opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 280 ur fizike, 210 ur biologije, 210 ur kemije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v 1. semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

Predmet	1. letnik		2. letnik		Skupno število ur	
	P	V	P	V		
Splošna in anorganska kemija	120	45	—	—	165	
Organska kemija	—	—	90	45	135	
Kemijski eksperimenti	—	90	—	105	195	
Priznani aspekti kemije	—	5	10	—	15	
Metodika pouka kemije	—	—	30	—	67	
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	15	
SKUPAJ		270**	(285*)	352**	(337*)	622

Opomba: Kemija je povezava z biologijo, s tehnično vzgojo, s fiziko in s povezavo z gospodinjstvom.
 Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je po 40 ur (1 teden) delovne prakse.
 Metodika za izvajanje predmetnika
 Pri metodiki pouka kemije opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.

letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost. Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev poučevanja pri tem predmetu.

Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v 2. letniku:
 — uspešen nastop iz predmetnega področja
 — uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Študenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.

Študenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so 80% vseh vaj, 8 uspešno opravljenih kolokvijev in izpit iz splošne in anorganske kemije.

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: 60% vaj, 4 uspešno opravljeni kolokvij iz splošne in anorganske kemije. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.

Študenti, ki imajo v skladu s veljavno kategorizacijo status vrhunkega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.

Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo program študija.

Pogoji za sklep študija

Študenti končajo študij z diplomom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin. Za diplomu izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarjajo tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Gospodinjstvo (dvopredmetni, VŠ)

POŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
 Usmeritev: pedagoška
 Ime VIP: Gospodinjstvo
 Vrsta: VŠ
 Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
 Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: z biologijo in s kemijo
 Ime predhodnega programa: Naravoslovno-matematična tehnologija v naravoslovno-matematični usmeritvi
 Vrsta: SR
 Stopnja: V
 Zahtevnejši program: Gospodinjstvo — VIS (enopredmetna) 3. in 4. letnik
 Strokovni naslov: predmetni učitelj gospodinjstva (in...)
 Stopnja: VI/1
 Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolcev pri gospodinjstvu in (sorodnih) interesnih dejavnostih.
 Trajanje izobraževanja: 2 leti.
 Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

OGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz gospodinjstva (dvopredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj gospodinjstva (in...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 280 ur fizike, 210 ur biologije, 210 ur kemije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.

PREDMETNIK ZA PODROČJE GOSPODINJSTVO

Predmet	1. letnik		2. letnik		Skupno število ur	
	P	V	P	V		
Osnove kemije	30*	—	30*	—	60	
Osnove biologije	30**	—	30**	—	60	
Prehrana	30	—	30	15	75	
Higiena	30	—	15	—	45	
Dietetika	30	—	30	—	60	
Tekstil in oblačenje	30	—	30	—	60	
Kultura bivalnega okolja	—	—	30	15	45	
Ekonomika in integracija gospodinjstva	30	15	15	—	60	
Metodika gospodinjstva z delovno prakso	—	—	30	—	67	
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	15	
SKUPAJ		285**	(300*)	337**	(322*)	622

* za vezavo z biologijo
 ** za vezavo s kemijo

programa teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v 1. semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

Opomba:
Osnutek predmetnika višješolskega vzgojno-izobraževalnega programa dvopredmetne pedagoške smeri gospodinjstvo-biologija in gospodinjstvo-kemija je pripravljen tako, da je mogoča nadgradnja z visokošolskim programom. Študij naj bi nadaljevali zlasti tisti kandidati, ki želijo opravljati dela in naloge vodje šolske prehrane ter povezovati pouk gospodinjstva s skupinskimi gospodinjstvi.
Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V drugem letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika
Pri metodiki pouka gospodinjstva opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.
Vaje pri vseh predmetih tega predmetnega področja so eksperimentalne (v skupinah po 15 študentov) in se izvajajo v posebnih laboratorijskih učilnicah.
Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost. Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Ta praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.

Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.
Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku:
— uspešen nastop iz predmetnega področja
— uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA
Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
Študentje lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.
Študenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, prehrane ter ekonomike in interpretacije gospodinjstva.

POGOJI ZA PONAVLJANJE LETNIKA
Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj

polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, prehrane ter ekonomike in interpretacije gospodinjstva.
Za študente ob delu ta omejitev ne velja.
Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunskih športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.
Svetovanje in usmerjanje med študijem
Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.
Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo program študija.
Pogoji za sklep študija
Študenti končajo študij z diplomom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin. Za diplomom izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarjajo tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Tehnična vzgoja (dvopredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Tehnična vzgoja
Vrsta: VŠ
Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
Povezanost z drugimi programi v usmeritvi: z matematiko, s fiziko in kemijo
Ime predhodnega programa: Naravoslovno-matematična tehnologija v naravoslovno-matematični usmeritvi
Vrsta: SR
Stopnja: V
Zahtevnejši program: Proizvodno-tehnična vzgoja (enopredmetni) 3. in 4. letnik
Strokovni naslov: predmetni učitelj tehnične vzgoje (in...)
Stopnja: VI/1
Značilna dela in naloge: poučevanje osnovnošolcev pri tehnični vzgoji in (sorodnih) interesnih dejavnostih
Trajanje izobraževanja: 2 leti
Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM
V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz tehnične vzgoje (dvopred-

PREDMETNIK ZA PODROČJE TEHNIČNA VZGOJA

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Tehnologija in obdelava gradiv	60	—	30	—	—	—	90
Tehnična dokumentacija	30	—	30	—	—	—	60
Matematične osnove fizike	30	—	30	—	—	—	60
Strojepisje	—	—	—	75	—	—	105
Elektrotehnika z elektroniko	—	60**	(15*)	—	30**	(15*)	90** (30*)
Metodika tehnične vzgoje	—	—	30	—	—	67	97
Proizvodno tehnični praktikum	—	—	90	—	—	45	135
Tehnične interesne dejavnosti	—	—	30**	—	—	30*	30
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	—	—	—	15	15
SKUPAJ		300*	(270**)		322*	(352**)	622

* za vezavo s fiziko
** za druge vezave

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje). V 2. letniku je 40 ur (1 teden) delovne prakse.
Navodila za izvajanje predmetnika
Pri metodiki pouka tehnične vzgoje opravijo študentje dva uspešna nastopa,

metna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj tehnične vzgoje (in...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.
Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 280 ur fizike, 210 ur biologije, 210 ur kemije.
Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.
Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v I. semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.
Vaje pri vseh predmetih tega predmetnega področja so eksperimentalne in delavniške (v skupini po 15 študentov) in se izvajajo v posebnih učilnicah (laboratorijih in delavnicah).

Študentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom.
Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost. Študentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.
Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.
Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
Pogoja za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku:
— uspešen nastop iz predmetnega področja
— uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
Študenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.
Študenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa opraviti vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO, DS, didaktike, matematičnih osnov, fizike ter tehnologije in obdelave gradiv.

Pogoji za ponavljanje letnika
Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike in proizvodno-tehnične tehnologije.
Za študente ob delu ta omejitev ne velja.
Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunskih športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem
Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.
Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, lahko spremenijo program študija.

Pogoji za sklep študija
Študenti končajo študij z diplomom na eni od obeh vpisanih študijskih skupin. Za diplomom izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarjajo tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

Vzgojno-izobraževalni program Likovna vzgoja (dvopredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Likovna vzgoja
Vrsta: VŠ
Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
Ime predhodnega programa: Pedagoško-družboslovni
Vrsta: SR
Stopnja: V
Zahtevnejši program: Likovna vzgoja — VIS (enopredmetna) 3. in 4. letnik
Strokovni naslov: predmetni učitelj likovne vzgoje (in...)
Stopnja: VI/1
Značilna dela in naloge: poučevanje in vzgajanje učencev višjih razredov osnovne šole in mentorstvo pri interesnih dejavnostih s področja likovne vzgoje
Trajanje izobraževanja: 2 leti
Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM
V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz likovne vzgoje (dvopredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj likovne vzgoje (in...) se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu pedagoško-družboslovne usmeritve in uspešno opravili preskus znanja iz likovnega oblikovanja. Ta obsega: risanje po neposrednem opazovanju objektov, oblikovanje kompozicije po poprejšnjem opazovanju in prosto kompozicijo barvnih ploskev.
S preskusom znanja iz likovnega oblikovanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 140 ur zgodovine, 140 ur geografije, 70 ur pedagogike, 70 ur psihologije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v pedagoško-družboslovni usmeritvi.
Posebne nadarjenosti oziroma psihofizične sposobnosti.
Kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi. Pokazati morajo zanimanje za pedagoški poklic in sposobnost za likovno izražanje.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

PREDMETNIK ZA PODROČJE LIKOVNE VZGOJE

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
Risarsko oblikovanje	30	—	90	30	—	30	30
Barvno oblikovanje	—	—	—	30	—	—	60
Grafično oblikovanje	15	—	30	—	—	—	—
Plastično oblikovanje	15	—	30	—	—	—	—
Likovna teorija	60	—	—	30	—	—	—
Zgodovina likovne umetnosti	30	—	—	30	—	—	—
Metodika pouka likovne vzgoje	—	—	—	30	—	—	67
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15*	—	—	—	15*
SKUPAJ		300	(315)		322	(307)	

* Praktikum interesnih dejavnosti je v 1. in 2. letniku.

Telesne vzgoje je v vsakem letniku 60 ur (vaje).
V drugem letniku je en teden (40 ur) delovne prakse.

RAZLIČICA

PREDMETNIK ZA PODROČJE LIKOVNE VZGOJE — enopredmetni

Predmet	1. letnik		2. letnik		Skupno št. ur
	P	S	P	S	
Risarsko oblikovanje	240	120	360	60	60
Barvno oblikovanje	45	180	225	60	60
Grafično oblikovanje	75	45	120	30	30
Plastično oblikovanje	75	45	120	30	30
Likovna teorija	60	60	120	—	—
Zgodovina likovne umetnosti	60	60	120	—	—
Metodika likovne vzgoje	60	90	150	—	60
Praktikum interesnih dejavnosti	15	15	30	—	—
SKUPAJ	630	615	1245		

Obveznosti študentov pri metodiki:
Vsak študent opravi 4 obvezne nastope in 80 ur (2 tedna) delovne prakse v 2. letniku.
Kolokvij po 1. letniku in dva nastopa sta pogoj za opravljanje delovne prakse.

Navodila za izvajanje predmetnika

Vzgojno-izobraževalni program se izvaja v obliki predavanja, vaj, ateljejskega dela, hospitacij in nastopov.
 Studenti pridobivajo znanje in usposobljenosti bolj z aktivnimi oblikami vzgojno-izobraževalnega dela (vaje, ateljejsko delo, hospitacije, nastopi).
 Pri metodiki likovne vzgoje opravijo po dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.
 Vaje pri vseh predmetih tega predmetnega področja so eksperimentalne in se izvajajo v skupinah po 15 študentov.
 Studentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 40 ur (1 teden) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
 Studentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v prvem letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.
 Student ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.
 Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.

Pogoji za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku:
 - uspešen nastop iz predmetnega področja
 - uspešno opravljen kolokvij iz metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 Obvezni izpiti (kolokviji) za vpis v 2. letnik: kolokvij in pozitivna ocena iz ateljejskega dela pri risarskem, grafičnem in plastičnem oblikovanju. Izpit iz likovne teorije I in zgodovine likovne umetnosti I. Inskripcija in frekvenca vseh predmetov.
 Za nastop absolventskega staža so potrebne inskripcije in frekvence vseh predmetov drugega letnika.
 Student lahko izjemoma napreduje v drugi letnik tudi, če ne izpolni obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Mora pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, risarskega oblikovanja I, likovne teorije I in grafičnega oblikovanja ali plastičnega oblikovanja.
Pogoji za ponavljanje letnika
 Student lahko ponavlja letnik v tej predmetni skupini, če opravi vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so: izpiti iz SLO in DS, didaktike, risarskega

oblikovanja in likovne teorije. Ta omejitev ne velja za študente ob delu.
 Studenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.
 Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.
 Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo smer študija.

Pogoji za sklep študija:

opravljeni vsi izpiti po predmetniku iz vseh predmetov
 testiran indeks
 diplomsko delo z zagovorom iz enega od predmetov, navedenih v predmetniku v obsegu 25 do 30 strani.
 Student opravi diplomsko delo na eni od obeh vpisanih predmetnih skupin.
 Student, ki se izjemno uveljavi v eni od likovnih panog, lahko namesto diplomskega dela priredi samostojno diplomsko razstavo, ki naj obsega 15 do 20 likovnih del in pisni zagovor v obsegu 10 strani.

Vzgojno-izobraževalni program Glasbena vzgoja (dvopredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
Ime VIP: Glasbena vzgoja in zborovodstvo
Vrsta: VŠ
Smer: pedagoška VŠ, dvopredmetna
Povezanost z drugimi programi v usmeritvi:
 Ime predhodnega programa: VIP št. 1 SR Pedagoško-družboslovni
Vrsta: SR
Stopnja: V
Zahtevnejši program: Glasbena vzgoja in zborovodstvo (enopredmetna) 3. in 4. letnik
Strokovni naslov: predmetni učitelj glasbene vzgoje in zborovodja na osnovni šoli
Stopnja: VI/1
 Značilna dela in naloge: poučevanje in vzgajanje osnovnošolcev pri glasbeni vzgoji in zborovodstvu na šoli, zunaj nje pa za vodenje pevskih zborov.
Trajanje izobraževanja: 2 leti.
Opomba: Obe predmetni skupini, ki ju študent vpisuje, sta enakovredni.

vodstvom (enopredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj glasbe in zborovodja na osnovni šoli se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu srednjega usmerjenega izobraževanja. Vsi morajo opraviti preskus posebnih sposobnosti in znanj: intonacije, že zavedno oblikovanega poslušanja, glasovne dispozicije, glasbene teorije in klavirja do določene stopnje ter pregleda razvoja glasbene kulture.
 Če opravijo preskus znanja iz posebnih sposobnosti in znanja, se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj
 500 ur slovenskega jezika,
 280 ur tujega jezika,
 140 ur zgodovine,
 70 ur psihologije,
 70 ur pedagogike.
 Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v pedagoško-družboslovni usmeritvi.

vsebinsko povezani.
 Pri metodiki pouka glasbene vzgoje opravijo študentje dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in vsaj 6 hospitacij z analizami.
 Predmetnik predvideva, da poteka pedagoško delo pri vsakem predmetu praviloma v obliki predavanj, seminarjev in vaj.
 Predmeti se izvajajo ciklično v časovnem obdobju enega semestra ali pa enega letnika. Podrobno organizacijo izvajanja določa predmetnik. V njem mora biti zagotovljeno, da študentova tedenska obremenitev ne presega 30 ur.
 Studentje opravljajo strnjeno delovno prakso po 80 ur (2 tedna) v drugem letniku v osnovni šoli med vzgojno-izobraževalnim delom. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
 Studentje, ki niso imeli pedagoške prakse v srednji šoli, imajo takšno enotedensko (40 ur) prakso v 1. letniku tudi v osnovni šoli. Praksa se ne šteje v 1800-urno obveznost.
 Student ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je, vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta.
 Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v prvem in drugem letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
 Pogoji za opravljanje strnjene delovne prakse v drugem letniku:
 - dva uspešna nastopa iz predmetnega področja,
 - uspešno opravljen kolokvij iz obeh metodik.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE: enak kot pri VIP Slovenski jezik in književnost.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Studenti lahko napredujejo iz prvega v drugi letnik, ko opravijo vse študijske obveznosti prvega letnika in imajo testiran indeks.
 Studenti lahko izjemoma napredujejo v drugi letnik tudi, če ne izpolnijo obveznosti iz razlogov, predvidenih z Zakonom o usmerjenem izobraževanju. Morajo pa opraviti vsaj polovico obveznosti. Te so: izpiti iz kontrapunkta, solfeggia z diktatom, zgodovine glasbe, vokalno-partiturne igre, SLO in DS SFRJ ter didaktike.

Pogoji za ponavljanje letnika

Studenti lahko ponavljajo letnik, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti. Te so izpiti iz kontrapunkta, solfeggia z diktatom, vokalno-partiturne igre, SLO in DS SFRJ ter didaktike.
 Za študente ob delu ta omejitev ne velja.
 Studenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.
 Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo program študija.

Pogoji za sklep študija

Studenti končajo študij z diplomom. Za diplomom izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarjajo tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz glasbene vzgoje z zborovodstvom

PREDMETNIK ZA PODROČJE GLASBENA VZGOJA IN ZBOROVODSTVO

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupno število ur
	P	S	V	P	S	V	
METODOLOŠKI PREDMETI							
Metodika pouka glasbene vzgoje	—	—	—	30	—	60	90
Metodika zborovodstva	—	60	—	—	30	—	90
STROKOVNI PREDMETI							
I — TEORETIČNI							
Zgodovina glasbe in zborovska literatura	90	—	—	90	—	—	180
Kontrapunkt in harmonija z analizo	60	45	—	60	30	—	195
Oblikoslovje in praktično spoznavanje skladb	—	—	30	60	—	30	120
Spoznavanje glasbil in prirejanje	30	15	—	—	15	—	60
II — SPECIALNI							
Klavir	—	—	30	—	—	30	60
Fiziologija s fonetiko in izobrazba glasu	15	—	15	—	—	15	45
Solfeggio z diktatom	45	15	—	30	30	—	120
Zbor in skupinska igra	60	—	—	45	15	—	120
Dirigiranje	60	—	—	60	—	—	120
Praktikum interesnih dejavnosti	—	—	15	—	—	15	30
SKUPAJ		585			660		1245

Telesne in zdravstvene vzgoje je v vsakem letniku po 60 ur (vaje).
 V drugem letniku je 80 ur (2 tedna) delovne prakse.

Program metodik (hospitacije, nastopi) se izvaja v osnovnih šolah, s katerimi sklene PA ustrezen sporazum. Zaželeno je, da si posamezne osnovne šole pridobijo status hospitacijskih šol za glasbeno vzgojo in zborovodstvo.
 Vzgojno-izobraževalni program se izvaja v obliki predavanj, seminarjev, vaj, hospitacij in nastopov. Razporeditev ur po posameznih oblikah je takšna, da omogoča nepretrgano delo pri posameznem predmetu. Ti predmeti so tudi

Navodila za izvajanje programa

Učna programa obeh metodik sta usmerjena v sodobnejše oblike dela v osnovni šoli (individualizacija, diferenciacija, samostojno delo).

Beleške

PEDAGOŠKA AKADEMIJA V MARIBORU

Vzgojno-izobraževalni program za učitelja razrednega pouka (dvopredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI

PIS: za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška
VIP: učitelj razrednega pouka

Vrsta: VŠ

Ime predhodnega programa: pedagoško-družboslovni (smer učitelj)

Vrsta: SR

Stopnja: V.

Trajanje izobraževanja: 2 leti

4. Odbor za pedagoško in raziskovalno dejavnost določi obveznosti študentov ob delu pri opravljanju praktičnega vzgojno-izobraževalnega dela glede na njihove delovne in življenjske izkušnje.

5. V sestavi programa izobraževanja obiskujejo študentje v 1. in 2. semestru vaje iz obvezne telesne vzgoje po 2 uri na teden.

Te ure se ne štejejo v 1800-urno dveletno obveznost.

PREDMETNIK

I. SKUPNI PREDMETI

Predmeti	5. leto						6. leto						Skupaj			vse			
	1.			2.			3.			4.									
	p.	s.	v.	p.	s.	v.	p.	s.	v.	p.	s.	v.	p.	s.	v.				
Pedagogika	17	10	—	27	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	27	—	69
Metodika prostovolj. dejavnosti	15	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	30	45
Uvod v metodol. ped. raziskov.	15	15	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	15	10	40
Didaktika	30	15	—	30	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	30	—	90
Izobraževalna tehnologija	10	—	10	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	10	—	10	30
Razvojn. psihologija	40	30	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	30	20	90
Pedagoška psihologija	—	—	—	—	—	—	40	25	15	—	—	—	—	—	—	40	25	15	80
Sodobna filozofija	—	—	—	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	60
Sociologija	—	—	—	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	60
SLO in DS	15	15	—	15	15	—	15	15	—	—	—	—	15	15	—	60	60	—	120
Obvezna telesna vzgoja	—	—	30	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	60

II. POSEBNI PREDMETI

Predmeti	5. leto						6. leto						Skupaj			vse			
	1.			2.			3.			4.									
	p.	s.	v.	p.	s.	v.	p.	s.	v.	p.	s.	v.	p.	s.	v.				
Slovenski jezik	30	15	15	30	30	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	45	30	135
MLADINSKA KNJIŽEVNOST	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	30	—	—	—	—	30	30	—	60
METODIKA SLOV. JEZIKA	—	—	—	—	—	—	—	—	40	15	—	—	—	—	—	20	15	—	90
— nastopi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— hospitacije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
SN, SD, SND	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6
— Izbirana pogl. SN	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— fizika	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
— biologija	—	—	—	15	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	10
— Izbirana pogl. SD	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— zgodovina	15	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	5
— geografija	15	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	5
Prometna vzgoja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	10	—	—	10
Metodika SN, SD, SND	—	—	—	—	—	—	—	—	34	—	14	—	—	20	—	—	—	—	14
— nastopi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3
— hospitacije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6
METODIKA MATEMATIKE	—	—	—	20	—	15	25	10	—	20	—	—	—	—	—	65	10	15	90
— nastopi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
— hospitacije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	6
METODIKA LIKOVNE VZGOJE	—	—	—	—	—	—	—	—	30	15	44	—	—	—	—	30	15	44	89
— nastopi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
— hospitacije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4
METODIKA TEHNIČNEGA POUKA	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	30	—	—	—	—	—	—	—	30
— nastopi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
— hospitacije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4
POUK INSTRUMENTA	—	—	—	20	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	60
METODIKA GLASBENEGA POUKA	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	24	—	—	—	—	—	—	—	44
— nastopi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
— hospitacije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4
PLAVANJE	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	10	—	—	20
SMUČANJE	—	—	—	5	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	50
METODIKA TEL. VZG.	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	22	15	—	—	—	22	30	—	44
— nastopi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
— hospitacije	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	4

III. 3-TEDENSKA STRNJENA PEDAGOŠKA PRAKSA

(v začetku letnega semestra 2. letnika)

Na strnjeni tritedenski pedagoški praksi opravi vsak študent najmanj 11 nastopov in najmanj 13 hospitacij ter 2 dni strnjeno poučje pri rednem pouku in vseh drugih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

POJASNILA K PREDMETNIKU

1. Razporeditev skupnih in posebnih predmetov v študijskih semestrih in letu določa predmetnik, na podlagi katerega se izdelava urnik, ki podrobno določa obseg in razporeditev organiziranega vzgojno-izobraževalnega programa.

Vključen je v letni delovni načrt, ki ga za vsako študijsko leto sprejme svet visokošolske temeljne organizacije.

2. Med obveznosti študentov sodi tritedenska samoupravna in pedagoška praksa. Pedagoška praksa obsega vsebine in dejavnosti, ki omogočajo uporabo teoretičnih in praktičnih znanj neposredno v vzgojno-izobraževalnem procesu. Usposabljanje na pedagoški praksi je sestavni del vzgojno-izobraževalnega programa.

3. Pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela na pedagoški praksi sodelujejo poleg čiteljev metodike še učitelji skupnih strokovnih predmetov (pedagoško-psiholoških), skupnih splošnih predmetov in drugih predmetov ter učitelji mentorji osnovnih šol.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V IZOBRAŽEVANJE

V program za pridobitev višje strokovne izobrazbe učitelja razrednega pouka se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po pedagoško-družboslovnem programu smeri učitelj.

Kandidati, ki so uspešno končali drugi štiriletni program srednjega usmerjenega izobraževanja, morajo opraviti preizkus znanja iz predmetov in v obsegu, ki predstavlja razliko med absolviranim programom in pedagoško-družboslovnim programom smeri učitelj.

Kandidati, ki niso končali štiriletnega programa srednjega usmerjenega izobraževanja, morajo opraviti preskus znanja iz vseh predmetov pedagoško-družboslovnega programa smeri učitelj.

Posebne nadarjenosti oziroma psihofizične sposobnosti: kandidati morajo biti telesno in duševno zdravi, imeti morajo posluh.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE, SKLEP ŠTUDIJA

Študent napreduje v višji letnik, če opravi z vzgojno-izobraževalnim programom predpisane obveznosti.

Pogojni izpiti za vpis v 2. letnik so:

- izpit iz uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja
- izpit iz razvojne psihologije
- izpit iz didaktike
- izpit iz pedagogike
- izpit iz slovenskega jezika
- kolokvij iz izbranih poglavij SN-biologija
- kolokvij iz izbranih poglavij SN fizika
- kolokvij iz izbranih poglavij SD-geografija
- kolokvij iz izbranih poglavij SD-zgodovina,
- izpit iz SLO in DS.

Študent lahko napreduje v višji letnik tudi, če ni izpolnil vseh z vzgojno-izobraževalnim programom predpisanih obveznosti za napredovanje iz utemeljenih razlogov: bolezen, materinstvo, vojaške obveznosti, izjemne socialne in družinske okoliščine, vrhunke športne dejavnosti.

Utemeljenost razlogov presoja Odbor za pedagoško in raziskovalno dejavnost na podlagi študentove prošnje in hkrati določa rok, do katerega mora opraviti manjkajoče obveznosti.

Študent lahko med študijem ponavlja letnik samo enkrat, vendar mora opraviti vsaj polovico učnih obveznosti, ki so predpisane za napredovanje v višji letnik.

Ne glede na prejšnje določilo sme študent večkrat obiskovati isti letnik, ko zaradi bolezni in drugih utemeljenih razlogov (materinstvo, vojaške obveznosti, izjemne socialne in družinske okoliščine, vrhunke športne dejavnosti in podobno) ni izpolnil obveznosti po vzgojno-izobraževalnem programu.

Utemeljenost razlogov presoja Odbor za pedagoško in raziskovalno dejavnost.

Študent, ki je že izkoristil pravico do ponavljanja, se lahko vključi v izobraževanje kot udeleženec izobraževanja iz dela ali ob delu.

Če študent prekine izobraževanje za več kot dve leti, mu visokošolska temeljna organizacija določa pogoje za nadajevanje oz. dokončanje izobraževanja, če se je bistveno spremenil vzgojno-izobraževalni program. Pogoje določa Odbor za pedagoško in raziskovalno dejavnost.

Študent druge višje ali visokošolske organizacije lahko prestopi na visokošolsko temeljno organizacijo, če izpolnjuje pogoje za vpis v začetni ali višji letnik visokošolske temeljne organizacije.

Prestop je mogoč praviloma v začetku študijskega leta.

Odbor za pedagoško in raziskovalno dejavnost ugotovi v skladu z vzgojno-izobraževalnim programom, ali študent izpolnjuje pogoje za prestop.

Študentu, ki prestopi, prizna visokošolska temeljna organizacija vpisane semestre in opravljene izpite, če se vzgojno-izobraževalni program visokošolske temeljne organizacije, iz katere prestopa, sklada z vzgojno-izobraževalnim programom visokošolske temeljne organizacije. Če se vzgojno-izobraževalni program razlikuje, določa Odbor za pedagoško in raziskovalno dejavnost, katere obveznosti mora študent opraviti in kdaj.

Če študent ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, ne morejo pa tudi uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spremenijo program študija. Pri tem študentom pomaga visokošolska organizacija.

Študentje končajo študij z diplomom.

Diploma obsega ključavno nalogo in diplomski nastop z zagovorom iz metodno didaktičnega, pedagoškega in psihološkega vidika.

POGOJI ZA IZVAJANJE PROGRAMA

Pedagoško-znanstveni delavci morajo izpolnjevati pogoje, ki jih določa zakon o usmerjenem izobraževanju. Minimalne materialne pogoje predstavljajo predavalnice, prostori za seminarje in vaje, laboratoriji, kabineti, telovadnica, kar je navedeno tudi v učnih načrtih posameznih predmetov. Strnjena pedagoška praksa se izvaja v izbranih osnovnih šolah, kjer so ustrezne materialne in kadrovske razmere. Prostori, v katerih bo potekal vzgojno-izobraževalni proces, morajo biti opremljeni s sredstvi sodobne izobraževalne tehnologije.

Vzgojno-izobraževalni programi za učitelja predmetnega pouka (dvopredmetni, VŠ)

SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

Šifra programa
PIS za pedagoško usmeritev
Usmeritev: pedagoška

Ime in vrsta programa: VIP za učitelja predmetnega pouka

Smer: pedagoška VŠ

Povezanost z drugimi predmeti v usmeritvi:

Predhodni program: družboslovni, jezikovni, pedagoški SR, naravoslovno-matematična tehnologija in kulturološki SR

Strokovni naslov, dela, naloge, stopnja zahtevnosti: predmetni učitelj

Stopnja zahtevnosti: VI-1

Trajanje študija: 2 leti

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Predhodni programi: Predhodni programi so navedeni pri predmetniku vsakega programa.

Vsebine in obseg preskusa znanja za kandidate, ki niso končali ustreznega predhodnega programa oziroma smeri, sta navedena pri predmetniku vsakega programa.

Delovne izkušnje

Pri vključevanju kandidatov, ki prihajajo neposredno iz srednjega usmerjenega izobraževanja, delovne izkušnje niso potrebne.

Vsi kandidati, ki se prijavijo za vpis na Pedagoško akademijo, morajo izpolniti še naslednje pogoje:

- da so s svojim delom v šoli in drugimi dejavnostmi uveljavljali humane medsebojne odnose in socialistično samoupravljanje;
- biti morajo telesno in zdravstveno sposobni za opravljanje učiteljskega poklica.

PREDMETNIK SKUPNIH IN PEDAGOŠKO-PSIHOLOŠKIH PREDMETOV

Predmet	1. letnik			2. letnik			Skupaj		
	p.	s.	v.	p.	s.	v.	p.	s.	v.
SLO in DS SFRJ	—	—	—	—</					

SLOVENSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Table with columns: Predmet, Semester (zimski, poletni), and sub-columns for pr., s., v. for each semester.

500 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 140 ur zgodovine, 140 ur geografije, 70 ur psihologije, 70 ur pedagogike.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo prejšnje navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v družboslovni, jezikovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Studij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Student se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita po izbiri iz skupnih predmetov, kolokvij iz pravopisa, uvoda v študij jezika, slovenskega jezika I. semestra, slovenske književnosti s teorijo književnosti I. semestra, slovenskega jezika II. semestra ali slovenske književnosti II. semestra.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM SLOVENSKI JEZIK S KNJIŽEVNOSTJO

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz slovenskega jezika in književnosti, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj slovenskega jezika s književnostjo (in ...), se lahko brez preskusa znanja vpišejo

kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu družboslovne, jezikovne in pedagoške usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so v tem programu imeli vsaj:

SRBOHRVATSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Table with columns: Predmet, Semester (zimski, poletni), and sub-columns for pr., s., v. for each semester.

70 ur psihologije, 70 ur pedagogike.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v družboslovni, jezikovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Studij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Student se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita po izbiri iz skupnih predmetov, kolokvij iz pravopisa, kolokvij iz srbohrvatskega jezika, srbohrvatskega jezika I ali srbohrvatske književnosti I.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM SRBOHRVATSKI JEZIK S KNJIŽEVNOSTJO

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz srbohrvatskega jezika s književnostjo, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj srbohrvatskega jezika s književnostjo (in ...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu družboslovne, jezikovne in pedagoške usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:

500 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 140 ur zgodovine, 140 ur geografije,

NEMŠKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Table with columns: Predmet, Semester (zimski, poletni), and sub-columns for pr., sv., v. for each semester.

70 ur pedagogike, 70 ur psihologije.

Pogoj za vpis je nemški jezik kot prvi ali drugi tuji jezik. Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v družboslovni, jezikovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Studij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Student se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, en izpit po izbiri iz skupnih predmetov, izpite iz nemškega jezika I. semestra, nemškega jezika II. semestra, nemške književnosti I. letnika.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM NEMŠKI JEZIK S KNJIŽEVNOSTJO

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz nemškega jezika s književnostjo, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj nemškega jezika s književnostjo (in ...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu družboslovne, jezikovne in pedagoške usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:

500 ur slovenskega jezika, 315 ur tujega jezika kot prvega tujega jezika, 280 ur tujega jezika kot drugega tujega jezika, 140 ur zgodovine,

ANGLEŠKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST

Table with columns: Predmet, Semester (zimski, poletni), and sub-columns for pr., sv., v. for each semester.

70 ur pedagogike, 70 ur psihologije.

Pogoj za vpis je angleški jezik kot prvi ali drugi tuji jezik. Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v družboslovni, jezikovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Studij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Student se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V 2. letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, en izpit po izbiri iz skupnih predmetov, izpit iz angleškega jezika I. semestra, angleškega jezika II. semestra, angleške književnosti I. letnika.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM ANGLEŠKI JEZIK S KNJIŽEVNOSTJO

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz angleškega jezika s književnostjo, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj angleškega jezika (in ...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu družboslovne, jezikovne in pedagoške usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:

500 ur slovenskega jezika, 315 ur tujega jezika kot prvega tujega jezika, 280 ur tujega jezika kot drugega tujega jezika, 140 ur zgodovine,

MADŽARSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST — PREDMETNIK IN OBLIKE DELA

Predmeti	1. letnik		1. letnik		2. letnik		2. letnik	
	1. sem.	SE	2. sem.	SE	3. sem.	SE	4. sem.	SE
Madžarski knjižni jezik	15	15	10	20	30	30	30	30
Uvod v študij jezika	12	3						
Zgod. madž. jezika			5	10	5	10	12	6
Jez. kult. in teh. izražanja			30	25	29	20	20	10
Zgod. madž. knjiž.	20	10	20	10				
Madž. mladinska knjiž.								
Uvod v interp. tekstov	20	25						
Metodika madž. jezika s književnostjo					25	20	5	10
Metodika dvoj. pouka							15	

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Predhodni program oziroma smeri, ki so ustrezne za vpis: družboslovni, jezikovni in pedagoški program z ustreznimi dokazili, da ga je kandidat v celoti in uspešno opravil, ter znanje in izpit iz madžarskega jezika.

Vsebina in obseg prekusa znanja za kandidate, ki niso končali ustreznega (ih) predhodnega (ih) programa (ov) oziroma smeri:

— Za kandidate, ki so končali s končnim izpitom drugo štiriletno srednjo šolo, bosta pred začetkom študija obvezna uvajalni seminar iz pedagogike in psihologije ter sprejemni izpit iz madžarskega jezika in književnosti, ki bo na PA v Mariboru.

— Kandidati, ki niso končali štiriletne srednje šole, morajo opraviti preskus znanja (sprejemni izpit). Preskus znanja (sprejemni izpit) iz madžarskega je-

zika in književnosti obsega snov iz programa v srednjem usmerjenem izobraževanju pedagoške ali ekonomske smeri (VIP učitelj, vzgojitelj). Podrobnejši program preskusa znanja dobijo kandidati na akademiji in na katedri za madžarski jezik in književnost.

Navodila za izvajanje predmetnika

Program se izvaja v obliki seminarjev in vaj ter pedagoške prakse, hospitacij in nastopov z analizami. Študenti sodelujejo pri seminarjem delu, opravijo diplomsko delo in se udeležujejo ekskurzij.

Ekskurzije so praviloma povezane z literarnozgodovinskimi, jezikovno-zgodovinskimi ogledi v Jugoslaviji in v LR Madžarski.

Interdisciplinarnost se uresničuje v povezavi z več skupnimi in pedagoško-psihološkimi predmeti, npr. s sociologijo, psihologijo, SLO in DS.

Diplomski izpit obsega diplomsko nalogo (približno 70 do 100 strani) in govor.

Student lahko izbere za diplomsko nalogo jezik, književnost ali metodiko ali drug predmet; v tem primeru mora napisati daljšo seminarsko nalogo (15 do 20 strani) iz madžarskega jezika ali iz književnosti ali metodike.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE, SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz prvega v drugi letnik

Student lahko napreduje iz prvega v drugi letnik, ko opravi vse seminarske izpitne obveznosti — pogoje za napredovanje v drugi letnik. S pogoji za napredovanje v drugi letnik je povezano tudi obvezno obiskovanje predavanj, seminarjev, vaj in hospitacij z analizami.

Pogoji za ponavljanje prvega oziroma drugega letnika in podaljšanje študija

Student lahko napreduje v drugi letnik, če opravi vsaj polovico izpitnih strok obeh predmetov. V izjemnih primerih (bolezen itd.) odloča o ponavljanju katedra. O podaljšanju statusa odloča na predlog katedre Odbor za pedagoško, raziskovalno in umetniško dejavnost (OPRUD).

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Med študijem ima kandidat mentorje za seminarska dela in nastope. Svetovanju in usmerjanju so namenjene posebne govorilne ure profesorjev. Študenti dobijo med študijem ustrezne informacije in navodila.

Pogoji za sklep študija

Operativni vsi predpisani izpiti in uspešen zagovor diplomske naloge. Končni izpit je zagovor diplomskega dela (ki ga izdelata kandidat pod mentorjevim vodstvom pred komisijo).

PREDMETNIK ZA ŠTUDIJ DRUŽBENO-MORALNA VZGOJA

Predmet	Semester				skupaj
	1.	2.	3.	4.	
Osnove etike	60	35	—	—	95
Sociologija morale	—	30	—	—	30
Osnove politične ekonomije	60	35	—	—	95
Pedagoška sociologija	—	—	35	35	70
Mednarodni odnosi SFRJ	—	30	—	—	30
Teorija in praksa samoupravljanja	—	—	30	30	60
Ekonomika in ekonomska politika SFRJ	—	—	30	30	60
Metodika DMV	—	—	70	70	140
Skupaj DMV	120	130	165	165	580

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V skupino družbeno-moralna vzgoja se lahko vpišejo učenci, ki so uspešno končali družboslovno, pedagoško ali kulturološko smer izobraževanja na srednji stopnji. Pogoji za vpis so enaki kot za študij zgodovine in slovenskega jezika.

Vpišejo se lahko tudi drugi učenci srednjih šol V. stopnje, če opravijo izpit iz družboslovja v obsegu snovi srednje družboslovne šole.

Navodila za izvajanje predmetnika in učnega načrta

Pri izvajanju predmetnika in učnega načrta je treba upoštevati naloge, ki jih bo imel diplomant v osnovni šoli. Učitelji in študenti se morajo zavedati končnih ciljev, ki jih imamo pri oblikovanju učitelja družbeno-moralne vzgoje, tj. poglobljena in celostna izobrazba. Če želimo že v dveh letih študija doseči zadovoljive uspehe, je treba skrbeti za tesno povezavo med strokami in področji, ki jih študiramo na pedagoški akademiji. Kar najbolj je treba uporabljati, razvijati in poglobljati poprejšnje znanje, ki ga študenti prinesejo iz osnovne in srednje šole in iz življenja. Spoznanja razvijamo na prejšnjih temeljih, npr. spoznanja iz etike na zgodovini, psihologiji, sociologiji itd., spoznanja pedago-

ške sociologije pa na obči sociologiji. Teorijo in prakso samoupravljanja povežemo z zgodovino, sociologijo, filozofijo idr., metodiko pa s skupnimi psihološkimi, pedagoškimi in strokovnimi predmeti. Med študijem povežemo obe skupini strok, npr. zgodovino s sociologijo, filozofijo in etiko, književnost pa s sociologijo, etiko in psihologijo. Skratka, iskati je treba vse mogoče povezave in kombinacije, tako da bo izobrazba dovolj trdna, povezana in uporabna. Pri študiju metodike izrabimo poprejšnje znanje psihologije, pedagogike in didaktike ter vse druge splošne in strokovne predmete, še posebno pa izkušnje študentov iz osnovne in srednje šole. Pri izvajanju programa kar najbolj upoštevamo želje in potrebe študentov po sodelovanju. Omogočimo jim samostojnost in ustvarjalnost pri študiju. Zaradi tega uporabljamo aktivne oblike dela s študenti, zlasti seminarje, vaje, konsultacije in projekte.

Študente pritegnemo in spodbujamo k sodelovanju v samoupravnem življenju šole, k delu v mladinski organizaciji na šoli in zunaj nje, v različnih društvih, klubih in krožkih. Posebej jih spodbujamo k delu z otroki in mladimi v organizacijah, v počitniških kolonijah in drugod. Pritegnemo jih tudi k raziskovanju družbenih, kulturnih in drugih vprašanj v šoli in zunaj nje. Zlasti ob pedagoški

sociologiji in metodiki, ob teoriji in praksi samoupravljanja študenti spoznavajo izobraževalne in vzgojne probleme mladih. Študentom omogočimo čimprej spoznavati probleme otrok in mladih, posebno skrbno pa načrtujemo strnjeno pedagoško prakso. Izrabimo tudi možnost za ekskurzije, za obiskovanje vzgojnih organizacij in kulturnih ustanov. Študente spodbujamo in navajamo na samoizobraževanje, jih uvajamo v raziskovalno delo, jim svetujemo oblikovanje seminarskih in diplomskih nalog. Pri predavanjih, seminarjih, vajah jih natančneje seznanimo z načini dela, sproti pa jih navajamo uspešne tehnike in metode učenja.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV

Pogoji za napredovanje

Student napreduje v višji letnik, ko opravi predpisane dolžnosti ali obveznosti. Za prehod v tretji semester ali drugi letnik mora opraviti predvidene izpiti iz skupnih predmetov (pedagogika, didaktika), iz druge stroke in s področja družbeno-moralne vzgoje (etika, politična ekonomija).

Izpitni in študijski red zahteva, da opravi študent po drugem semestru ali po tretjem izpiti iz etike s seminarskim referatom ter izpiti iz politične ekonomije, iz pedagogike, iz didaktike, iz sociologije, dva kolokvija ali izpiti iz etike in prakse samoupravljanja s seminarskim referatom. Študent opravi izpiti iz ekonomike SFRJ in iz metodike, ko opravi nastope, hospitacije in pedagoško prakso. Ta traja tri tedne. Študent opravi 6 hospitacij in 4 nastope pri vsaki predmetu (skupini). O praksi napiše poročilo, ki mu priloži učne pripravne nastope in analize hospitacij. Študent lahko samo enkrat ponavlja letnik.

Vsak študent se lahko posvetuje o problemih študija, lahko pa tudi spremlja študijsko smer.

Pogoji za sklep študija, načini diplomiranja

Na katedri za družbeno-moralno vzgojo in na drugi skupini diplomiranja študent tako, da izdelata diplomsko nalogo, ki mora biti strokovno na ustreznem nivoju. Lahko se loti empirične ali bolj teoretične raziskave. Če študent pripravi plosko delo na družbeno-moralni vzgoji, izdelata na drugi skupini seminarsko nalogo. In nasprotno. Diplomski izpit je zagovor diplomske naloge pred komisijo. Študent lahko zagovarja diplomsko nalogo le, če opravi vse obveznosti, so predvidene s študijskim redom in učnim načrtom.

GEOGRAFIJA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski sv.	v.	pr.	poletni sv.	v.
1. letnik						
Uvod v geografijo	30	8	—	—	—	—
Matematična geografija	15	5	—	—	—	—
Fizična geografija	60	13	12	—	—	—
Družbena geografija	—	—	—	60	18	8
Regionalna geografija neevropskih držav I. (Afrika)	—	—	—	16	6	—
2. letnik						
Regionalna geografija evropskih držav s SZ	40	17	—	—	—	—
Regionalna geografija neevropskih držav (Azija, Amerika, Avstralija)	44	20	—	—	—	—
Izbrana poglavja iz geografije Jugoslavije	—	—	—	44	14	20
Izbrana poglavja iz geografije Slovenije	—	—	—	12	12	16
Metodika geografije s praktičnim pedagoškim delom	30	10	—	24	13	4

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM GEOGRAFIJA

V program za potrditev višješolske izobrazbe iz geografije, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj geografije (in ...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu družboslovne, jezikovne in pedagoške usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:

500 ur slovenskega jezika,
280 ur tujega jezika,
245 ur zgodovine,

210 ur geografije,
70 ur pedagogike,
70 ur psihologije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v družboslovni, jezikovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsakimi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvodno metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita iz izbiri iz skupnih predmetov, izpit iz uvoda v geografijo, matematične geografije, fizične geografije I in II ter kolokvij iz regionalne geografije neevropskih držav I.

Pogoji za sklep študija

Diplomska naloga z zagovorom po lastni izbiri ene izmed tem, ki jih razpisuje katedra za geografijo vsako leto posebej. Kandidat, ki želi diplomirati iz geografije predmetnega področja, mora pred tem izdelati seminarsko nalogo iz geografije.

ZGODOVINA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski sv.	v.	pr.	poletni sv.	v.
1. letnik						
Uvod v zgodovino	30	10	—	—	—	—
Svetovna zgodovina do 1918	55	15	—	46	5	—
Južnoslovska zgodovina do 1918	—	—	—	40	5	—
Slovska zgodovina do 1918	—	—	—	30	15	—
2. letnik						
Južnoslovska zgodovina do 1918	55	15	—	—	—	—
Slovska zgodovina do 1918	30	15	—	26	8	—
Svetovna zgodovina do 1918	46	5	—	—	—	—
Zgodovina narodov Jugoslavije	—	—	—	50	6	—
Metodika zgodovine	15	15	—	15	15	—
ekskurzija	—	—	—	4	—	—

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM ZGODOVINA

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz zgodovine, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj zgodovine (in ...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu družboslovne, jezikovne in pedagoške usmeritve.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:

500 ur slovenskega jezika,
280 ur tujega jezika,
245 ur zgodovine,

210 ur geografije,
70 ur pedagogike,
70 ur psihologije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v družboslovni, jezikovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsakimi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvodno metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita iz izbiri iz skupnih predmetov, izpit iz uvoda v zgodovino, južnoslovske zgodovine I, svetovne zgodovine I.

Pogoji za sklep študija

Diplomska naloga z zagovorom. Vsak študent mora izdelati pred diplomsko nalogo seminarsko nalogo (10 do 15 tipkanih strani) in nediplomske predmetne skupine.

BIOLOGIJA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski s.	v.	pr.	poletni s.	v.
Letnik						
Splošna biologija	10	13	—	10	10	—
Botanika I	32	12	—	40	20	—
Nevretenčarji z izbranimi poglavji iz ekologije	32	12	—	40	20	—
Letnik						
Anatomija in fiziologija človeka	32	16	—	—	—	—
Botanika II	18	10	—	20	—	35
Biokemija	—	—	—	18	—	—
Evolutivni nauk	—	—	—	28	—	—
Šumerjalna anatomija vretenčarjev z izbr. pogl. iz ekolog.	18	10	—	20	—	35
Metodika biologije	20	10	—	20	10	—

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM BIOLOGIJA

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz biologije, smeri pedagoške predmetne, z naslovom predmetni učitelj biologije (in...) se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:
 400 ur slovenskega jezika,
 280 ur tujega jezika,
 400 ur matematike,
 280 ur fizike,

210 ur biologije,
 210 ur kemije.
 Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.
 Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega izobraževanja niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v prvem semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

Navodila za izvajanje predmetnika
 Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, botanike I, kolokvij nevretenčarji z izbranimi poglavji ekologije, kolokvij splošne biologije.

Pogoji za sklep študija
 Diplomski izpit je pisni in ustni. Pisni del (klavzura) obsega botaniko ali splošno biologijo ali zoologijo (po izbiri). Ustni del izpita naj pokaže kandidato celostno obvladanje biologije.

KEMIJA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski s.	v.	pr.	poletni s.	v.
Letnik						
Splošna in anorganska kemija	60	36	—	—	—	96
Letnik						
Organska kemija	45	—	85	—	—	84
Metodika kemije	30	—	50	—	—	—

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM KEMIJA

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz kemije (dvpredmetna pedagoška smer) z naslovom predmetni učitelj kemije s povezavami se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.
 Brez preskusa znanja se lahko v program vpišejo kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj

400 ur slovenskega jezika,
 280 ur tujega jezika,
 400 ur matematike,
 280 ur fizike,
 210 biologije,
 210 ur kemije.
 Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in

programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.
 Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur) morajo opraviti v prvem semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

Navodila za izvajanje predmetnika
 Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, kolokvij iz anorganske kemije I. semestra, anorganska kemija I. semestra, anorganska kemija II. semestra.

Pogoji za sklep študija
 Diplomski izpit je pisni (klavzura) in ustni. Pisni del obsega anorgansko ali organsko kemijo (po izbiri). Ustni del naj pokaže kandidato celostno obvladanje kemije.

MATEMATIKA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski s.	v.	pr.	poletni s.	v.
Letnik						
Analiza	60	15	15	30	15	15
Geometrija	60	—	15	60	—	15
Letnik						
Algebra	40	15	30	45	15	30
Šumerjalne računalništva	10	—	5	—	—	—
Metodika matematike	30	—	—	35	—	—
Ekскурzija	—	—	—	—	—	15

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM MATEMATIKA

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz matematike, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj matematike (in...), se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.
 Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj

400 ur slovenskega jezika,
 280 ur tujega jezika,
 400 ur matematike,
 280 ur fizike,
 210 ur biologije,
 210 ur kemije.
 Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur.

ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.
 Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega izobraževanja niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v prvem semestru dodatni preskus znanja iz teh predmetov.

Navodila za izvajanje predmetnika
 Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, en izpit po izbiri iz skupnih predmetov, analize I. semestra, analize II. semestra, geometrije I.

Pogoj za sklep študija
 I. različica: diplomsko delo: teoretična in metodična obravnava določene teme iz učnega načrta osnovne šole. II. različica: študij se konča z zadnjim diplomskim izpitom, ki je pisni (klavzura) in ustni.

FIZIKA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski s.	v.	pr.	poletni s.	v.
Letnik						
Fizika I	60	20	—	—	—	—
Fizika II	—	—	—	60	15	—
Fizikalni praktikum	—	—	30	—	—	30
Letnik						
Fizika III	60	15	—	—	—	—
Fizika IV	—	—	—	30	10	—
Fizika V	—	—	—	52	15	—
Šumerjalne računalništva	—	—	—	10	—	5
Metodika fizike	30	25	—	—	—	30
Fizikalni praktikum	—	—	30	—	—	35
Ekскурzija	—	—	—	—	—	8

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM FIZIKA

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz fizike, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj fizike (in...), se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj:
 400 ur slovenskega jezika,
 280 ur tujega jezika,
 400 ur matematike,
 208 ur fizike,

210 ur biologije,
 210 ur kemije.
 Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.
 Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v prvem semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

Navodila za izvajanje predmetnika
 Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik
 V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, en izpit po izbiri iz skupnih predmetov, fizikalni praktikum I, fizika I ali fizika II.

Pogoj za sklep študija
 Diplomsko naloga z zagovorom.

TEHNIČNA VZGOJA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski s.	v.	pr.	poletni s.	v.
1. letnik						
Tehnologija in obdelava materiala (gradiv)	30	—	—	30	—	—
Proizvodno-teh. praktikum	—	—	60	—	—	75
Tehnično risanje	—	—	—	50	—	—
Osnove matematične analize	30	—	—	—	—	—
2. letnik						
Strojeslovje s strojnimi elementi	50	—	15	—	—	—
Osnove modelarstva	—	—	—	—	—	15
Osnove foto in kino tehnike	—	—	—	—	—	50
Osnove računalništva	10	—	5	—	—	—
Osnove elektrotehnike in elektronike	10	10	—	—	—	60
Metodika tehnične vzgoje	30	15	—	—	—	—
Metodični praktikum	—	—	—	—	—	20
Ekскурzije	—	—	—	—	—	7

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz tehnične vzgoje, smeri pedagoške dvopredmetne, z naslovom predmetni učitelj tehnične vzgoje (in...), se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu naravoslovno-matematične tehnologije v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim pro-

gramom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 280 ur fizike, 210 ur biologije, 210 ur kemije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal v programu teh predmetov v naravoslovno-matematični tehnologiji v naravoslovno-matematični usmeritvi.

Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega programa imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti v prvem semestru dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

Navodila za izvajanje predmetnika

Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po teh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvod v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita iz izbiri iz skupnih predmetov, osnov matematične analize, tehnologije obdelave materialov, vaj iz tehnologije obdelave materialov.

Pogoji za sklep študija

Diplomska naloga z zagovorom iz predmetov: tehnologija in obdelava materialov, osnove elektrotehnike in elektronike, metodika tehnične vzgoje, osnove strojeslovja s strojnimi elementi.

LIKOVNA VZGOJA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski s.	v.	pr.	letni s.	v.
1. letnik						
Risarsko oblikovanje	40	20	—	40	20	—
Slikarsko oblikovanje	35	13	—	35	13	—
Grafično oblikovanje	15	5	—	15	5	—
Umetnostna zgodovina	20	4	—	20	4	—
Likovna teorija	20	4	—	15	9	—
Plastično oblikovanje	20	8	—	20	8	—
2. letnik						
Risarsko oblikovanje	40	20	—	40	20	—
Slikarsko oblikovanje	46	20	—	46	20	—
Grafično oblikovanje	30	10	—	30	10	—
Umetnostna zgodovina	18	6	—	18	6	—
Likovna teorija	20	4	—	15	9	—
Metodika likovne vzgoje	35	10	—	34	11	—

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM LIKOVNA VZGOJA

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz likovne vzgoje, smeri pedagoške enopredmetne, z naslovom predmetni učitelj likovne vzgoje, se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu družboslovne, jezikovne in pedagoške usmeritve, in ki so uspešno opravili preskus

znanja iz likovnega oblikovanja. Ta obsega: risbo in sliko po naravi in zamisli ter pogovor s kandidatom o osnovah likovne teorije.

S preskusom znanja iz likovnega oblikovanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika,

280 ur tujega jezika, 140 ur zgodovine, 140 ur geografije, 70 ur pedagogike, 70 ur psihologije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal v programu teh predmetov v družboslovni, jezikovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvod v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita iz izbiri iz skupnih predmetov, izpit iz risarskega oblikovanja I in II, slikarskega oblikovanja I, umetnostne zgodovine I, kolokvij iz likovne teorije.

Pogoji za sklep študija

Diplomski izpit obsega učni nastop z zagovorom in samostojno razstavo najmanj 20 deli. Učni nastop je v enem od 5. do 8. razreda osnovne šole. Ustnem delu zagovarja kandidat nastop iz snovne, didaktično-metodične, pedagoško-psihološke in jezikovne strani.

GLASBENA VZGOJA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski s.	v.	pr.	letni s.	v.
1. letnik						
Solfeggio z diktatom	30	—	—	15	15	—
Kontrapunkt in harmonija z analizo	27	27	—	27	26	—
Zgodovina glasbe	30	—	—	45	—	—
Zborovska literatura	14	—	—	14	—	—
Dirigiranje z zborovodstvom in izobrazbo glasu	30	14	—	29	—	—
Zborovsko petje in skupinska igra	30	—	—	30	—	—
Klavir s partiturno igro	—	—	15	—	—	15
Spoznavanje instrumentov in prirejanje za ansamble	25	—	—	15	—	—
Kitara	—	—	15	—	—	15
2. letnik						
Solfeggio z diktatom	15	—	—	15	15	—
Kontrapunkt in harmonija z analizo	35	33	—	35	33	—
Zgodovina glasbe	45	—	—	—	20	—
Zborovska literatura	14	—	—	14	—	—
Metodika glasbenega pouka	30	15	—	30	15	—
Dir. z zbor. in izobr. glasu	15	10	—	30	9	—
Oblikoslovje	30	—	—	30	—	—
Zborovsko petje in skup. igra	15	15	—	15	15	—
Klavir s partiturno igro	—	—	15	—	—	15
Fonetika s kulturo izražanja	15	—	15	—	—	—
Spoznavanje instrumentov in prirejanje za ansamble	15	—	—	—	—	—
Kitara	—	—	15	—	—	—

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM GLASBENA VZGOJA Z ZBOROVODSTVOM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe iz glasbene vzgoje z zborovodstvom, smeri pedagoške enopredmetne, z naslovom predmetni učitelj glasbene vzgoje in zborovodja na osnovni šoli, se lahko vpišejo kandidati, ki so

uspešno končali izobraževanje po programu srednjega usmerjenega izobraževanja. Opraviti morajo preskus znanja iz solfeggia, glasbene teorije in klavirja (po programu pedagoške srednje šole) ter pregled razvoja glasbene kulture. Tisti, ki so končali program srednje glasbene šole, opravijo preskus znanja iz spremljave pesmi.

S preskusom iz posebnih sposobnosti in znanj se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika,

280 ur tujega jezika, 140 ur zgodovine, 70 ur pedagogike, 70 ur psihologije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal v programu teh predmetov v družboslovni in pedagoški usmeritvi.

Navodila za izvajanje predmetnika

Študij ob delu poteka v treh ciklikih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikliki so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvod v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita iz izbiri iz skupnih predmetov, izpit iz spoznavanja instrumentov, kolokvij iz zgodovine glasbe, kolokvij iz solfeggia z diktatom, kolokvij iz dirigiranja z zborovodstvom in izobrazbo glasu, kolokvij iz klavirja I in II.

Pogoji za sklep študija

Diplomski izpit: klavirna naloga iz harmonije in kontrapunkta ter trodelni diplomski izpit iz predmetov: dirigiranje z zborovodstvom iz zborovske glasbene metodike glasbene vzgoje in zgodovine glasbe.

TELESNA VZGOJA

Predmet	Semester					
	pr.	zimski			poletni	
		s.	v.	pr.	s.	v.
1. letnik						
Uvod v teorijo tel. vzgoje	30	—	—	30	—	—
Teorija in metodika šolske telesne vzgoje	—	—	—	13	—	—
Anatomija in antropometrija	30	—	15	30	—	15
Prva pomoč	10	—	10	—	—	—
Osnovna motorika	15	—	15	15	—	30
Teorija in metodika atletike I.	15	—	15	15	—	10
Teorija in metod. plavanja I.	15	—	15	15	—	10
Teorija in metod. športne gimnastike I.	15	—	15	15	—	10
Teorija in metodika narodnih in družab. plesov	—	—	—	15	—	15
Teorija in metod. smučanja	10	—	40	—	—	—
2. letnik						
Teorija in metod. šol. tel. vzgoje	30	—	15	16	—	15
Teorija in metodika šport. treniranja	30	—	—	—	—	—
Teorija in metodika rekreacije	—	—	—	15	—	—
Obča in splošna fiziologija	30	—	—	30	—	20
Ornamente	10	—	10	—	—	—
Teorija in metodika smučanja	15	—	—	—	—	35
Teorija in metodika šport. turisticke	20	—	25	—	—	35
Prvi sport po izbiri	25	—	20	25	—	20
Prvi sport po izbiri	25	—	20	25	—	20
Prvi sporti informativno	30	—	20	60	—	40

400 ur matematike,
280 ur fizike,
210 ur biologije,
210 ur kemije.

Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v naravoslovnem programu pedagoške usmeritve. Kandidati, ki v svojem programu srednjega usmerjenega izobraževanja niso imeli psihologije (70 ur) in pedagogike (70 ur), morajo opraviti dodatni preskus znanja iz teh dveh predmetov.

Navodila za izvajanje predmetika

Študij ob delu poteka v treh ciklih, vsak cikel traja eno leto. Med vsemi tremi cikli so zagotovljene tretjina vseh ur predavanj in seminarjev rednega programa in vse vaje. Študent se vpiše v cikel, ki poteka, in konča program po treh letih. Praktičnega pedagoškega dela so oproščeni tisti kandidati, ki so že eno leto uspešno poučevali predmet, ki ga študirajo.

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

V drugi letnik se lahko vpiše študent, ki je opravil izpite iz didaktike, uvoda v metodologijo pedagoškega raziskovanja, SLO in DS SFRJ I, dva izpita po izbiri iz skupnih predmetov, kolokvij iz anatomije in šest izpitov po izbiri iz predmetnika telesne vzgoje v prvem letniku.

Pogoji za sklep študija

Diplomski izpit obsega ključno nalogo in izpite iz teorije in metodike šolske telesne vzgoje, obče in splošne fiziologije ter izbranega strokovnega predmeta, katerega učni program ima najmanj 50 ur.

POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM TELESNA VZGOJA

Kandidati, ki se prijavijo na smer telesna vzgoja, morajo opraviti preskus tehničnih sposobnosti. V programu za pridobitev višješolske izobrazbe iz telesne vzgoje, smeri pedagoške enopredmetne, z naslovom predmetni učitelj telesne

vzgoje, se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v tem programu vsaj 400 ur slovenskega jezika, 280 ur tujega jezika.

PREDMETNIK ZA PROIZVODNO-TEHNIČNI POUK — PRAKTIČNI POUK

Predmet	Semester					
	p.	zimski			poletni	
		s.	v.	p.	s.	v.
1. letnik						
Osnove matematike	50	15	—	—	—	—
Osnove fizike	49	15	—	—	—	—
Fizikalno-tehnične meritve	—	—	30	—	—	—
Tehnično risanje z osnovami opisne geometrije	30	60	0	0	0	0
Tehnologija gradiv	—	—	—	70	—	—
Strojeslovje s strojnimi elementi	—	—	—	60	—	30
Osnove elektrotehnike in elektronike	—	—	—	45	—	39
		249			244	
			493			
2. letnik						
Osnove retorike	15	15	—	—	—	—
Upravljanje pri delu	—	—	—	30	15	—
Energetika	—	—	—	30	15	—
Informatika z osnovami računalništva	—	—	—	30	45	—
Mehanika — nauk o trdnosti	60	—	30	—	—	—
Osnove mehanske tehnologije	30	—	15	—	—	—
Proizvodni stroji	—	—	—	45	—	30
Tehnološka priprava	—	—	—	40	—	23
Pedagoška analitika dela	30	—	—	—	—	—
Metodika praktičnega pouka	45	30	—	—	—	—
Metodika proizvodno tehnične vzgoje	45	30	—	—	—	—
		345			303	
			648			

Pedagoška praksa, nastopi in hospitacije (v VIO in OZD) 80

POŠI PODATKI O PROGRAMU

PIS: za pedagoško usmeritev in kovinarsko-predelovalna metalurgija
Usmeritev: pedagoška
Kovinarsko-predelovalna, metalurgija
Ime programa: Praktični pouk, VRSTA: VŠ
Povezanost z drugimi programi v usmeritvi
Ime predhodnega programa: kovinar-strojnik. Vrsta: SR
Stopnja zahtevnosti dela: V
Ime zahtevnejšega programa: Proizvodno-tehnična vzgoja, Vrsta: VIS
Stopnja zahtevnosti dela: VII/1

Kovinski naslov, značilna dela in naloge, stopnja zahtevnosti dela
Strokovni naslov: predmetni učitelj praktičnega pouka in proizvodnega dela
Ime delovne prakse
Stopnja zahtevnosti dela: VI/1
Značilna dela in naloge:
— poučevanje praktičnega pouka, organizacija proizvodnega dela in delovne prakse v VIO in OZD, instruiranje in vodenje učencev pri proizvodnem delu
— delovni praktiki
Trajanje študija po programu:
3 leta (redni študij in študij iz dela).

POGOJI ZA VKLJUČEVANJE V PROGRAM

V program za pridobitev višješolske izobrazbe za praktični pouk in proizvodno delo in delovno prakso (enopredmetna pedagoška smer), z naslovom predmetni učitelj praktičnega pouka in proizvodnega dela oziroma delovne prakse, se lahko brez preskusa znanja vpišejo kandidati, ki so uspešno končali izobraževanje po programu za kovinarja-strojnika v usmeritvi kovinarsko-predelovalne industrije. Brez preskusa znanja se lahko vpišejo v program kandidati s končanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja, ki so imeli v programu vsaj 385 ur slovenskega jezika, 105 ur tujega jezika, 400 ur matematike, 140 ur fizike, 70 ur kemije, 70 ur biologije, 350 ur praktičnega pouka. Kandidati, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, morajo opraviti preskus znanja iz predmetov, pri katerih v opravljenem programu ni doseženo navedeno število ur. Preskus znanja obsega razliko med programom, ki ga je kandidat končal, in programom teh predmetov v programu za kovinarja-strojnika v kovinarsko-predelovalni usmeritvi.

PREDMETNIK ZA SKUPNE PREDMETE je objavljen pri programih za predmetni učitelj praktičnega pouka.

Navodila za izvajanje predmetnika
Pri metodiki praktičnega pouka in pri metodiki proizvodno-tehnične vzgoje predmetne opravijo dva uspešna nastopa, 4 hospitacije pri mentorju in 6 hospitacij z analizami.
Vaje pri vseh predmetih tega predmetnega področja so eksperimentalne (v skupinah po 15 študentov) in se izvajajo v posebnih laboratorijskih učilnicah. Študentje opravijo strnjeno tritedensko prakso v drugem letniku, in sicer 14 dni v šolah srednjega usmerjenega izobraževanja svoje usmeritve in 7 dni v

izobraževalnih centrih ozdov.
Študent ob delu je oproščen delovne prakse, če ima ustrezne delovne izkušnje, to je vsaj 6 mesecev pri poučevanju tega predmeta. Vsak študent mora obiskovati zdravstveno in telesno vzgojo. Ta poteka po 2 uri na teden v 1. in 2. letniku. Te ure se ne štejejo v 1800-urno obveznost.
Pogoja za opravljanje pedagoške prakse v 2. letniku:
— uspešen nastop pri metodiki praktičnega pouka in pri metodiki proizvodno-tehnične vzgoje
— uspešno opravljen seminar in vaje iz obeh metodik.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV, USMERJANJE IN SKLEP ŠTUDIJA

Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

- a) Redni študij in študij iz dela:
Pogoji za vpis v 2. letnik
— osnovne matematike
— osnovne fizike
— fizikalno-tehnične meritve
— tehnologija gradiv
— SLO in DS
— obča in industrijska pedagogika
— didaktika
— izobraževalna tehnologija

b) Študij ob delu

1. Pogoji za vpis v 2. cikel predavanj:
— osnovne matematike
— osnovne fizike
— fizikalno-tehnične meritve
— tehnologija gradiv
— SLO in DS
2. Pogoji za vpis v 3. cikel predavanj:
— tehnično risanje z osnovami opisne geometrije
— strojeslovje s strojnimi elementi
— obča in industrijska pedagogika
— didaktika
— izobraževalna tehnologija

Pogoji za ponavljanje letnika

Študenti lahko ponavljajo letnik v tej predmetni skupini, če opravijo vsaj polovico študijskih obveznosti, navedenih v razdelku Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik. Za študente ob delu ta omejitev ne velja.
Študenti, ki imajo v skladu z veljavno kategorizacijo status vrhunškega športnika, lahko napredujejo v višji letnik, če opravijo vsaj polovico obveznosti. Če tega pogoja ne izpolnijo, lahko ponavljajo letnik.

Svetovanje in usmerjanje med študijem

Akademija omogoča študentu, ki dosega nadpovprečne uspehe pri opravljanju študijskih obveznosti, da konča študij prej, kot je predvideno po vzgojno-izobraževalnem programu.
Če študentje ne morejo opravljati obveznosti, določenih s tem programom, pa tudi ne uveljaviti izjemnih okoliščin za napredovanje iz letnika v letnik, spreminijo program študija.

Pogoji za sklep študija

Študenti končajo študij z diplomom s področja metodike praktičnega pouka ali metodike proizvodno-tehnične prakse s poudarkom na ožji strokovni pomožni usmeritvi. Za diplomu izdelajo diplomsko nalogo, ki jo zagovarjajo pred diplomsko komisijo. Diplomsko nalogo lahko zagovarjajo tedaj, ko opravijo vse zahtevane izpite in druge obveznosti in imajo testiran indeks.

POGOJI ZA IZVAJANJE PROGRAMOV METODIK PREDMETOV

Pri programu metodike predmeta opravlja študent tudi praktično pedagoško delo pod vodstvom profesorja metodike na osnovnih šolah pri priznanih učiteljih.

Vsak študent mora pri vsakem predmetu, ki ga študira, hospitirati 6 učnih ur pri učiteljih na osnovnih šolah in uspešno opraviti 2 nastopa na predmetni stopnji osnovne šole.

OBVEZNOSTI ŠTUDENTOV NA PEDAGOŠKI PRAKSI:

1. Pedagoška praksa je sestavni del študijskega programa pedagoške akademije, izvajamo pa jo na osnovnih in drugih ustreznih šolah. Opraviti jo morajo vsi študenti 2. letnika. Prakse so oproščeni študenti ob delu, ki so vsaj eno leto poučevali na osnovni šoli predmet, ki ga študirajo.
Smoter pedagoške prakse:
Med prakso študentje spoznajo življenje in delo osnovne šole, spremljajo določene dejavnosti in jih tudi sami izvajajo. Tako obogatijo svoje teoretično znanje s praktičnimi dožitvi in izkušnjami. Študenti spoznajo program dela, organiziranost in samoupravljanje šole ter njeno povezanost z okoljem.
Študenti morajo med prakso:

- spoznati organiziranost in samoupravne akte šole;
- spoznati delovni program šole;
- spoznati pedagoško dokumentacijo, ki jo šola mora voditi (dnevnik, re-dovalnice, matični listi, izkazi, matične knjige...);
- hospitirati pri pouku in drugih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela;
- opraviti samostojne nastope pri pouku;
- spoznati in po možnosti sodelovati v dejavnostih prostega časa učencev;
- spoznati delo in organiziranost samouprave učencev (oddelčne skupnosti, šolska skupnost);
- spoznati delo organizacij in društev učencev ter sodelovati pri nalogah, ki jih učenci opravljajo v tem času;
- udeležiti se strokovnih in samoupravnih sestankov, ki jih šola organizira med prakso;
- spremljati ali sodelovati pri drugih oblikah vzgojno-izobraževalnega, družbenega in samoupravnega dela na šoli.

Študenti predmetnega pouka hospitirajo po 6 ur pri vsakem predmetu svoje študijske usmeritve, študenti enopredmetne skupine pa 12 ur pri svojem predmetu. Pri vsakem svojem predmetu opravijo 4 uspešne nastope, na enopredmetni skupini pa 8 nastopov.

Študenti morajo biti med prakso na osnovni šoli vsaj toliko časa, kolikor učne obveznosti ima učitelj osnovne šole.

2. Študent med prakso sestavi poročilo o opravljeni praksi.
Poročilo o opravljeni pedagoški praksi:
Študent zapiše v ustrezne preglednice hospitacije in nastope pri pouku. Učitelj s svojim podpisom v razdelku »pripombe« potrdi, da je študent hospitacijo ali nastop opravil. Prav tako študent zapisuje sodelovanje pri drugih oblikah dela. Učitelj, ki vodi določeno dejavnost, s svojim podpisom potrdi študentovo prisotnost oz. sodelovanje.

Po opravljeni praksi študent napiše končno mnenje o praksi. Svoje mnenje o praksi zapiše tudi učitelj — mentor.
Poročilo, analizo hospitacijskih ur, učne priprave, analizo drugih dejavnosti in dela na šoli študent odda v referatu za študentske zadeve v sedmih dneh po prihodu s prakse. Vso dokumentacijo pregleda učitelj metodike, napiše svoje mnenje in oblikuje končno oceno.

3. Spremljanje prakse.
Prakso študentov spremljajo učitelji pedagoške akademije, predvsem učitelji metodike, ki lahko tudi hospitirajo: učitelj osnovne šole — mentor; mentorji ali vodje dejavnosti, pri katerih študent sodeluje in ravnatelj šole.

- Učitelji:
— obiskujejo študente in prisostvujejo njihovim nastopom;
— usklajujejo obiske drugih učiteljev študijske skupine;
— priznavajo pedagoško prakso na podlagi svojih opažanj, poročil šol, opažanja učiteljev akademije in dnevnikov študentov;
— poročajo o praksi na seji odbora za pedagoško in raziskovalno dejavnost VTO;
— organizirajo s študenti pogovor o praksi.

- Mentorji:
— seznanijo študenta s podrobnimi učnimi načrti posameznih predmetov in določijo učne teme hospitacij in nastopov;
— pregledajo učne priprave študentov za nastope in po potrebi zahtevajo dopolnitve ali popravke;
— prisostvujejo vsakemu nastopu in vodijo pogovore o njem;
— seznanijo študente s pedagoško dokumentacijo;
— uvajajo študente v samoupravno življenje šole;
— poročajo o študentovem delu na praksi in o njegovi prizadevnosti.
Uspešno opravljena pedagoška praksa je pogoj za absolutorij. Pedagoško prakso vpiše v indeks učiteljske metodike.
Če študent pedagoške prakse ne opravi uspešno, jo ponovi ali dopolni po zahtevi učitelja metodike ali drugih učiteljev.
Študent, ki iz opravičljivih razlogov ni opravljal pedagoške prakse v določenem roku, lahko to prakso opravlja kasneje, in sicer po dogovoru z učiteljem metodike.

Pionir tudi na srednjih šolah?

Rast Pionirja spremljam že od osvoboditve: najprej iz lastnega šolskega navdušenja, ko sem komaj odrasla »pionirskim« letom, nato iz študijskega navdušenja za slovensko mladinsko književnost, kot pedagoginja v vzgojnom domu in kot profesorica slovenskega jezika na učiteljski, gimnaziji, na nekdanji pokusni šoli Frana Levstika, na srednji šoli za medicinske sestre; poleg tega sem precej časa sodelovala v Pionirjevem uredniškem odboru pod vodstvom prizadene urednice Drage Tarnanove.

Na vseh teh stopnjah in vrstah šol je mene pa tudi druge pedagoške delavce mojega rodu, ki že dopolnjuje svoja službena leta, ves čas s pridom in uspehom spremljala revija Pionir. O dobrih straneh te revije je bilo že precej povedanega v eni izmed števil Pionirskih delavca in prav je tako. Mislim, da med prosvetnimi delavci ni prav nikogar, ki bi mislil drugače.

K pisanju pa me je spodbudil članek Vida Gregorčiča, da je Pionir primeren tudi za srednje šole. Gotovo je primeren, tudi sama sem že marsikateri članek uporabila v srednji šoli. Z urednico Tarnanovo sva se veliko pogovarjali o tem, da bi Pionirja razširili tudi v srednji šoli in prav bi bilo tako.

Uredništvu Mladine, revije, ki se kljub vsemogočemu prizadevanju kar ne more vgnezditi med našo srednješolsko mladino, sem že večkrat svetovala, naj se vendar zgledejo po Pionirju.

Vprašanje je: Ali naj razširimo Pionirja tudi po srednjih šolah? Pomisleka sta dva: prvi, da učence moti naslov revije Pionir, ki pa seveda lahko pomeni tudi »pionirja znanosti«, in drugi, ali je mogoče enako pisati za učence od 5. razreda osnovne šole pa do konca srednjega usmerjenega izobraževanja, to je od 11. do 19. leta starosti, ko vemo, da se v tem času mlad človek duševno zelo razvija in napreduje. Manj moti naslov Pionir, saj tudi naslov revije Mladina ne zagotavlja uspeha, če vsebina ni temu primerna.

Pomembnejši je drugi pomislek. V srednjem usmerjenem izobraževanju gotovo potrebujemo dobro revijo za vse smeri, saj nam Mladina ne ustreza in jo srednješolci in pedagogi v večini odklanjamo. O tem bi bilo treba še precej razmisliti in se posvetovati. Dotlej pa bomo tako kot doslej tudi v srednjem usmerjenem izobraževanju lahko vsaj delno uporabljali Pionirja — takega kakršen je.

MILJEVA TOMC JEKOVEC

UREDNIŠKE IZKUŠNJE

Razmišljanje, ki ga je ob sicer že nekoliko odmaknjeni 40. obletnici Pionirja poslala Prosvetnemu delavcu tovarišica Jekovčeva, odpira pravzaprav dve vprašanji: potrebo srednje šole po ustrezni reviji za vse smeri, ker da Mladina ne ustreza, in možnost, da bi tako vrzel vsak začasno zapolnil Pionir, ker je po mnenju nekaterih primeren za srednje šole.

Da ne bi zbuiali nepotrebnih dvomov ali napačnih razlag, moramo povedati, da ostaja Pionir povečini namenjen šolarjem od 10. do 15. leta. Njim je prilagojena vsebinska raven pisanja te revije. Vendar ni naključje, da zlasti v zadnjih letih vse raje po-

segajo po Pionirju tudi mladinci in odrasli bralci. Uredništvo si prizadeva, da bi bila vsebina čim bolj pestra, da bi zajela čim več interesnih področij mladih, hkrati pa izbira teme, ki se le redko ali pa sploh ne, pojavljajo v drugem tisku. Tako lahko opravlja Pionir ob vzgojno-izobraževalnem poslanstvu tudi široko kulturno vlogo.

Razumljivo je, da je najtežja naloga pri taki zasnovanosti raven in način pisanja, ki naj bi ustrezala širokemu razponu bralcev. V uredništvu menimo, da preveč poenostavljeno pisanje ni primerno, saj bi postala taka revija podobna učbeniku, kar pa, to vsi dobro vemo, ne ustreza njenemu namenu. Za podlago je pač treba vzeti povprečno obzorje osnovnošolca, ki se, od 5. do 8. razreda (v teh je večina bralcev Pionirja) zelo hitro spreminja, saj šestošolci npr. še ne vedo skoraj nič o kemiji in fiziki. Ne gre seveda za to, da bi morali naši bralci razumeti vse, kar je zapisano v Pionirju (saj tudi šolske snovi ne obvladajo vsi učenci, čeprav je obdelana strokovno, didaktično-metodično). Nasprotno, skrivnost dobrega pisanja je predvsem v tem, da bralca pritegne tudi s tako temo, ki ga npr. v šoli ni vlekla, pa mu z drugačnim prijemom, kot ga je vajen, približa področje, ki ga dotlej ni zanimalo. V takem primeru je vprašanje, ali bo bralca razumel vse, kar je napisano, postransko, kajti kogar kaj pritegne, gotovo sam najde poti, da si poglobi znanje. Pri tem mu lahko pomagajo knjige ali pa mentorji. Razmišljamo naprej: mentor bo toliko bolj opravil svojo vlogo, če bo članek pritegnil tudi njega, če bo napisan zanimivo tudi zanj.

Za zdaj še ne moremo trditi, koliko je Pionir uspešen s svojim univerzalnim prijemom, kajti anketa, ki smo jo opravili v ta namen spomladi, še ni obdelana. Toda ugotovitev, omenjena v začetku, namreč da po reviji vse bolj posegajo tudi odraslejši bralci, dokazujejo čedalje pogostejša naročila posameznikov. Omeniti pa je treba tudi nekaj izkušenj, ki jih ima uredništvo z bralci v srednjih šolah. Ko smo pred leti poslali na vse srednje šole v Sloveniji ogledni izvod z vabilom za naročilo, odziva skoraj ni bilo — prejeli smo le nekaj deset posamičnih naročil. Drugače pa je bilo v minulem šolskem letu, ko je knjigarna DZS v Šubičevi ulici v Ljubljani na svojo pobudo prevzela poverjeništvu na srednji kemijski in srednji ekonomski šoli; tedaj je mimogrede zbrala 75 naročnikov med učenci in profesorji. (Zanimivo je, da v poročilu ob koncu leta niso omenili nobenih težav, ki bi jih povzročal naslov revije.)

Videti je, da bi se Pionir — tak kot je — z organizirano poverjeniško mrežo zlahka zasidral na srednjih šolah, kjer bi lahko neposredno koristil dopolnjevanju učnega programa SVIO in interesnim dejavnostim vseh stopenj. K odločitvi naj pripomore nadaljnja razprava, ki jo je spodbudila tovarišica Jekovčeva. Če bi se Pionir organizirano razširil v srednje šole, bi se seveda vključila tudi prodajna mreža založbe Mladinska knjiga.

UREDNIŠTVO PIONIRJA

PROGRAM REVIE PIONIR V ŠOLSKEM LETU 1984/85

Izšlo bo deset števil v dosedanjem formatu na 48 straneh. Revija bo tiskana na boljšem papirju, v vsaki številki bo 16 barvnih strani. Program je okvirno razdeljen po posameznih predmetnih področjih in označen z naslovi rubrik. Precej rubrik bo stalnih skozi ves letnik. Razgrnjena vsebina zajema 80 odstotkov celotnega letnika, drugo nastaja sproti.

A. RAZISKOVALNE NALOGE IN NATEČAJI

1. Opazujmo citrončka. Naloga za mlade biologe (razpis v 1. številki).
2. Življenje rečnega toka. Naloga za mlade geografje (razpis v 2. št.).
3. Denar v letih 1940—1945. Naloga za mlade zgodovinarje (razpis v 2. št.).
4. Rešimo problem s pomočjo mikroročunalnika. Naloga za različne panoge (razpis v 2. številki).
5. Ekslibris za šolsko knjižnico. Natečaj za mlade likovnike. (razpis v 2. številki).
6. Sestavimo posetnico. Naloga za mlade jezikoslovce. (razpis v 2. št.).

B. VSEBINA PO PREDMETNIH PODROČJIH

1. Biologija
 - NAŠE ZAVAROVANE ŽIVALI. Serija 10 člankov z barvnimi fotografijami in opisi zavarovanih živali; povezane so tudi z naslovnicno.
 - PREDSTAVLJAMO TROPSKE SADEŽE. Serija 10 člankov z barvnimi fotografijami.
2. Ekologija
 - CLOVEK GRADI IN RUŠI. Serija 5 člankov o človekovem odnosu do okolja. Začetek v 1. številki.
3. Kemija
 - POGLAVJA IZ KEMIJSKE EVOLUCIJE. Serija člankov o nastanku življenja v drugi polovici letnika.
 - EKSPERIMENTIRAMO S PROFESORJEM VEDEŽEM. Pet različnih kemijskih poskusov. V vsaki drugi številki.
 - KAKO NASTAJAJO ZDRAVILA. Pet člankov o izdelovanju zdravil. Začetek v 1. številki.
4. Fizika
 - MEJNIKI ASTRONOMIJE. Štirje članki iz zgodovine astronomskih raziskovanj. Začetek v 3. številki.
 - NOVOSTI IZ IJS. Tekoči prispevki o dosežkih raziskovalnega inštituta Jožef Stefan.
5. Tehnična vzgoja
 - LETIMO, LETIMO... Trije članki o razvoju balonov, letal in helikopterjev s posebnim poudarkom na slovenskih dosežkih. V prvih treh številkah.
 - IZ ČESA JE DENAR. Več prispevkov o tehnologiji denarja. V drugi polovici letnika.
 - ASTRONAVTIČNI DOSEŽKI. Prispevki s področja vesoljskih raziskovanj.
6. Zgodovina
 - RAZVOJ DENARJA. Nadaljevanje serije iz lanskega letnika. V prvih treh številkah.
 - SLOVENC I SVET SKOZI ZGODOVINO. Serija člankov o našem popotništvu in spoznanjih o tujem svetu. V drugi polovici letnika.
 - NAŠA ARHEOLOŠKA NAJDIŠČA. Pet prispevkov z začetkom v 5. številki (rimski nekropola v Šempetru, mitreji na Slovenskem, Orfejev

stebler v Ptuj, staroslovanski Ptuj, keltske izkopanine v Mokronoglu — KAJ JE SPEKTAKEL. Serija člankov iz zgodovine množičnih igr reditev, zastavljenih iz sociološkega vidika (starogrško in starorimsko gledališče, grške športne igre, rimski cirkus, srednjeveško gledališče, francosko klasično gledališče, politična zborovanja, sodobne športne in glasbene prireditve).

7. Slovenski jezik

— STRIC PIPA IZBIRA. Literarna šola Jožeta Snojca. Začetek v 2. številki.

— PIONIRJEVI VOZLI. Članki o enigmatiki, sestavljanju ugank in nagradne križanke, povezane z vsebino Pionirja. V vsaki številki.

8. Likovna vzgoja

— ARHITEKTURNI SPOMENIKI. Serija 10 člankov o nekaterih naših zanimivih arhitekturah. Začetek v 1. številki.

— KAJ NAM PRIPOVEDUJEJO LIKOVNE UMETNINE. Predstavitev umetnostnih zakladov Narodne galerije v Ljubljani. V drugi polovici letnika — serija člankov z barvnimi slikami.

— FOTOGRAFIJA KOT UMETNOST. Več člankov o razumevanju te novejšje veje umetnosti. Začetek v 4. številki.

9. Glasbena vzgoja

— GLASBA IN TEHNIKA. Serija 10 člankov na temo o tehničnih dosežkih kot pripomočkih za glasbeno ustvarjanje in poustvarjanje. Začetek v 1. številki.

10. Etnologija

— OPRAZNOVERJU IN VRAŽAH. Nadaljevanje lanske serije. Začetek v 1. številki.

11. Računalništvo

— PRVI KORAKI V RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKO. Serija člankov v vsaki številki s predstavitvijo najvažnejših prvin mikroročunalništva.

— PROGRAMI ZA BRALCE PIONIRJA. Serija kratkih izvirnih programov z igrkami in uporabno vsebino.

12. Prometna vzgoja

— CESTE NEKDAJ IN DANES. Serija člankov s primerjavo nekdanjega in današnjega cestnega prometa. Začetek v 4. številki.

13. Telesna vzgoja

— PREDSTAVLJAMO ŠPORTNE REKVIZITE. Serija člankov v drugi polovici letnika.

14. Kontaktna in mešana rubrike

— ZANIMIVA JUGOSLAVIJA. Serija člankov o naravnih in kulturnih znamenitostih naše domovine. Začetek v 1. številki.

— NAŠI ZNANSTVENIKI DOMA IN NA TUJEM. Predstavitev naših uglednih raziskovalcev in njihovega dela (živih in umrlih: — IVA KREFT, KAZIMIR TARMAN, VID PEČJAK, BRANKO REIS, TONE WRABER, JOŽEF STEFAN, MILAN VIDMAR, STANKO BLOUDEK).

— UREDNIKOV PREDAL. Komentiran izbor otroških dopisov in formativne in problemske vsebine in uredniška obvestila. V vsaki številki delu, ocenjene strokovnih komisij in reportaže o nagradnih strokovnih skurzijah. V zadnjih številkah letnika.

Po 126. členu Zakona o notranjih zadevah SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 28/80) in 70. členu Statuta izobraževalnega centra organov za notranje zadeve (št. 11/9-81, z dne 17. 7. 1981).

SVET IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA ORGANOV ZA NOTRANJE ZADEVE

RAZPISUJE VPIS UČENCEV V KADETSKO ŠOLO ZA MILIČNIKE ZA ŠOLSKO LETO 1985/86

Na razpis se lahko prijavijo moški, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da so uspešno končali osnovno šolo
- da niso starejši kot 17 let
- da so telesno in duševno zdravi
- da obvladajo slovenski jezik
- da jim ni bil s pravomočno sodno odločbo izrečen vzgojni ukrep ter da niso v kazenskem postopku
- da so po programu osnovnih šol pozitivno ocenjeni iz jezika.

V kadetsko šolo za miličnike bo sprejeto 220 učencev. V šoli se izvaja vzgojno-izobraževalni program v srednjem usmerjenem izobraževanju za pridobitev strokovne izobrazbe V. stopnje zahtevnosti za opravljanje del in nalog miličnika. Izobraževanje za poklic traja štiri leta in se začne 1. septembra 1985. V tem času kadet služi vojaški rok, ki mu je priznan potem, ko opravlja dela in naloge miličnika najmanj tri leta. Po končanem šolanju mora kadet delati v organih za notranje zadeve najmanj dvakrat toliko časa, kolikor traja šolanje. Med šolanjem živijo učenci v domu za učence in imajo pravico do brezplačnega stanovanja in hrane, uniforme, učnih pripomočkov, do preventivnega zdravstvenega varstva in do delovnega zneska za osebne potrebe. Starši ali skrbniki in učenci sklenejo z republiškim sekretariatom za notranje zadeve pogodbo o šolanju.

Kandidati naj se prijavijo na razpis takoj, najkasneje pa do 31. 3. 1985 na pristojni postaji milice ali oddelka milice.

- Prijavo za vpis na obrazcu 1,20, kolkovano s 4,00 dinarji morajo obvezno podpisati starši ali skrbniki, kar je hkrati dokazilo o njihovem dovoljenju oziroma privoljenju za vpis.
- Priložiti je treba spričevalo o uspešno končani osnovni šoli; kandidati, ki še obiskujejo osmi razred, naj predložijo spričevalo sedmega razreda in spričevalo 1. polletja 8. razreda; spričevalo o končani osnovni šoli, pa takoj, ko ga dobijo.
- Priložiti morajo pisno mnenje šole, v kateri so se zadnje leto šolali.

Kandidati, ki bodo izpolnjevali vse predhodne pogoje, bodo vabljeni na zdravniški pregled, psihološki preiskus, preskusi telesne zmogljivosti in preskus iz znanja slovenskega jezika.

Pri sprejemu v kadetsko šolo za miličnike bodo imeli prednost kandidati z boljšim učnim uspehom in kandidati, ki bodo uspešnejši pri preskusu znanja.

O rezultatih sprejema bodo kandidati-sproti obveščeni, najkasneje pa do 20. 6. 1985.

- Vsa pojasnila dajejo:
- 1. Kadetska šola za miličnike, Ljubljana, Rocenska 56, telefon 59-666 in
- 2. vse postaje in oddelki milice.

Vabilo

Z dajanjem svoje krvi lahko naredite največ, kar lahko stori človek za sočloveka. Zato vas pričakujemo na krvodajalski akciji.

Prijave sprejema občinski odbor Rdečega križa, v delovnih organizacijah pa aktivisti RK, odgovoren za krvodajalstvo.

FEBRUAR 1985

Ljubljana Center
Ljubljana Šiška
Ljubljana Bežigrad
Ljubljana Vič-Rudnik
Ljubljana Moste-Polje

6., 14., 19., 22.
7., 15., 25.
8., 13., 21., 28.
11., 20., 26.
12., 18., 27.

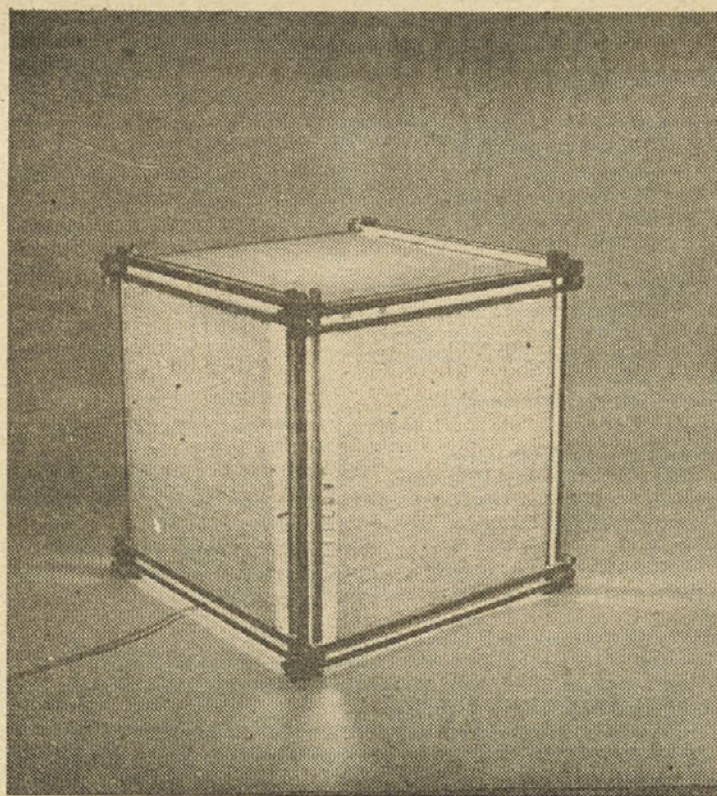
RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

Še niste naročeni na Prosvetnega delavca?

Pokličite nas na telefon

(061) 315-585

pa boste redno prejeli glasilo prosvetnih delavcev!

Svetilka, delo Aleša Aljančiča učena 4. letnika Srednje šole za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani

VOĐSTVA ŠOL, VZGOJNO-VARSTVENIH IN DRUGIH ORGANIZACIJ, VOĐSTVA OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

Veliko je vzgojno-varstvenih organizacij, osnovnih in srednjih šol ter drugih vzgojno-izobraževalnih organizacij, kjer je večina naročena na Prosvetnega delavca. V tem se zrcali skrb odgovornih za obveščeno in nenehno izobraževanje pedagoških delavcev, pa tudi visoka zavest in razgledanost pedagoških kolektivov.

Posnemajmo jih!

Naš list lahko naročite po telefonu:

(061) 315-585

Priložnost za idealiste

Pedagoška akademija v Ljubljani razpisuje v programu permanentnega spopolnjevanja kombinirane specializacije iz naravoslovja, matematike, tehnične vzgoje in gospodinjstva za učitelje na razredni stopnji osnovne šole. Vpišejo se lahko učitelji, ki so se z višješolskim študijem usposobili za poučevanje na razredni stopnji, za poučevanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ali pa predmetne učitelje z vezavnimi, ki so podrobneje opredeljene v razpisu. Razpis je objavljen v tej številki Prosvetnega delavca. Program je nov in ga kaže vsaj nekoliko predstaviti. Najbrž ne pretirano, če rečemo, da gre za manjšo reformo v stalnem oblikovanju učiteljev, saj smo pristojnim organom predlagali, da se zaradi tehtnosti in dolžine študijskega programa konča s formalno priznanim naslovom učiteljski specialist. Od drugih šolskih reform se naša loči po tem, da smo jo zasnovali kar doma. Narejena pa še ni. Zato vas vabimo, da nam pridete pomagat, da jo bomo skupaj izpeljali do kraja.

Potem ko je postalo jasno, da visokošolskega izobraževanja učiteljev še ne moremo obetati kakoj in za vse, smo pomislili, da pripravimo program, ki bi bil nekoliko manj kot visokošolski in neobvezen, ki pa bi ga lahko začeli uresničevati takoj. Odločiti se je bilo treba le še, katerim učiteljem bi program namenili. O tem ni bilo treba dolgo premišljevati. Program smo pripravili za idealiste, ki pa jim ne sme manjkati realizma. Da je to res, bo vidno iz nadaljevanja.

Z uvedbo specializacije kot trajnega stalnega spopolnjevanja želimo doseči več ciljev. Najprej se bodo udeleženci naučili poučevati predmete, ki so vključeni v program, na celotni razredni stopnji. Posebno pomembno bomo namenili njihovo praktičnemu usposabljanju.

Med študijem se bodo udeleženci usposobili za ustvarjalno delo pri tistih inovacijskih procesih v šoli, ki so didaktično-metodološke narave. Učitelji se bodo strokovno usposobili za uvajanje takšnih novosti na svoji šoli in v širšem okolju.

Pričakujemo lahko tudi, da bodo absolventov specialističnega študija izšli pisci učbenikov in delovnih zvezkov, pisci strokovnih člankov in ustvarjalci novih učnih pripomočkov za razredni pouk in za šole s prilagojenimi programi.

Učitelji, ki se bodo specializirali po novem programu, bodo tudi lažje prevzemali vodstvo območnih strokovnih aktivov in mentorstvo za mlade kolege in študente kadrovske šole. Upamo, da bodo z njihovo pomočjo kadrovske šole lažje pripravile mrežo hospitacijskih oddelkov, pedagoško-raziskovalne organizacije pa bodo lažje našle sodelavce za raziskovalne in obnovitvene programe.

Specialistični študij bo imel tudi pomembno razvojno vlogo. Učitelji, ki se bodo vključili v program, bodo lahko najbolj konkretno sodelovali pri ustvarjanju učnih programov za prihodnje visokošolsko izobraževanje učiteljev! saj ni mogoče misliti, da bi bili sedanji osnutki že dokončni.

Program specializacije bo pomemben vir izkušenj tudi za prihodnje delo kadrovske šole. Specializacije so namreč zasnovane tako, da predstavljajo vmesno stopnjo med dosedanjim višješolskim načinom izobraževanja učiteljev in visokošolskim, ki ga načrtujemo za prihodnost.

Program obsega okrog 400 ur organiziranega študijskega dela. V predmetnik so uvrščeni tile obvezni predmeti:

- biologija z metodiko 60 ur
- kemija z metodiko 60 ur
- fizika z metodiko 60 ur
- razvojna psihologija 60 ur
- metodološko didaktični seminar 30 ur
- nastopi 10 ur

Studentje izberejo k temu še matematiko z metodiko (120 ur) ali pa tehnično vzgojo in gospodinjstvo z metodiko (120 ur).

Obseg posameznih predmetov je prilagojen predvidenemu obsegu teh predmetov na visoki stopnji za študente ob delu.

Značilno za učne načrte naštetih predmetov je, da upoštevajo sestavo učnih načrtov za SND, SN, matematiko in elementarne gospodinjstva na razredni stopnji pouka, s 5. razredom vred. Zelo poudarjena je aktivna udeležba študentov, za kar je predvideno laboratorijsko delo, delo v delavnicah, seminarsko delo, hospitacije in nastopi.

Med študijem bo študent opravil po eno seminarsko nalogo iz metodike prvega in drugega izbirnega predmeta in eno seminarsko nalogo iz razvojne psihologije.

Diplomo o končanem študiju dobi na podlagi uspešno opravljenih izpitov iz vseh predmetov, potem ko pripravi in uspešno izvede vse nastope in ko v strokovni ali poljudni literaturi objavi vsaj 10 strani pisnega gradiva za učitelje ali učence iz tematskih področij svojega študija.

Program je v enem letu mogoče izvesti ob prostem času, če bodo imeli udeleženci proste petke. Delo bi tedaj potekalo ob petkih in ob sobotah. Kandidati naj se za takšno razporeditev delovnega časa dogovarjajo na šolah.

Če pa bi se izkazalo, da večina kandidatov v svojih kolektivih ne bi mogla doseči študijskih petkov za eno leto, bomo program izpeljali v glavnem ob sobotah in v obliki strnjjenih tečajev. Zaradi hospitacij in nastopov bo del programa vseeno treba izvesti ob petkih.

Pričakujemo lahko, da bodo šole podprle tiste učitelje, ki žele spopolniti svojo izobrazbo in da se s študijskimi petki ne bo preveč zatikalo. Učitelj bo moral k temu dodati še vsaj dvakrat tolikšen delež svojega prostega časa, da bo lahko opravil vse študijske obveznosti.

Izredno kočljivo je seveda finančno vprašanje. Pedagoška akademija je predvidela zelo nizko šolnino, brez katere pa po dosedanjih predvidevanjih ne gre. Poleg tega bodo imeli učitelji dodatne stroške s prevozi in s prehrano, nekaj pa tudi z literaturo. Učiteljem svetujemo, da zaprosijo za namenska sredstva pri občinskih izobraževalnih in raziskovalnih skupnostih. Morda si lahko zagotovijo enoletno štipendijo. Del stroškov pa jim bo najbrž poravnala šola iz sredstev za stalno izobraževanje. Najbrž pa je treba računati vsaj delno tudi na lastne denarne vire. Upati je, da se je lastnemu denarnemu prispevku učiteljev v glavnem mogoče izogniti.

Pedagoška akademija bo na vse načine poskušala specializantom pomagati pri reševanju organizacijskih in denarnih težav.

Na koncu se seveda zastavlja takole vprašanje. Recimo, da se nekdo odloči za specializacijo in vsaj leto dni temu nameni velik del svoje moči, časa in denarja. Kaj bo imel od tega? Večji osebni dohodek, več ugleda? Učitelji veste, da vam ne moremo obetati nič takšnega. Celoten sistem šolanja sicer temelji na domnevi, da bodo ljudje z več izobrazbe bolj opravljali svoje delo in da so potemtakem upravičeni do večjega dohodka. Pri plačevanju učiteljev pa tega načela ne upoštevamo povsem. Ugled v družbi se ljudem pogosto odmerja po osebnih dohodkih in po vplivu, ki ga imajo na družbene odločitve. Specializacija vam takšnega ugleda ne bo kaj prida povečala.

Zdaj torej veste, zakaj smo program pripravili za idealiste, ki imajo več kot samo žrnice realizma. Specializacija je namenjena tistim, ki jim je šolsko delo vir veselja, osebne sreče in polkličnega zadovoljstva. Tem

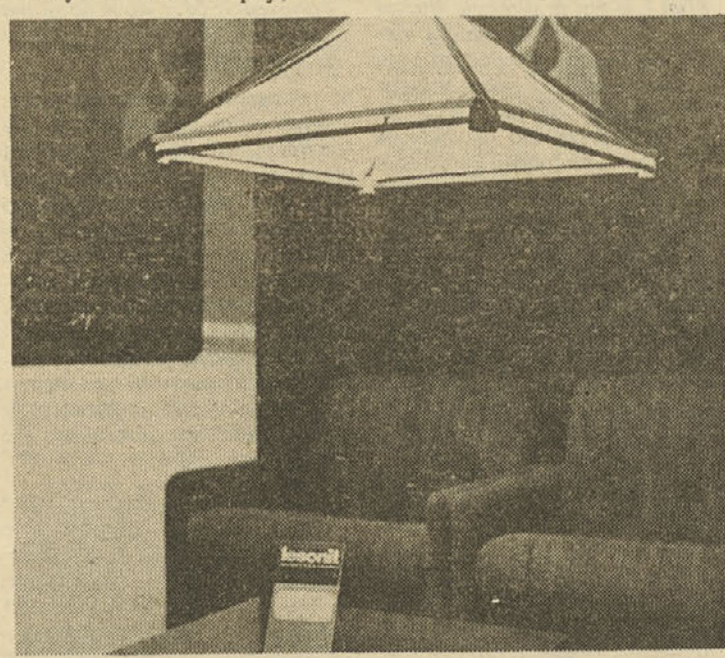
idealistom bomo poskušali pomagati, da svoje delo še obogatijo. Če žive med kolegi, ki menijo podobno, jih bodo ti bolj cenili. Če starši otrok kaj dajo na kakovost pouka, se bo specialistom povečal ugled v njihovih očeh. Če njihovo okolje ceni dobro delo, se jim bo povečal tudi ugled. Predvsem pa vam bo vsem, ki se boste vabili odzvali, zrasla samozavest. Med prvimi boste, ki boste napravili nov pomemben korak k profesionalizaciji našega poklica. Če se boste kdaj kasneje odločili za študij na visoki stopnji, vam

bomo izpite iz specialističnega študija priznali.

Čemu pa potrebujete realizem? I, zato vendar, da boste organizacijsko, duhovno, materialno in finančno zmogli izpeljati celoten načrt.

Kaj pa mi? Z vami bomo ves čas. Na to se lahko zanesete. Edini pogoj je, da se vas nabere vsaj dvajset. Ko vas bo toliko, vas bomo povabili na pogovor. Pohitite s prijavi! Z vami bi se radi sestali že pred koncem februarja.

JANEZ FERBAR

Svetilka, delo Polone Cedilnik, diplomantke Srednje šole za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani

Novo znanje za vsakdanjo rabo

Z ustanovitvijo Centra za pedagoško izpopolnjevanje leta 1979 je začela Pedagoška akademija v Mariboru organizirano in načrtno pedagoško spopolnjevanje delavcev v vzgoji in izobraževanju. V sodelovanju z območnimi organizacijskimi enotami Zavoda SRS za šolstvo v Mariboru, Dravogradu, Celju in Murski Soboti so se na podlagi ugotovitev pedagoških svetovalcev in izkušenj učiteljev praktikov ter učiteljev na Pedagoški akademiji začeli oblikovati programi pedagoškega spopolnjevanja za predmetne in razredne učitelje osnovnih šol.

Pedagoško strokovno spopolnjevanje je zasnovano v naslednjih temeljnih programih:

- program rednega spopolnjevanja, ki ne razširja profila, pač pa obnavlja znanje in ga spopolnjuje z novimi izsledki;
- program funkcionalnega spopolnjevanja pomeni dopolnjevanje profila z znanjem, ki je potrebno za opravljanje posebnih delovnih nalog;
- program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe za delavce v višješolsko izobrazbo, zaposlene v usmerjenem izobraževanju.

Organizacijski in vsebinski prijem se je izoblikoval na podlagi dogovorov v programskem svetu Centra za pedagoško spopolnjevanje, ki s svojo sestavo omogoča strokovno informacijo o možnostih uporabe vsebin in organizacijskega vzorca v praksi.

Odkar obstaja Center za pedagoško izpopolnjevanje na Pedagoški akademiji v Mariboru, je bilo od leta 1979 do 1983 organiziranih osemnajst seminarjev po programu rednega spopolnjevanja, ki ne razširja profila, in po programu za pridobitev pedagoško andragoške izobrazbe za delavce v srednjem usmerjenem izobraževanju. Izobrazbo po slednjem programu si je pridobilo 94 delavcev v usmerjenem izobraževanju, po programu rednega spopolnjevanja pa se je spopolnjevalo 1380 učiteljev razrednega pouka in 1106 učiteljev predmetnega pouka.

Poudariti moramo, da so bili programi rednega strokovnega spopolnjevanja zasnovani v treh

tematskih sklopih, in sicer kot programi aktualnih strokovnih tem, programi aktualnih psiholoških, pedagoških in didaktičnih tem in programi aktualnih idejnopolitičnih tem. Vsi trije sklopi so sestavljali skupni osemnajsturni seminar ali program strokovnega spopolnjevanja učiteljev osnovnih šol.

Smernice za življenje in delo osnovne šole, zlasti pa uveljavljanje novosti v učnih načrtih, so v šolskem letu 1983/84 zahtevale tudi ustrezno usmeritev pedagoškega spopolnjevanja. Glede na to posebnost je bilo organizirano pedagoško spopolnjevanje za predmetne učitelje tehnične, telesne, glasbene in likovne vzgoje ter fizike. Program spopolnjevanja je poleg pregleda novosti v učnih načrtih in novosti v stroki vseboval tudi prvine uveljavljanja predmetnega učitelja kot mentorja v usmeritvi od prvega do četrtega razreda osnovne šole.

Spopolnjevanje je udeležilo 1321 predmetnih učiteljev. Pri iskanju poti za aktualno, povezano in ustvarjalno delo so Center za pedagoško spopolnjevanje, zlasti pa usmeritve tehnične vzgoje in fizike sodelovali tudi z organizacijami združenega dela. Zgledno je sodelovanje z Iskro v Kranju, ki z velikim posluhom pomaga pri inovacijskih, raziskovalnih in strokovno spopolnjevalnih prizadevanjih študentov in učiteljev na teh usmeritvah.

Spremljanje dosežkov — pobude za nadaljnje delo

Koliko je bilo strokovno spopolnjevanje učiteljev razrednega pouka uspešno? Na dokaj obsežen vprašalnik o tem je odgovorilo 660 udeležencev pedagoškega spopolnjevanja. Snelmalni instrumentarij je vseboval tudi takšne spremenljivke, ki omogočajo vpogled v starostno in izobrazbeno sestavo udeležencev in njihova mnenja o opravljenem spopolnjevanju in želje za prihodnje strokovno spopolnjevanje. Iz analize predstavljamo zlasti tiste ugotovitve, ki jih bo treba v prihodnje posebno upoštevati pri načrtovanju vsebin in organizacije pedagoškega strokovnega izpopolnjevanja.

V sklepu o uspešnosti strokovnega spopolnjevanja učiteljev razrednega pouka moramo upoštevati starostno in izobrazbeno sestavo učiteljev. Več kot dve tretjini vprašanih učiteljev sta stari od 30 do 50 let. Med temi jih je 62,2% s srednjo strokovno izobrazbo, le 37,7% jih ima višjo strokovno izobrazbo. Podatki kažejo tudi določeno usmeritev pri načrtovanjih vsebin strokovnega spopolnjevanja učiteljev na razredni stopnji osnovne šole.

Analiza o delovnih razmerah, v katerih opravljajo svoje delo anketirani učitelji na razredni stopnji, kaže slab odnos odgovornih — pedagoških vodstev šole do vzgojnih področij; to se kaže v organizacijskem, gmotnem in vsebinskem reševanju teh vprašanj. Udeleženci menijo, da je vzrok zaostajanja na teh področjih treba iskati tudi v premajhni ravni znanja razrednega učitelja.

Ali so bile teme za strokovno spopolnjevanje primerno izbrane? Večina vprašanih je to potrdila, hkrati pa menila, da je bilo za tako obliko strokovnega izpopolnjevanja dovolj ur. Le tretjina učiteljev meni, da je treba tovrstnim temam nameniti več časa. Metode in oblike dela v tako imenovanih strokah so bile po mnenju večine primerno izbrane; to je razumljivo, saj imajo učitelji teh področij več možnosti za posredno ustvarjalno delo. Sicer pa vprašani menijo, da bo treba v prihodnje oblikovati take skupine seminaristov, ki bodo lahko kar najbolj sodelovali pri spopolnjevanju.

Kar 8/10 udeležencev ugotavlja, da so si na seminarjih pridobili novo in uporabno znanje. Nad 76% vprašanih meni, da bi kazalo organizirati v prihodnje strokovno spopolnjevanje z enakimi vsebinami in v prav taki obliki.

Spopolnjevanje — sestavina delovnega načrta vsake šole

Več kot 2/3 udeležencev si želite stalnih stikov s Pedagoško akademijo. Menijo, da bi morali objavljati uporabne izsledke raziskav in pripomočkov ter seznanjati učitelje z novimi oblikami in metodami dela in z novo

literaturo. Posebno pozornost naj bi namenili razvoju metodik.

Opravljen analiza je še posebno pomembna kot objektivno izhodišče za nadaljnje načrtovanje pedagoškega strokovnega spopolnjevanja učiteljev osnovnih šol. Pri nadaljnjem delu bo treba upoštevati zlasti te ugotovitve:

- Vsebine strokovnega izpopolnjevanja naj bodo čim bolj uporabne in operativizirane.
- Izbrati je treba čim več aktivnih oblik spopolnjevanja, zato morajo biti skupine udeležencev primerno velike.
- Udeležencem je treba dati pisno gradivo v obliki tez in pregled glavnih tem, ki jih bodo usmerjali v samostojno delo med posameznimi strokovnimi spopolnjevanji.
- Strokovno spopolnjevanje naj bo vsakoletno, vnaprej načrtovano delo, ki mora postati sestavina delovnega načrta vsake vzgojno-izobraževalne organizacije.
- Obravnavano gradivo je ponavadi preobsežno, zato udeleženci predlagajo manjšo obremenitev v enem dnevu ali večkratno srečanje v določenem obdobju.
- Strokovno spopolnjevanje je treba krajevno čimbolj približati udeležencem.
- Čas za pedagoško strokovno spopolnjevanje moramo objektivno upoštevati v metodologiji vrednotenja 42-urne učiteljeve delovne obveznosti.

Ob predstavljanju vsebinskih in organizacijskih vidikov ne moremo mimo problema financiranja te dejavnosti. V povezavi z občinskimi izobraževalnimi skupnostmi v severovzhodni Sloveniji smo oblikovali Samoupravni sporazum o pedagoškem strokovnem spopolnjevanju in njegovem financiranju, pogodbe o programu dela pa pomenijo neposredno obliko menjave dela. Menimo, da je ta oblika dela zaživila, vendar bi poenoteno sistemsko financiranje stalnega pedagoškega spopolnjevanja delavcev v vzgoji in izobraževanju na območju celotne Slovenije pripomoglo k ustrežnejšemu vrednotenju tega izredno pomembnega področja učiteljevega dela.

strokovno izpopolnjevanje

Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani, PEDAGOŠKA AKADEMIJA, Ljubljana, Kardeljeva ploščad 16

razpisuje

v okviru permanentnega izpopolnjevanja vzgojno-izobraževalni program za izpopolnjevanje po končanem višješolskem programu, ki omogoča pridobitev naslova SPECIALIST, in sicer iz naslednjih usmeritev:

1. NARAVOSLOVJA IN MATEMATIKE
2. NARAVOSLOVJA IN TEHNIČNE VZGOJE

V program se lahko vpišejo kandidati, ki so uspešno končali:

- višješolski program za učitelje razrednega pouka
- višješolski program za učitelje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju
- višješolski program za učitelja predmetnega pouka iz dveh od naslednjih predmetov: matematika, fizika, kemija, biologija, tehnična vzgoja in gospodinjstvo.

in imajo vsaj eno (1) leto učne prakse.

Akademija bo izvajala razpisani program 2 semestra (1 leto), z izvajanjem programa pa bo začela v študijskem letu 1984/85 ali ko se bo na razpis prijavilo najmanj 20 kandidatov. Šolnina znaša 29.000,00 din.

Vse podrobnejše informacije dobite na sedežu akademije (tel. 340-561). Prošnjo z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev oddajte na PA, Kardeljeva ploščad 16, Ljubljana.

nove
knjige

Umetnost razmišljanja in sporočanja

Med zanimivimi knjigami, ki so izšle pri Dopsni delavski univerzi Univerzum z letnico 1984, je tudi knjiga dr. Jana Makaroviča. Razlaga, kako uspešno študirati, raziskovati in predstaviti svoje ideje, ržen glavni naslov pa je Misel in sporočilo.

Priročnik je namenjen študentom družboslovnih ved, kar pa v ničemer ne omejuje njegove splošne uporabnosti. Delo naj bi poznali tudi učitelji, kajti problematika se v celoti nanaša na šolsko ozračje. V petih delih: Umetnost iskanja informacij, Shranjevanje in urejanje informacij, Umetnost mišljenja, Umetnost pisanja, Umetnost govornega nastopanja je pisec, psiholog po stroki, zajel lep kupček snovi in jo pregnetel z duhovitimi osebnimi stališči do obravnavanega problema. Temeljna odlika dela je poleg znanstvenosti iskriivi esprit, cenjena črta strokovnega pisanja, ki pa ne v tej ne v drugi vrsti priročnikov ni najbolj pogostna. Pisec je mimgrede povedal precej bridkih na račun našega šolstva, ki v učeče se glave tako vztrajno gremadi snov, bore malo pa uči razmišljati. Namen pričujočega dela je ravno ta: človeka, ki se je odločil študirati, navajati k oblikovanju lastnih stališč in mu povedati, kako je mogoče misel ustrezno ubesediti. Hkrati je to eno redkih strokovnih del, ko se pisec ne pomišlja zrahljati plotu jezikovne zvrstnosti, ampak zlahka sporočilo s sočnostjo metafor (Zemlja pa z vsem človeštvom vred kroži okrog njega in vrh tega opleta se okrog lastne osi). Ze uvod se odlikuje po jedrnatih predstaviti problema, obenem pa po poštenosti, nujni prvini

vsakega resnega pisanja. Priročnik obravnava področje sporočanja in mišljenja in bi mogel že v srednji šoli nadomestiti kak težaven učbenik, predvsem pa naj bi iz otopele zaverovanosti zbudil tega in onega učitelja. Učitelj ima kot poklicni mentor mladih ljudi v rokah vatel in platno, od njega je konec koncev odvisno, ali bo učence učil učiti se in razmišljati ali jih bo krmil z učno snovjo za čimbolj natančno reprodukcijo sebi v veselje, nikomur pa v prid. Hotelo se mi je zapisati, da bi knjigo Misel in sporočilo morali poznati učitelji slovenskega jezika, vendar je to veliko premalo, saj se problematika niti za las manj ne tiče vseh drugih šolnikov. Poznavanje vsebine lahko koristi naključnemu bralcu in strokovnjaku, najšibo univerzitetnemu »predavatelju« ali družbenopolitičnemu delavcu. V središču pozornosti je sicer študent družboslovnih ved. Bolj študent kot študent, kajti če bi bili ti v umetnosti sporočanja in razmišljanja veliki mojstri, bi jim Makarovičeva knjiga, taka kot je, komaj še kaj koristila (dela sta izdala FSPN in Center za samoupravno normativno dejavnost). Študentje družboslovnih ved prihajajo iz srednjih šol, v te pa učenci iz osnovne šole. Tako je tudi ta krožni tok sklenjen. Krožni tok informacij je kratko sklepno poglavje knjige. Za informacije gre namreč od prve do zadnje strani; za verbalne oblike sporočanja; za pisanje in govorno nastopanje. Sporočanjskih oblik je več, toda prav te »prevladujejo v družbenih in humanističnih znanostih, ki imajo opravka s človekom.«

BERTA GOLOB

Zapleteni svet v čudežni deželi

Knjiga logičnih ugank ameriškega avtorja
Raymonda Smullyana

Le dve leti po natisu ameriškega izvirnika je izšla pri Državni založbi Slovenije prevedena knjiga logičnih ugank ALICA V DEŽELI UGANK. Knjiga je nenavadno zamišljena: ameriški logik RAYMOND SMULLYAN je znal sodobno logiko predstaviti preprosto in sodobno, tako da je probleme logike prestavil v domiselni pravljico-fantastični svet Lewisa Carrolla in njegovega dela Alice v čudežni deželi. Tudi sama zamisel uganke je privzeta iz tega besedila, pa tudi logični in matematični problemi so ena od prikritih sestavin Carrollove knjige. Iz uganke kot tiste literarne zvrsti, ki je močno povezana s strokovnim doživljajskim in izkustvenim svetom, in iz groteskno-fantastičnega sveta Carrollove dežele in njenih prebivalcev je nastala zanimiva knjiga ugank, kakršne pri nas še nismo imeli.

Pisec je z občutkom in smislom za literarno oblikovanje dal suhoparnemu svetu logike in njenih zakonitosti drugačno, poljudnejšo in privlačnejšo obliko. Upošteval pa ni le zamisliti, marveč tudi slog Carrollovega pisanja, po katerem se je pri pisanju gledoval: besedilo te knjige učinkuje lahko in neprisiljeno, obenem pa je zelo nadrobno izgovorno. Prezeneča in kratkočasi, vendar

miselno zaposluje in zahteva od bralca vseskozi pozornost in natančnost, saj lahko le tako rešuje zastavljene probleme. Smullyanova knjiga je, tako kot obe Carrollovi, Alice v čudežni deželi in Alice v ogledalu, namenjena bralcem vseh starosti; več kot osemdeset ugank v njej je različne zahtevnostne stopnje. Zasnovane so na dveh ravneh: del ugank, ki sestavljajo predvsem prvo in četrto poglavje so dovolj preproste, aritmetične, namenjene otrokom od dvanajstega leta; drugi del pa so logične uganke, ki jih lahko rešujejo otroci tedaj, ko so že sposobni hipotetičnega mišljenja in sklepanja na podlagi formalne logike; teh je največ v osmem, devetem in desetem poglavju in sestavljajo z osnovami logike. Besedilo je sestavljeno tako, da je iz informacije vedno mogoče razbrati rešitev. Zanimivo je tudi zato, ker ne navaja le k logičnemu mišljenju; temveč uči tudi širino mišljenja: pot do rešitve marsikdaj ni enosmerna, uganko je mogoče rešiti na različne načine, ki vodijo do enakega rezultata.

Pred nami je torej knjiga, v kateri so zbrane zgodbe in uganke — zato bo zanimiva tudi, če ne rešimo nobenega problema in jo zgolj preberemo.

V. K.

Od sna do zvezd

Antologija jugoslovanske mladinske proze

Pri Dopsni delavski univerzi Univerzum je izšel antologijski izbor kratke proze za mladino z naslovom OD SNA DO ZVEZD. Sestavljalet antologije Dragutin Ognjanović je zajel vanj le tista besedila jugoslovanskih piscev, ki so kakovostno in oblikovno ustrezala zamisli o taki knjižni izdaji. Antologijski pregled je zasnovan precej obsežno, saj so besedila zbrana kar v dveh knjigah, dodana pa sta jim uvodno napotilo za mlajše in prav tako njim namenjen informativni dodatek, v katerem so zbrani podatki o piscih. Dragutin Ognjanović je napisal k izdaji še spremno študijo in v njej podal sistematičen literarnoteoretični pregled razvoja kratke mladinske proze v jugoslovanskem merilu. Ta se je počasi in pretrgano razvijala tja od prvih upodobitev otroštva v romantiki prek bolj psihološko pretanjene proze v obdobju moderne do različnih odsevo življenjskih dogajanj v prozi vojne časa in v obdobju med obema vojnama — vse do druge polovice tega stoletja, ko se je kratka proza močno uveljavila. V tej pripovedni zvrsti so začeli ustvarjati številni pisci, ki so v dvojnosti med realističnim in domišljajskim najpopolneje izoblikovali avtobiografsko, humorično in fantazijsko zgodbo. Pisec obdela v študiji še razvoj kratke proze in uveljavljanje njenih oblik v slovenski, srbski, hrvaški, bosansko-hercegovski in makedonski mladinski literaturi.

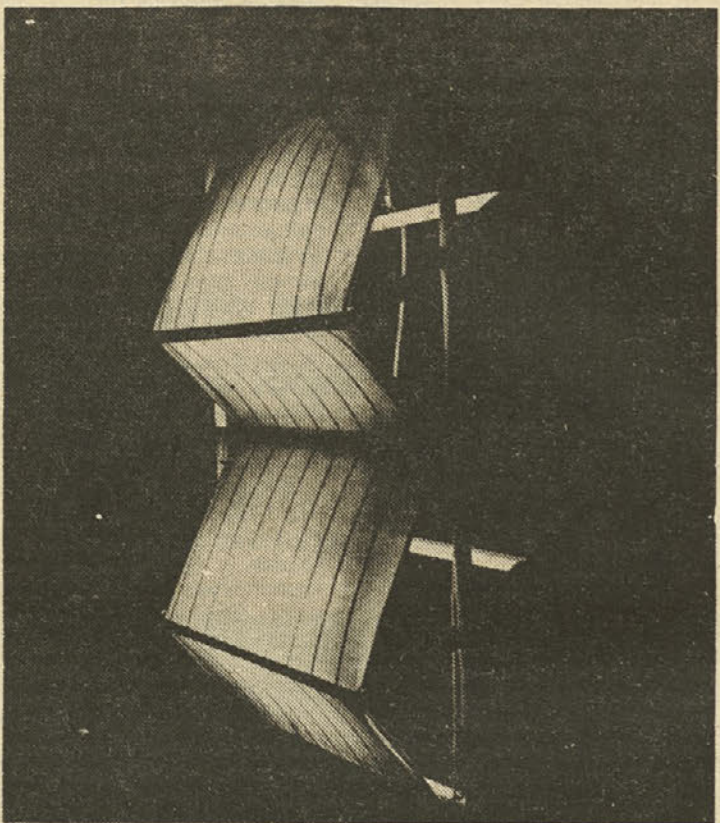
Ognjanović je izbral za antologijo kratka besedila, ki naj bi po obdobjih, tematiki, slogovno ter v pripovednih oblikah predstavila najboljše kratko prozo, ki so jo ustvarili jugoslovanski pisci v tem stoletju. V prvi knjižni razdelek z naslovom OD SNA DO ZVEZD so uvrščene same pravljice, ki pa le redko ustrezajo klasičnemu pravljicnemu vzorcu. Marsikdaj se v njih prepletata realnost in fantastika, pri nekaterih je preteklost uporabljena zgolj kot pripovedno ozadje, druge pa so spet izrazito

poetične in svojevrstno pripovedovane. Taka pripoved pa tudi v prevodu marsikdaj odseva posebne značilnosti izvirnega jezika, v katerem so nastale. Kratka proza, zbrana pod naslovom ODVZETE RADOSTI pretresljivo in prizadeto pripoveduje o otrokovih stiskah. Ta besedila pričajo o obdobju v začetku dvajsetega stoletja, ko je nastal premik iz fantazijskega načina pripovedovanja v realistično-psihološki pripovedni način. V teh pripovedih, pa tudi v naslednjih besedilih je osrednja oseba otrok. Pod naslovom K SONCU so zbrane bolj ali manj realistične pripovedi iz časa, ko je otrokovo duševnost in njegovo življenje zaznamovala vojna.

Druga antologijska knjiga zajema v razdelkih ROKE IN KRILA, IGRE, KOŠARICA SMEHA in ČUDESA VSEH ČUDES idejno in slogovno raznovrstnost in domiselnost v ustvarjanju za otroke, ki je skozi spremenjeno perspektivo — projekcijo otrokovega sveta, doživljanja in izražanja v besedilu namesto klasičnega načina pripovedi bolj poudarilo posamezne sestavine — igrivost, fantazijo in humoristnost kot pomemben del otroškega sveta.

Sestavljalet te precej obsežne izdaje, namenjene mladini, si je torej prizadeval, da bi bila antologija predvsem kakovostna, enotno zasnovana in izpeljana po strogih merilih, ki ustrezajo naravi kratke proze in zagotavljajo njeno kakovost. Kaj pa bralec, ki sta mu ti dve knjigi predvsem namenjeni? Morda se bo kljub kakovosti izbranih besedil ob branju tu in tam dolgočasil. Pripovedi namreč niso vse enako zanimive, kar je treba verjetno pripisati tudi sami naravi kratke proze. Pa vendar daje ta antologija pregled te pripovedne zvrsti, kakršnega zlepa ne dobimo. V obeh knjigah so tudi najlepši prozni zapisi, kar jih pozna jugoslovanska književnost za mladino.

VLASTA KUNEJ

Svetilka, delo Rosane Lesnika, učenke 4. letnika Srednje šole za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani

Slovenska ljudska pesem v izvorni podobi

S slovensko ljudsko pesmijo, njeno vlogo, razvrstitvijo in njenim pomenom za narodovo samobitnost se ukvarjajo literarni zgodovinarji že več desetletij. O tem pričajo tudi številni in mnogovrstni izbori in izdaje slovenskih ljudskih pesmi. Knjiga slovenska pesem v besedi in glasbi, ki jo je izdala Državna založba

Slovenije, sestavila pa Dušica Kunaver, je nekoliko drugačna od drugih knjig s tovrstno tematiko. Takšna je zaradi namena, s katerim je nastala, in temu prilagojenega merila, na katerem je avtorica izbrala pesmi in svoj

vrstnega in obsežnega področja narodove ustvarjalnosti.

Pesmi s področja ljudske glasbene umetnosti so izbrane ne glede na njihovo narečno izvirnost ali knjižni jezikovni zapis, ne glede na številne različice besedil, kakršne poznajo po različnih krajih. Pri izbiranju sta ji bili najpomembnejši predvsem izvirnost in priljubljenost pesmi in preprostost melodije. Taka, kakršna je, naj bi knjiga prijetno in nevsiljivo pomagala učiteljem, da bodo lahko pripravili vsebinsko zanimivejši in bolj domiselni pouk. Učence bi bilo prijetno seznaniti s snovi in vsebino pesmi, če bi bila

Temeljno literarno branje

Domača in tuja leposlovna dela v zbirki Kondor založbe Mladinska knjiga

Zbirka Kondor je bila vse doslej predvsem informativno branje, ki naj bi širilo razgledanost in dopolnjevalo srednješolsko znanje in vedenje o književnosti. V najnovejših izdajah pa se konceptualno širi s področja leposlovja tudi na področje filozofije in deloma slikarstva, vendar le toliko, kolikor je ustvarjalnost s teh področij povezana z literarnim. Najnovejša knjižnica prinašajo poleg filozofskih spisov in dramatične avtorjev svetovnega slovesa tudi pisma in razprave slikarjev ter malo manj znano slovensko dramatik in izbor slovenske poezije.

V srednješolskem pouku je že nekaj časa nadvse potrebna knjiga, ki bi pregledno predstavila povojno pesniško ustvarjalnost na Slovenskem; zato je Janko Kos pripravil antologijski izbor SLOVENSKE LIRIKE

1950—1980. Tridelna antologijska delitev obsega v prvem delu pesnike starejših rodov, rojene od začetka prve svetovne vojne, v drugem so predstavljeni avtorji, ki so se rodili po letu 1920 in do konca druge svetovne vojne, v tretjega pa so razvrščeni najmlajši, rojeni po letu 1945. Sestavljalet opozarja, da v svojem izboru ni upošteval prav vseh pesnikov, ki so se pojavili v tem kronološkem razmiku, saj meni, da sodijo v ožji izbor avtorji, ki so za ta čas posebno značilni. Zato v antologijo niso sprejeta besedila starejših pesnikov, ki so po letu 1950 že končali svoje delo, pa tudi ne pesniki prvih povojnih let, ki še sledijo starejšim, predvojnim pesniškim tokom. Janko Kos je izbral besedila posameznih pesnikov predvsem glede na njihovo duhovno-estetsko učinkovanje, z namenom, naj ne predstavljajo posameznega avtorja razvojno, ampak naj bodo samostojno branje, neobremenjeno z zgodovinskimi razvojnim vidikom posameznikove ustvarjalnosti. V opombah, ki so poleg študije dodane lirike, so zbrani najnужnejši podatki o življenju in pesniških zbirkah posameznih avtorjev.

Literarno in gledališko vredna pozornosti, vendar polpozabljena je dramatika ANTONA LESKOVCA. V Kondorjevo knjižnico izdajo z naslovom TRI DRAME so uvrščene zaradi omejenega obsega tri od njegovih petih ekspresionističnih dram: Jurij Plevnar, ostra kritika levega voditeljstva in nevedne, uporne množice, Kraljična Haris — drama o materialni in duhovni krizi meščanskega sveta v dvajsetih letih, zadnja drama Dva bregova pa je posvečena socialnim iztirjencem in odvečnim ljudem. Ponovni natis Leskovečeve dramatičke, ki je še danes vsebinsko zanimiva in slogovno izvirna, odkriva pisca, ki je tako kot prenekatere pesniško ali prozno literarno ime ob Miranu Jarcu, Ivanu Preglju, Stanku Majcnu in še marsikaterem slovenskem ustvarjalcu po krivici pozabljeno.

Ob stoletnici Pregljevega rojstva je proza IVANA PREG-

LJA, ki je bila v Kondorjevi zbirki doslej že predstavljena v zgodovinskima romanoma minci in Plebanus Joannes, polnjena še z njegovimi izbranimi novelami, zbranimi pod naslovom THABITI KUMI, nastale med leti 1921 in 1933. Izbrana besedila Matkova Tina, Gospi Matije zadnji gost, Sin pugača, nja, Runje, Moja krivda, o največja krivda, Regina Rožarova in Thabiti kumi je priložen in dopolnil s spremno besedo Marjan Dolgan.

Z izbranimi spisi SADHANA indijskega misleca RAJENDRANATHA TAGOREJA zbirka širi na področje estetsko-filozofskih zapisov. Četudi Tagore v njih ne odmakne od dijske miselnosti, pa je s svojim smislom in poslušom za besedno posebno sugestiv. Upanišadska filozofija v teh spisih je interpretirana tako, da dobimo v priložnosti plast indijske duhovnosti, je vsaj deloma dostopna našemu mišljenju in razumevanju.

Knjižica SLIKARJI O KARTSTVU prinaša izbor pisem, spisov, manifestov in retičnih razmišljanj modernih slikarjev. Tomaž Brejc je izbral besedilo za to knjižnico, da je najboljšo, najbolj jasno in najbolj smiselno prav tisto, kar so o umetnosti sami umetniki. Vsi slikarji, ki v tej knjižici, skušajo kot umetniki nove dobe evropskega slikarstva določiti svoj odnos zgodovine umetnosti in obliko, označiti, kaj je za modernost temeljnega pomena. Sestavljena je izbrala besedila glede na to, so jih napisali umetniki, pomembno vplivali na razvoj karstva v prvi polovici tega stoletja. Od tod vsa raznovrstnost, ki obsegajo tako teoretične kot čisto praktične vidike umetnosti: od Van Goghovih, guinovih pisem, Matissevih karjev zapiskov do povsem teoretičnih zapisov Juana Grisana, nanda Legerja, Kazimira Kleviča itd.

Med najnovejšimi Kondorjevim izdajami omenimo le še eno, v kateri je predstavljena dramatika ALBERTA CAMUSA. Objavljenima drama KALIGULA in NESPOZNA ZUM je dodan zapis, v kateri nas Jaroslav Skrušny seznanja s nekaterimi temeljnimi izhodišči Camusove tragične dramatičke in njihovimi uresničitvami v prvih dveh gledaliških igrah, ki sta postali najbolj izmed njegovih dram. Spremljevalna študija je dodana še bibliografski pregled pisateljevega življenja.

Izmed precej starejših Kondorjevih izdaj je izšel drugi, razširjen izbor novel Ernesta mingwaya Starček in morje. Njegov lam je dodana študija Duje Pirjevca o ideji in kompozicijski slovnosti, besedila pa izbrala, prevedel in jim priložen spremno besedo in opombo Gradšnik.

Poskusite tudi vi!

Sportni dan, ki je navdušil učence, učitelje in starše

V osnovni šoli Tineta Rožanca Pirnica smo se odločili, da bomo v enem od športnih dni pripravili pravi planinski pohod. Prejšnje leto smo vedno obiskovali bližnje izletniške točke, kot so Smarna gora, Rašica in Katačina. Ker so se cilji ponavljali, se nam je zanimalo za pohode zmanjšalo tako pri učencih kot učiteljih. Pokazalo se je, da želijo učenci večje obremenitve, več miselnih informacij ob temeljni pedagogiki. Zato smo tokrat izbrali stol (2237 m), najvišji vrh Karavank.

Učitelji telesne vzgoje so predhodno pot naprej sami, si ogledali teren, se o tem pogovorili z učenci in sodelavci ter se skupaj odločili za tele različice: učenci prvih in drugih razredov naj bi se opazovanju bližnje okolice povzpeli na Smarno goro ter na vrhu podpravljeni program. Vsi drugi, torej učenci od tretjega do petega razreda, pa bi se z vlakom odpeljali do Žirovnice ter nato odšli do Valvasorjeve kočice pod Stolom. Razdeljeni bi bili v skupine po deset, vsako tako skupino pa bi od vstopa na vlak do vrnitve v Medvodce spremljal učitelj, ki je prej v šoli dobil napisana natančna navodila. Pridružio naj bi se jim nekaj staršev, za prejemstvo pa smo povabili tudi učiteljevalca Gorske reševalne službe Ljubljana. Opremlili smo se z dvema brezžičnimi oddajnikoma, po katerih bi se med potjo sporazumevali in ob morebitni nesreči lahko poklicali pomoč. Do Valvasorjeve kočice naj bi hodili v eni skupini, po počitku in malici pa bi se učenci razdelili v dve skupini. Bolje opremljene in pripravljene bi eden od učiteljev telesne vzgoje, gorski reševalec, ustrezno število učiteljev in nekaj staršev spremljalo proti vrhu Stola, drugi pa naj bi na planini, nedaleč od kočice, pripravili zabavne igre (vlečenje vrvi, mali slalom, tek v vrečah). Pri vrnitvi bi se slabše pripravljene in bolj utrujene učence vračali po isti poti, drugi pa naj bi odšli naprej do Robleka ter se po dolini Zapravnice spustili do železniške postaje. Tako smo hoteli obremeniti vsaj delno prilagoditi različ-

nim sposobnostim učencev.

Ker je posebno okolje zahtevalo celostno seznanjanje učencev — ti naj bi se navadili opazovati sebe in okolje — so učitelji naravoslovnih in družboslovnih predmetov s skupinami učencev že doma pripravili nekatere naloge. Učenci naj bi se orientirali v naravi, spoznavali in določali nekatere naravne in družbene geografske prvne, ugotavljali razloček v srčnem utripu in spremeniene frekvence dihanja jutraj doma, na začetku vzpona in med njim, kameninsko sestavo tal ter nekatere zgodovinske in botanične značilnosti.

Ob kratkih odmorih in počitku so jih učitelji telesne vzgoje nevsiljivo poučili o zakonitostih visokogorske hoje.

Sledile so temeljite priprave vseh učiteljev na šoli, učenci pa so zvedeli vse o potrebni opremi, hrani in pripravi na športni dan. Staršem so odnesli vabila, naj se jim, če je le mogoče, tudi oni pridružijo na pohodu. V šolski avli je bila dalj časa na panoju obesena karta Karavank, na njej pa z zastavicami označena pot pohoda ter obvestila in slikovne priloge o potrebni hrani in opremi. Navdušenje so stopnjevala povabila, naj učenci postanejo planinci, ter napotki, kako in kje naj se pripravljajo na bližnji pohod. Zaradi slabega vremena je bilo treba pohod nekajkrat prestaviti, preden smo dočakali lep dan. Prav v tem času je ustrezno obveščanje stopnjevalo čustveno dobro ozračje, saj so učenci, učitelji in starši imeli dovolj časa za pogovore, za spoznavanje in dojemanje načrtovane akcije in za pripravo.

Vse to je treba še posebej poudariti zato, ker je športni dan, če ni ustrezno pripravljen, vse prevečkrat zgolj podaljšek t.i. množične kulture in njenih dvomljivih dosežkov. Navsezadnje pa je šola le tista, ki vzgaja, in učitelj strokovnjak, ki mora učence voditi v spoznavanju vrednot; te pa se ne skladajo zmeraj z učenčevimi »podedovanimi« kulturo, sprejeto v okolju, v katerem živi. Zato je ustrezna, dalj časa trajajoča priprava pogoj, da informacija doseže

svoj namen ter pripomore, da začne učenec zavzeto sodelovati v dejavnosti. Da bi učence iz različnih kulturnih okolij usmerili k vzgojnemu smotru, je velikokrat potrebno precej časa, znanja in motiviranosti. Zato je treba učence voditi tako, da jih v to usmerja doživljanje, smisel dejavnosti, igra v njej. Pri tem je izredno pomembna tudi spodbuda celotnega okolja, ki jim usmerja kulturno vedenje in jih oblikuje v osebnosti.

Jutri imamo športni dan...

Ob 6.30 smo odpotovali z vlakom, ob 7.30 pa že začeli pohod. Načrtovani program so učenci opravili med potjo. Skupina sedemtridesetih učencev in spremljevalcev je ob 10.30 odšla proti vrhu Stola, drugi pa so na bližnji planini začeli pripravljati vse potrebno za organizacijo zabavnih iger. Ves čas je bilo čutili prijetno kolektivno ozračje. Verjemite, da je nekaj v tem, če si učenci delijo sendviče in tako potreben požirek pijače z učitelji, če skupaj z njimi sopihajo in se potijo v strmino, če ravnatelj spodrsne in pade pri igri z njimi. Čutili je bilo pristnejše odnose kot sicer v šolskem vsakdanjku.

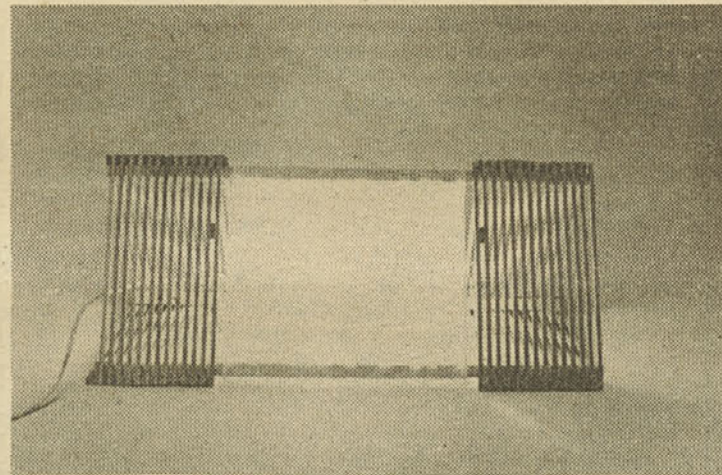
Učenci so tokrat učiteljem drugače sledili in verjeli kot v tistih športnih dneh, ko učitelji stojijo ob robu bazena in jih le opazujejo pri plavanju ali pa se

na pohodu »izgubijo«. Tudi učitelji so zgolj ljudje, ki jim ni žal koristno preživete dneva, če se zanj resno pripravijo ter vedo, kam in zakaj gredo ter kaj morajo narediti. Med hojo navzdol smo po oddajniku zvedeli, da je vseh 37 učencev prišlo do vrha Stola in da se že spuščajo navzdol. Vrnili smo se z vlakom ob 15.30, skupina z vrha pa dve uri kasneje.

Naslednji dan v šoli

Doživetja prejšnjega dne smo naslednji dan v šoli morali razčleniti, kajti učencev in učiteljev k pogovoru res ni bilo treba siliti. Zvedeli pa smo tole: Vsi učenci in učitelji so brez težav zmogli pet do šest ur hoje. Učenci so sami opravili vse naloge, učitelji so bili le sodelavci, pomočniki in komentatorji. Pohod je minil brez poškodb, pa tudi preveč denarja ni bilo treba odšteti zanj ne učencem ne staršem. Športni dan je močno razgibal življenje v šoli. Potihoma smo priznali, da nas je veliko naučil, saj smo nekatere zadeve drugače dojeli. Bolje smo se spoznali, ni nam bilo težko opraviti tisto, kar smo želeli, vsi skupaj pa smo ugotovili, da so naši učitelji, učenci in šola prav prijetni. Za spomin smo dogajanja v šoli in na poti zabeležili na filmski trak.

FRANC CANKAR in VIKTOR GROŠELJ

Svetilka, delo Sonje Jančič, učenke 4. letnika Srednje šole za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani

Naravoslovni dan v prvem razredu

Le še slaba dva meseca nas ločita od pomladi, časa, v katerem naravoslovni dnevi še prav posebno zazivajo. Učitelji in učenci jih bodo pripravljali po svojih zamislih in z novimi prijemi. O tem, kakšen naravoslovni dan so pripravili učitelji in učenci Osnovne šole Zgornja Kungota, govori tale sestavek.

Sredi urejenih zelenic, nasadov cvetja, grmičevja in okrasnih dreves ob potoku, ki se izliva v Pesnico, je prijetna stavba Osnovne šole Zgornja Kungota. V vseh strani jo obdajajo vinogradi, sadovnjaki in gozdovi, ki negajo proti Svečini in Placu v dolini Pesnice; zaradi tega so tudi dobre možnosti za čebelarstvo. V kraju in bližnji okolici je čebelarja družina, ki šteje kar štiriindvajset čebelarjev. Med njimi so prav tako priznani strokovnjaki, poznavalci in ljubitelji čebelarstva.

Podroben načrt naravoslovnega dneva je nastal že jeseni, z novim šolskim letom. Sodelovali so vsi: učitelji, učenci in tehnično osebje v dobri povezavi z okoljem. Naravoslovni dan sta pripravili predvsem učiteljica prvega razreda in predmetna učiteljica biologije in kemije. Izbrali sta prvi in šesti razred, k sodelovanju pa povabili čebelarja, likovnika, slavista, učitelja tehničnega pouka in delovno organizacijo Medex, ki je poslala različno ovojnjino svojih izdelkov. Vsak razred je del dejavnosti in nalog, ki so bile natančno določene v smotrih, vsebinah, metodah in oblikah opravljenih, drugi del pa skupaj; sklenil jih je s kvizom »Kaj veš o čebelah« in z razstavo samostojnih izdelkov učencev.

Naravoslovni dan se je začel ob sedmi uri. Vreme tudi ta dan, kot večina aprilskih, ni bilo takšno, kot bi želeli. Ker pa so učenci, tako prvošolci kot šestšolci že poprej zbirali in zapisovali različne podatke in svoja opažanja o čebelnjaku in čebelah, jim zdaj ni bilo težko primerjati novih izsledkov s prejšnjimi.

Oba razreda sta del vsebin obravnavala ločeno, del pa skupaj, vendar primerno stopnji prvega in šestega razreda.

Učenci prvega razreda so naravoslovni dan uresničevali po zaokroženih enotah, ki so jih razdelili v posamezne stopnje:

- obisk pri čebelarju, ogled, opazovanje življenja in delo v čebelnjaku, čebele;
- sodelovanje na kvizu Iz življenja čebel, ki so ga izpeljali učenci šestega razreda;
- reševanje vprašanja o čebelah, ki so ga zanje pripravili šestšolci;
- izdelava pripomočkov na temo Čebelarstvo — za razredno razstavo;
- priprava razstave pomladanskih cvetic;
- obisk šolske čebelarke razstave, ki jo je v sodelovanju s čebelarjo družino Zgornja Kungota pripravil dolgoletni čebelar;
- kviz Kaj veš o čebelah;
- ovrednotenje naravoslovnega dneva učencev, ki so prvič imeli »drugačen dan«;
- sodelovanje s pisnimi pri-

spevki v šolskem glasilu, na razstavi likovnih del in tehničnih izdelkov.

Delo v šestem razredu je potekalo v skupinah. Vsaka skupina je imela kot »razpoznalni znak« risbo, ki je ponazarjala enega od številnih sestavin v čebelarstvu, namesto navadnih števil pa model satnice — šesterokotnike. Da bi predstavili čebelarstvo čimbolj celostno, so učenci pri svojem delu uporabili film o čebelarjenju, diapozitive, stenke slike, skice, povečevalna stekla, čebele, literaturo, seminarske in opazovalno-preučevalne naloge učencev.

Uro so razdelili na:

- pogovor o obisku pri čebelarju;
 - »leto dni s čebelami« — posredovanje podatkov o opažanju v čebelnjaku;
 - življenje v panju in zunaj njega;
 - predstavitev čebeljih izdelkov in zdravje;
 - opazovanje boleznih čebel in vplivov okolja;
 - kviz Iz življenja čebel, na katerem so sodelovali učenci prvega razreda;
 - sodelovanje pri ureditvi šolske čebelarke razstave in izdelavi nekaterih učnih pripomočkov;
 - popularizacija čebelarstva s pisnimi in likovnimi izdelki v šolskem glasilu.
- Učiteljici, ki sta bili izredni mentorici in usmerjevalki, sta zamisel naravoslovnega dneva uresničili s prizadevnim, vsestranskim pripravljenim in izpeljanim prikazom ne le za učence, marveč tudi za vse udeležence. Naravoslovnega dne so se udele-

žili tudi učitelji, vodja aktivna prvega razreda, predmetni učitelji biologije in kemije, biologi srednjih šol ter svetovalci Zavoda SRS za šolstvo, Organizacijske enote Maribor.

Ko smo razčlenili potek tega dne, smo iz opazanj izoblikovali tele številne ugotovitve:

— Tema je bila tako vsebinsko kot organizacijsko primerno izbrana, posebno za okolje osnovne šole Zgornja Kungota.

— Povezava med učitelji šole je zgled strokovnega sodelovanja.

— Priprava, izdelava in uporaba učnih pripomočkov omogočajo poglobljeno delo tako na naravoslovnem kot na drugih vzgojno-izobraževalnih področjih.

— Učenci sodelujejo pri preučevalno-raziskovalnih nalogah, sodelovanje v društevih, sekcijah, organizacijah združenega dela in mentorjev za nekatera področja pa bogati naravoslovne dejavnosti.

— Da dosežemo enotne cilje, je posebno pomembna izmenjava mnenj o strokovnem delu v osnovni in srednji šoli, razvijanju in spopolnjevanju različnih metod in oblik dela.

Nihče ni skrival zadovoljstva, ko smo ob koncu strmili svoje vtise. To so nam omogočili vsi, ki so kakorkoli povezani z vzgojno-izobraževalnim delom Osnovne šole Zgornja Kungota. Dogovorili smo se, naj bi postal takšen vzorec naravoslovnega dne spodbuda in napotilo drugim šolam, ko bodo pripravljale svoj naravoslovni dan.

Iz prakse
za
prakso

Zakasnela voščilnica

Borisovi tovarišiči iz Artič

Najbrž se še nisva srečala. Vendar Vas poznam že od jeseni. Po Vašem delu. Ali bolje: po odsevu delčka vašega dela v zrcalcu, ki ga v Pečicah kličejo Boris in ki ga vi učite spoznavati naravo. Saj živi sredi nje in marsikaj ve o njej. Od očeta se je naučil, kam je treba zabiti klin, da se bukova cepanica razkolje z enim samim udarcem beta. Pri zlaganju apnenca ga je stari oče navadil razlikovati trdi sinjek od apnenca. Mama mu je razkazala, kje rastejo blagve, kje jurčki in brezovci. S staro mamo je že nekajkrat spremljal življenjski ciklus prašiča od pujska do kolin. Ravno za Silvestrovo smo končevali enega takih ciklusov.

Ko je stric Franci razdeval in žlemlal čreva, sva z Borisom pretakala bakaševo vino iz četrtjaka. Drož je bilo nenavadno dosti, sva menila. Pa je beseda dala besedo in sva prešla na kvasovke pa na šolske poskuse z njimi in na energijo. S tem pa na Vaš prispevek k Borisovemu poznavanju narave. Da je energija v sladkorju in v drugi hrani. Da je potrebna za delo in za ogrevanje. Da je v napihnjenem balončku, ki zato lahko poganja avtomobilček in da ste jim v šoli vse to povedali in pokazali Vi. Boris je sicer fant redkih besedi. Tokrat pa se je razgovoril in razgrel, da so mu lica zardela. Pokazal mi je še zvezek. Strešic in vejic je res nekaj manjkalo, toda teh nisva štela. Dovolj sva imela opraviti z vsebino.

»In vendar se giblje,« sem se veselil skupaj z Galilejem. Boris je sicer ob tem mislil na Zemljo, jaz pa samo na neznanatno dogajanje na njej — na prenovljen pouk spoznavanja narave. Spoznanje, da je vendarle oživel, da mu v Artiču vdihujete življenje tudi Vi, je bilo zame najlepše novoletno darilo in najprisrčnejša voščilnica, ki ne sme ostati brez odgovora.

Več kot dovolj je bilo namreč razlogov za dvome, ali bo novorojeni učni načrt sposoben za preživetje. Že pri njegovem spočetju se je zatikalo. Najbrž zato, ker je stari oče hotel biti tudi oče. O zapletih priča tale zapis z neke seje komisije za pripravo novega učnega načrta za spoznavanje narave. Bilo je v novembru leta 1981.

Članica komisije: Spolno vzgojo bomo iz poglavja Grmovje in življenje med grmovjem premaknili v poglavje Življenje v krošnjah in na debelih dreves. Osebnost sem sicer proti takšnemu premiku, ker sem praktik, vendar javna razprava zahteva takšno spremembo.

Predsednik: Toda kam naj potem vključimo prometno vzgojo, ki po novem mora biti v učnem načrtu in za katero smo predlagali, naj bi bila del Življenja v krošnjah in na debelih dreves?

Član: Upoštevati moramo tudi organizacijo praktičnih vaj za vse teme. Za obe novosti bo praktične vaje težje organizirati v krošnjah in na debelih dreves kot pa v življenju med grmovjem. Takšna so bila začetna razpravljanja o prenovi učnega načrta za spoznavanje narave, v katerega je bilo treba vključevati nove teme, mnogi pa so želeli za vsako ceno ohraniti staro organizacijo učne snovi.

Dosežki usklajevanja niso vselej razveseljivi: spočetje, nosečnost, rojstvo, porod, menstruacija in polucija so vključeni v zadnji razdelek poglavja Življenje v krošnjah in na debelih dreves. Prometna vzgoja je bila iz teh poglavij izpuščena. (Predmetnik in učni načrt osnovne šole, Zavod SR Slovenije za šolstvo, Ljubljana 1983, str. 328).

Potem smo se pisanja učbenikov lotili ljudje brez praktičnih izkušenj na razredni stopnji pouka. Edina sveta izjema je bila tovarišica Cveta — urednica. Z našimi izdelki nas je napotila v šolo. Tovarišice so brale, nas poslušale, ugovarjale, dvomile in navsezadnje vendarle poskusile. Z učnimi pripomočki, ki smo jih prinesli. Nato smo mi poslušali tovarišice, prepišovali in črtali in načrtovali, kaj vse bo treba na šolah dokupiti, da bo pouk stekel. Cvetici — urednici se je nekako posrečilo končati en razred in spremenjeno ekipo pognati na delo za naslednji razred. Kar nekaj organizacijskih čudežev je morala napraviti, da je naše zasnove vsaj delno uskladila.

Kot strela je treščil med nas ukaz, da pouk po prenovljenih učnih načrtih ne sme biti nič dražji od prejšnjega pouka. Zasnovali pa smo ga na obilici praktičnega dela učencev in učiteljev. Svetovalci so morali takšna navodila strumno zagovarjati na seminarjih za učitelje. Pisni učbenikov in izvajalci seminarjev so pri tem hudo gledali in potihem kleli. Nato pa so vendarle začeli lične učne pripomočke zamenjevati s plastičnimi, jogurtovimi kozarčki, plastičnimi slamicami in podobno šaro. Pa tudi s prosvetnega nebesa je potihem zagrmelo, da drugače zasnovano delo lahko nekaj malega več stane. Vročja juha, v katero nihče ni upal vtakniti jezika, se je zlagoma hladila.

Nato pa so sledile spremembe sprememb zasnov za učbenik in učiteljev priročnik, priprava gradiva po zveščicah, seminarji za vodje območnih seminarjev in tako naprej. In malo pred novim letom smo novorojenčka prepustili vam — učiteljem. Za novo leto pa nas je že čakalo darilo iz Artič. Že prvi delovni dan po praznikih sem ga izročil še nekaterim sodelavcem. Vsem se je kar samo smejala.

V teh hudih dneh, ko časopisne stolpce polnijo besede, kot so stabilizacija, inflacija, stagnacija, devalvacija, birokracija in anarholiberalizem, človeku odleže, ko vidi, da so na šolah učitelji — delavci, ki se novih nalog lotevajo z dobro voljo in s pametno presojo in ki so sposobni s svojo ustvarjalnostjo pomagati, da bomo zastavljeno delo kljub vsem nepopolnostim izpeljali v skupen prid.

Vsem takim želim srečo skozi vse novo leto. Posebno pa še Borisovi tovarišiči iz Artič.

JANEZ FERBAR

ROMANA JAZBEC

naš pravnik

Na vprašanja odgovarja ROSVITA TOPLAK, samostojna svetovalka Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo

Osebni dohodek pripravnikov

— Učitelji pripravniki, ki poučujemo na srednjih šolah, ugotovljamo pri osebnih dohodkih velike razlike med pripravniki, čeprav imajo enake učne in delovne obveznosti. Kjer so kolegi uvideli, se osebni dohodek pripravnikov približuje osebnemu dohodku drugih mlajših učiteljev z enako učno obveznostjo. Ponekod pa dobivajo pripravniki za polno učno obveznost komaj polovico osebnega dohodka. Opravičujejo se jim, češ da drugače biti ne more, saj tako zahtevajo samoupravni akti in zakoni.

In vendar se sprašujemo, ali res mora biti tako. Ali ni tako nagrajevanje učiteljev pripravnikov v nasprotju z načeli nagrajevanja po delu? Ali ni nepošteno, da dobi pripravnik le polovico ustreznega osebnega dohodka, čeprav dobiva šola denar po oddelkih in pogrebnih? Ali je prav, da učitelja pripravnika, ki mora razmeroma samostojno opravljati učno in vzgojno delo od prvega šolskega dne tako nespodbudno uvajamo v poklicno delo?

— Po določbah veljavnih zakonov s področja vzgoje in izobraževanja je pripravnik v vzgojno-varstveni organizaciji, osnovni šoli, organizaciji za usposabljanje, srednji šoli, delavski univerzi in izobraževalnih centrih ter v domovih za učence tisti delavec, ki prvič sklone delovno razmerje in začne opravljati dela in naloge učitelja, vzgojitelja, sodelavca ali drugega svetovalnega in strokovnega delavca. Namen pripravništva v izobraževalni organizaciji je, da se delavec pripravnik med pripravniško dobo z opravljanjem določenih del in nalog pod vodstvom že izkušenega delavca — mentorja, pripravlja na samostojno opravljanje del in nalog učitelja, vzgojitelja, šolskega svetovalnega ali drugega strokovnega delavca ter spozna organizacijo dela in samoupravno organiziranost šole in se hkrati pripravlja na strokovni izpit. Pripravništvo poteka po programu, ki ga za pripravnika določa izobraževalna organizacija in mora biti izdelan v pisni obliki, pripravnik pa ima pravico biti vnaprej seznanjen z njegovo vsebino. Program pripravništva mora biti sestavljen tako, da bo pripravnik lahko ob konkretnem delu, to je vzgojno-

izobraževalnem delu, spoznal se temeljne dokumente, ki urejajo življenje in delo izobraževalne organizacije, družbeno-gospodarske odnose in samoupravno organiziranost v vzgoji in izobraževanju, študij zakonov in drugih predpisov s področja vzgoje in izobraževanja, itd.

Pripravnik ima status delavca in je glede pravic in obveznosti pri delu in iz dela v načelu izenačen z drugimi delavci, glede osnov in meril za delitev sredstev za osebne dohodke pa je treba upoštevati, da mora biti njegovo delo še spremljano, svetovano in nadzorovano ter da si pripravnik med pripravniško dobo šele pridobiva izkušnje za samostojno in odgovorno delo v svojem poklicu.

O problematiki osebnih dohodkov pripravnikov je sprejel stališča Svet RS ZSS ter priporočal osnovnim organizacijam zveze sindikatov, da ozdom predlagajo (do sprejema samoupravnih sporazumov dejavnosti) sprejem začasnih ukrepov za ugotavljanje osebnih dohodkov pripravnikov. Svet je sprejel stališče, naj bi akontacija pripravnikovega osebnega dohodka znašala v osnovi 70 % vrednotene zahtevnosti del in nalog za normalen delovni rezultat pri delih in nalogah, za katere se pripravnik usposablja, nikakor pa akontacija ne more biti nižja od zajamčenega osebnega dohodka, zagotovljenega z zakonom.

Poleg tako ugotovljene akontacije osebnega dohodka pa se pripravniku lahko akontacija poveča (ali zmanjša) po osnovah in merilih za ugotavljanje pripravnikove delovne uspešnosti. Omenimo naj tudi, da v skladu s Pravilnikom o pripravništvu in strokovnih izpitih delavcev na področju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. SRS, št. 20-80) ocenjuje pripravnikovo delo mentor. Kljub temu da si pripravnik med pripravniško dobo šele pridobiva izkušnje za samostojno in odgovorno delo in je njegovo delo še spremljano, svetovano in nadzorovano, se lahko pripravnikova akontacija na podlagi ocenjenega prispevka precej zviša, vendar njegov osebni dohodek ne more biti enak osebnemu dohodku, ki ga prejema delavec za popolnoma samostojno opravljanje svojega poklica.

njem mesecu, ko so bili za povišanje izpolnjeni pogoji.

Ali mi ne pripada povečan osebni dohodek za mesec september?

M.R.

— Pogoj, 30 let delovne dobe, ste izpolnili 31. avgusta 1984, pogoj za povišanje osebnega dohodka za minulo delo (tj.

nad 30 let) pa je nastopil 1. septembra 1984, zato vam v skladu z določbo samoupravnega akta povišanje za mesec september ne pripada.

Določilo samoupravnega splošnega akta, da pripada povečan osebni dohodek naslednji mesec, ko so za povišanje izpolnjeni pogoji, je bila verjetno mišljena zaradi lažjega obračunavanja osebnih dohodkov v primerih, ko je delavec izpolnil delovno dobo (npr.: 30 let) med mesecem. Če bi bil na primer

pogoj 30 let izpolnjen 29. ali 30. avgusta, bi bil pogoj za povišanje izpolnjen 31. avgusta, in bi bil povečan dohodek za minulo delo upoštevan že pri akontaciji v mesecu septembru.

Določba samoupravnega akta je bila sprejeta na referendumu in je veljavna, seveda pa se pri tem postavlja vprašanje, ali je takšno določilo v samoupravnem aktu primerno in skladno s pravnimi določbami in smislom plačila za minulo delo.

Ukinitev zunanjih oddelkov

— Naša osnovna šola ima dva dislocirana oddelka (prvi in drugi razred), oddaljena 3 kilometre od matične šole, vendar v istem mestu. Z dograditvijo šole smo pridobili dovolj prostora tudi za ta dva oddelka, vendar krajanje nasprotujejo njuni ukinitvi.

Ali lahko sami ukinito oddelka, ali pa naj ju imamo za delovno enoto — podružnično šolo in moramo upoštevati ustrezno določilo Zakona o osnovni šoli?

M.M.

— Osnovna šola lahko v skladu s 115. členom Zakona o osnovni šoli organizira delovne enote, in sicer na način in po postopku kot velja za osnovne šole. Po enakem postopku kot osnovna šola se ustanovi ali začne

sno preneha ali odpravi tudi delovna enota. Če šola ni samoupravno organizirala delovne enote, temveč je le začasno rešila prostorsko stisko s tem, da je preselila dva oddelka, v konkretnem primeru 1. in 2. razred v 3 kilometre oddaljen kraj, teh dveh oddelkov ni mogoče šteti za delovno enoto.

Ker je z dograditvijo šole prenehala potreba po izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela v 3 kilometre oddaljenem kraju, gre v takem primeru le za preselitev omenjenih razredov v matični sedež osnovne šole in ne za ukinjanje delovne enote ali razredov; zato zanj tudi ne veljajo določbe o ukinjanju delovne enote, ki so opredeljene v 125. členu Zakona o osnovni šoli.

Otrok ustvarja z gibom

Plesna vzgoja predšolskih otrok

V Prosvetnem delavcu smo sredi leta 1984 napovedali, da bo izšel priročnik z metodičnimi napotki PLESNA VZGOJA PREDŠOLSkih OTROK. To težko pričakovano delo, ki je zdaj že na tržišču, je namenjeno zlasti vzgojiteljem v VVO in učiteljem prvih razredov osnovne šole, pa tudi mentorjem v telesnovzgojnih in kulturnih društvih ter učencem in študentom pedagoških usmeritev.

Posebej obveščamo vse, ki jih to delo zanima, da lahko naročijo tudi posamezne mape in zbirko z dokupovanjem spopolnjujejo.

Priročnik PLESNA VZGOJA PREDŠOLSkih OTROK lahko naročite pisno ali po telefonu 061-576-416 v prodajnem oddelku Založbe Univerzum, Grošljeva 4 ali pa ga kupite v najbližji knjigarni.

Komplet stane 1800 din. Za posamezne dele pa veljajo telecene:

OSNOVE PLESNE VZGOJE V ODDELKIH DO TRETJEGA LETA 275. din.

ZBIRKA 1 (metodični napotki za otroke od 2. do 3. leta in razvojni oddelek) cena 385 din.

ZBIRKA 2 (za otroke od 3. do 4. leta) cena 385 din

ZBIRKA 3 (za otroke od 4. do 5. leta) cena 440 din

ZBIRKA 4 (za otroke od 5. do 7. leta) cena 495 din

ZALOŽBA UNIVERZUM
Grošljeva 4 LJUBLJANA

Obvestilo

Člane SAMOPOMOČI pri Zvezi društev pedagoških delavcev Slovenije obveščamo da znaša članarina v letu 1985 600,00 din, pomoč svojcem ob smrti člana pa 12000,00 din. Članarino lahko plačate v dveh obrokih po 300,00 din.

Naša pisarna je še vedno v Ljubljani, Gosposka 3, telefon 221-832, številka žiro računa 50101-678-47100, Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije, Ljubljana — za Samopomoč.

Vabilo

NA 20. REDNO SEJO SKUPŠČINE
POSEBNE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI
ZA PEDAGOŠKO USMERITEV

bo v sredo, 19. februarja 1985 ob 10. uri v Domu delegatov, Puharjeva 7 v Ljubljani.

Dnevni red obsega predvsem:
— Predlog razpisa za vpis v srednje, višje in visokošolske programe v letu 1985-86
— Predlog uvajanja visokošolskih pedagoških programov
— Obravnava in sprejemanje višješolskih prehodnih programov
— Razpis kadrovskih štipendij za šolsko leto 1985-86.

Posebna izobraževalna skupnost prosi člane delegacij in delegate uporabnikov in izvajalcev, da preučijo gradivo in se udeležijo skupščinske seje.

gdan Čepič, Tea Dominko, Leopold Kežar, Franci Kržan, Marjana Kunej, Vida Nered, Albin Puclin, Alenka Pučko, Marija Skalar, Janez Sušnik, Jože Valentinčič, Viktor Žorž

Direktor: Jože Valentinčič

Uredniški odbor: Geza Čahuk, Tea Dominko, Jure Gartner, Marjana Kunej, Rudi Lešnik, Barica Marentič-Požarnik, Veljko

Troha, Jože Valentinčič, Marija Velikonja, Majda Vujovič
Uredništvo: Jože Valentinčič, glavni urednik, Marjana Kunej, odgovorna urednica, Tea Dominko, tehnična urednica.
Naslov uredništva in uprave: Poljanski nasip 28, tel.: 315-585, poštni predal 21, Ljubljana 61104

Simon Lenarčič

V osemdesetem letu starosti nas je zapustil profesor zgodovine in zemljepisa ter upokojeni gimnazijski ravnatelj Simon Lenarčič. Rojen je bil v delavski družini v Mali vasi. V prvi svetovni vojni je izgubil očeta. Kot zavzet študent se je z inštrukcijami prebiral skozi življenje. Končal je klasično gimnazijo in filozofsko fakulteto v Ljubljani. Šele zadnja leta pred vojno se je s težavo prebil v službo na ljubljansko realko. Na Ježici je bil pred drugo svetovno vojno deset let predsednik prosvetnega društva, povezan je bil s kulturnim življenjem najnaprednejših slovenskih mislecev. Gojil je Cankarjevo misel in s tem bogatil narodno in slovensko družbeno zavest.

Simon Lenarčič je ostal zvest svoji domovini in se že leta 1941 odločil za Osvobodilno fronto in narodnoosvobodilni boj. Bil je eden izmed prvih članov rajonskega odbora Osvobodilne fronte na Ježici. Póleti 1942 so ga zaradi izdajstva Italijani aretirali, odpeljali v zapore in kasneje v internacijo. Ob kapitulaciji Italije, ko se je vrnil v Ljubljano, so ga spet aretirali in odpeljali v zloglasni Dachau. Njegovo prizadevanje za NOB je bilo predvsem v tem, da je okrog sebe zbral krog mladine, prosvetnih delavcev, izobražencev in drugih do-

mačinov in jih usmerjal v narodnoosvobodilni boj.

Po osvoboditvi je služboval kot gimnazijski profesor v Ljubljani. Nato je bil ravnatelj gimnazije v Bohinjski Bistrici, Slovenj Gradcu, v Litiji in zadnje v Postojni.

Poznali smo ga kot ravnatelja, ki je bil predan svojemu delu, predvsem pa je bil velik estetski zgodovini, ki jo je poučeval. Se je moral spoprijeti tudi z običajnimi zgodovinskimi in turnirimi okoliščinami, s skrajšanimi vami časa, ki je razvijal prihodnost. Vse oblike kulturnega stvarjanja je nesebično podpiral. Poučeval je tudi angleščino, vodil različne krožke, da bi se glabljal odnose med mladimi vzgojitelji in odnose med ljudmi.

Po upokojitvi je nadaljeval delo v Ljubljani. Vse svoje delo in trud je vlagal v delo in predek Delavske univerze. Vsega je organiziral je šole, življenje in bil ustanovitelj številnih prijateljev mladine. Več 60 let je neutrudno delal na preobrazbo in napredek slovenske družbe.

SREDNJA TEHNIŠKA
IN NARAVOSLOVNA ŠOLA
POSTOJNA

ZNANSTVENO-STROKOVNO POSVETOVANJE
»POUK V SODOBNI ŠOLI«

Letošnjega 23. in 24. aprila bo v Zagrebu znanstveno-strokovno posvetovanje Pouk v sodobni šoli, posvečeno 75-letnici življenja dr. Pera Šimleše. Na posvetovanju naj bi z znanstveno-strokovno analizo na podlagi zgodovinskih opredelitev o graditvi samoupravne socialistične družbe in sodobnih znanstvenoteknoloških dosežkov pripomogli k nadaljnji teoretični obdelavi temeljev sodobnega pouka v naši šoli. Glavno temo pod naslovom

Pouk v sodobni šoli naj bi dopolnili naslovi: Šola v sodobnih družbeno-gospodarskih odnosih in znanstveno-tehnoški dosežki, Pouk v enotnem sistemu vzgojno-izobraževalnega dela,

Teoretično-metodološke osnove pouka v naši šoli, Strukturiranje vzgojno-izobraževalnih vsebin v sodobnem pouku, Intenzifikacija in racionalizacija sodobne organizacije pouka, Položaj učencev ter mesto vloge učitelja v sodobnem pouku in Didaktični temeljni sodobne izobraževalne tehnologije v naši šoli. Vsaka od teh datnih tem naj bi bila obdelana kot referat, ob katerem naj bilo še 5 do 10 referatov poročil.

K sodelovanju vabimo strokovnjake iz vse Jugoslavije. Če ste spevke za posvet (referate na tipkanih straneh, koreferate na 10 in poročila največ na 5 povzetki na eni tipkani strani) tudi prijave za posvetovanje pošljite do 15. marca 1985 naslov: OOUR Pedagogična znanosti Filozofskog fakulteta Zagreb, Savska c. 77/III.

Zakaj ne za polovico cenejše?

Vodstvom vzgojno-varstvenih in vzgojno-izobraževalnih organizacij ter razpisnim komisijam sporočamo, da bomo zunaj uveljavljenih razpisnih rokov objavljali razpise prostih del in nalog po nižjih cenah, za polovico ceneje kot dnevni tisk.

Na nas se nenehno obračajo na novo diplomirani učitelji, vzgojitelji in drugi pedagoški delavci, ki iščejo zaposlitev. Tudi prosvetni delavci, ki želijo menjati zaposlitev, iščejo informacije najprej v našem glasilu.

Zakaj ne bi tudi med šolskim letom objavljali vaših razpisov predvsem v našem skupnem glasilu?

Tako boste privarčevali nekaj denarja za druge nujne izdatke, glasilu pa pomagali opravljati njegovo družbeno in strokovno-informativno vlogo.

Bralci! Preverite, ali sta vodstvo vaše organizacije in razpisna komisija seznanjeni z ugodnostmi, ki jih ponujamo! Vsem naročnikom pa ponujamo še drugo ugodnost: brezplačno objavo kratkih sporočil o obletnicah mature in drugih srečanjih.

prosvetni
delavec

Ustanovitelj: Republiški odbor Sindikata delavcev vzgoje, izobraževanja in znanosti ter izobraževalna skupnost Slovenije — Izhaja štirinajstdnevno med šolskim letom.

Izdajateljski svet ČZP Prosvetni delavec: predsednik Aleš Golja, Bo-

Rokopisov in fotografij ne vračamo. Letna naročnina znaša 550 din za posameznike, 850 din pa za organizacije združenega dela in delovne skupnosti. Cena izvoda 30 din, pri povečanem obsegu pa 40 din. Študentem imajo pri skupinskih naročilih poseben popust. Številka tekočega računa: 50101-603-46509.

Tiska ČTP Ljudska pravica. ISSN 0033-1643
Po mnenju Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje časnik »Prosvetni delavec« prost temeljnega prometnega davka od prometa proizvođača (glej 7. točko 1. odstavka člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v proizvodnji).